

STRATEGIA PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI BĂLCĂUȚI

Actualizata la data de 05.08.2026

Orizont 2027

Cuprins

Secțiunea 1 – Localitatea rurală în România	5
1.1 Localitatea rurală - definire.....	5
1.2 Ierarhizarea localităților rurale	5
1.3 Sate inteligente – Smart Village	6
Secțiunea 2: Strategia pentru dezvoltare locală	7
2.1 Rolul strategiei pentru dezvoltare locală.....	7
2.2 Conținutul strategiei pentru dezvoltare locală	8
2.3 Metodologia de elaborare a Strategiei pentru dezvoltare locală a comunei Bălcăuți	9
2.4 Principii orizontale	10
Secțiunea 3. Contextul strategic national, regional și local	10
3.1 Dezvoltarea regională și coeziunea după 2020 în viziunea Uniunii Europene	10
3.2 Politica agricolă comună.....	11
3.3 Planul Național Strategic al României 2021 – 2027 (elaborat în cadrul Politicii Agricole Comune)	12
3.4 Strategia Națională pentru dezvoltare durabilă a României – Orizont 2030	14
3.5 Strategia pentru dezvoltare teritorială a României – România policentrică 2035	21
3.6 Strategia națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030.....	30
3.7 Planul Național de Redresare și Reziliență al României	36
3.8 Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027	37
3.9 Planul regional de actiune pentru turism Nord - Est 2017 – 2023	53
3.10 Strategia de dezvoltare a județului Suceava 2021 – 2027	56

Secțiunea 4: Comuna Bălcăuți - Situația existentă.....	64
4.1 Teritoriul vizat de SDL a comunei Bălcăuți.....	64
4.2 Statutul localității.....	64
4.3 Așezare geografică	65
4.4 Structura terenurilor	66
4.5 Forme de relief.....	66
4.6 Clima	66
4.7 Rețeaua hidrografică	67
4.8 Istoria satelor comunei Bălcăuți	67
4.10 Populație.....	67
4.11 Zone marginalizate.....	69
4.12 Educație.....	69
4.13 Sănătate	70

4.14 Infrastructura rutieră.....	70
4.15 Utilități publice	71
4.16 Serviciile sociale	71
4.17 Mediu	72
4.18 Economie	73
4.19 Cultură și turism și sport	76
Secțiunea 5: Cercetarea sociologică	76
5.1 Sondaj de opinie	76
5.2 Concluzii	85
Secțiunea 6: Analiza SWOT.....	85
Secțiunea 7 : Viziune, obiectiv general, priorități și direcții de acțiune.....	88
7.1 Viziune și obiectiv general	88
7.2 Priorități tematice și obiective specifice.....	88
Secțiunea 8 : Portofoliul de proiecte	92
Secțiunea 9: Implementarea și monitorizarea strategiei pentru dezvoltare locală.....	108
9.1 Implementarea strategiei pentru dezvoltare locală.	108
9.2 Implicarea partenerilor în elaborarea și implementarea strategiei pentru dezvoltare locală.....	109
9.3 Monitorizarea implementării strategiei pentru dezvoltare locală a Comunei Bălcăuți	110
Secțiunea 10: Surse de finanțare – fonduri europene și naționale	112
10.1 POR Nord – Est 2021 – 2027	112
10.2 Planul Național de Redresare și Reziliență	123
10.3 Programe operaționale	141
10.3.1 Programul Operational Dezvoltare Durabila 2021-2027.....	141
10.3.2 Programul Operațional TRANSPORT (POT) 2021-2027.....	144
10.3.3 Programul Operational CREȘTERE INTELIGENTĂ ȘI DIGITALIZARE (POCID) 2021-2027	146
10.3.4 Programul Operational SĂNĂTATE (POS) 2021-2027.....	150
10.3.5 Programul Operational CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027	160
10.3.6 Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei 2021-2027 – Multifond: FSE+, FEDR.....	187
10.4 Programe naționale.....	195
10.4.1 Programe implementate de Compania Națională de Investiții.....	195
10.4.2 Programe finanțate prin Agenția Fondului de Mediu.....	198

10.4.3 Programe finanțate prin Agenția Națională de Locuințe	199
10.4.4 Programul național de investiții "Anghel Saligny"	200

Secțiunea 1 – Localitatea rurală în România

1.1 Localitatea rurală - definire

Conform Legii 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, rețeaua națională de localități este compusa din localități urbane și din localități rurale, ierarhizate pe ranguri după cum urmează:

- a) rangul 0 - Capitala României, municipiu de importanță europeană;
- b) rangul I - municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european;
- c) rangul II - municipii de importanță interjudeteană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități;
- d) rangul III - orașe;
- e) rangul IV - sate reședință de comună;
- f) rangul V - sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor.

Conform aceleiași legi, prin localitate rurală se înțelege o localitate în care:

- a) majoritatea forței de muncă se afla concentrată în agricultură, silvicultură, pescuit, oferind un mod specific și viabil de viață locuitorilor săi, și care prin politicile de modernizare își va păstra și în perspectiva specificul rural;
- b) majoritatea forței de muncă se afla în alte domenii decât cele agricole, silvice, piscicole, dar care oferă în prezent o dotare insuficientă necesară în vederea declarării ei ca oraș și care, prin politicile de echipare și de modernizare, va putea evolua spre localitățile de tip urban.

De asemenea, comuna este definită ca fiind o unitate administrativ-teritorială de bază care cuprinde populația rurală reunită prin comunitatea de interese și tradiții, alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, socialculturale, geografice și demografice. Satele în care își au sediul autoritățile publice ale comunei sunt sate reședință.

1.2 Ierarhizarea localităților rurale.

Ierarhizarea localităților rurale pe ranguri este următoarea:

- a) IV sate reședință de comună
- b) V sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor sau orașelor

Elemente și nivel de dotare ale localităților rurale de rang IV

Rangul IV este atribuit satelor reședință de comună. Dotările minime obligatorii necesare în vederea servirii tuturor satelor din cadrul comunei respective sunt:

- sediu de primărie;
- grădiniță, școala primară și gimnazială;
- dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic;
- poșta, servicii telefonice;
- sediu de poliție și de jandarmerie;
- cămin cultural cu bibliotecă;

- magazin general, spatii pentru servicii;
- teren de sport amenajat;
- parohie;
- cimitir;
- statie/halta C.F. sau statie de transport auto;
- dispensar veterinar;
- sediu al serviciului de pompieri;
- puncte locale pentru depozitarea controlata a deseurilor;
- alimentare cu apa prin cisme stradale.

Elemente si nivel de dotare ale localitatilor rurale de rang V. Rangul V este atribuit satelor componente ale comunelor si satelor apartinand municipiilor sau oraselor. Existenta unor dotari publice sau comerciale si dimensiunea acestora sunt determinate de numarul de locuitori si de specificul asezarii. Dotarile minime obligatorii in satele avand peste 200 de locuitori sunt:

- scoala primara;
- punct sanitar;
- magazin pentru comert alimentar si nealimentar.

Aceste dotari sunt necesare si in cazul satelor avand o populatie de pana la 200 de locuitori, cand satele respective sunt izolate, situate la distante de peste 3-5 km fata de satul cel mai apropiat care dispune de astfel de dotari.

1.3 Sate inteligente – Smart Village

Prin sate inteligente se înțeleg acele comunități rurale care refuză să aștepte schimbarea. Satele inteligente sunt alcătuite din locuitori din rural, care iau inițiativa de a aplica soluții practice pentru provocările cu care se confruntă și pentru a profita de noile oportunități. Mii de comunități rurale fac acest lucru prin diverse modalități. Multe dintre acestea folosesc noile tehnologii digitale, însă acestea sunt doar o parte din instrumentele deja disponibile. Există, de asemenea, numeroase exemple de inovare socială a serviciilor rurale, noi legături win-win cu zonele urbane și activități care consolidează rolul zonelor rurale în tranziția către o societate mai prietenoasă față de mediu (verde), mai sănătoasă și mai responsabilă. (**European Network for Rural Development**)

OCDE este de părere că “furnizarea de servicii de calitate în zonele rurale a ajuns, în anii recentți, în fruntea dezbaterilor privind politicile publice”(1). Deși majoritatea statelor membre OCDE și-au revenit din criza financiară, bugetul public rămâne limitat. În același timp costurile aferente furnizării de servicii sunt mai mari în zonele rurale comparativ cu cele urbane.

Recomandările OCDE privind dezvoltarea furnizării de servicii publice în mediul rural:

1. Furnizarea serviciilor rurale trebuie structurată astfel încât să corespundă caracteristicilor și resurselor din diverse regiuni rurale.
2. Echitatea și eficiența trebuie să fie atent echilibrate.
3. Contractele inovatoare rural-urbane trebuie să ghideze furnizarea serviciilor.
4. Guvernele trebuie să facă schimbarea de la logica cheltuielilor la logica investițiilor.
5. Guvernanța eficientă și incluzivă este esențială pentru livrarea serviciilor rurale.

Asta înseamnă:

- Recunoașterea unui rol strategic mai activ în cadrul nivelelor superioare de guvernare;
- Facilitarea identificării cunoștințelor (knowledge pooling) și a unui proces mai simplu de luare a deciziilor;
- Implicarea comunităților locale;
- Integrarea rural proofing

(OCDE, 'Innovative Service Delivery: Meeting the challenges of Rural Regions', 2008)

În anul 2017, Comisia Europeană împreună cu Parlamentul European au lansat Planul de Acțiuni al Uniunii Europene privind dezvoltarea satelor inteligente. Multe zone rurale din Uniunea Europeană suferă din cauza unor probleme cum ar fi lipsa oportunităților (atractive) de angajare, lipsa de personal calificat, investiții insuficiente în infrastructură și servicii esențiale, precum și din cauza exodului tinerilor.

Rezolvarea acestor probleme are în vedere, în mod special, crearea de locuri de muncă și reînnoirea generațiilor, aducerea în zonele rurale a locurilor de muncă și creșterea economică propusă de Comisie, promovarea incluziunii sociale și a dezvoltării de sate inteligente în mediul rural al întregii Europe.

Satele inteligente implică:

Dezvoltarea potențialului local, uman, de mediu și economic,

- Revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază,
- Îmbunătățirea condițiilor de viață,
- Dezvoltarea competențelor digitale și sprijinirea educației la distanță

(www.rndr.ro)

Sectiunea 2: Strategia pentru dezvoltare locală

2.1 Rolul strategiei pentru dezvoltare locală

O strategie pentru dezvoltare locală are rolul de a identifica direcțiile prioritare de intervenție pentru o perioadă definită de timp, în vederea dezvoltării economico-sociale a unei localități. La nivelul municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane. Aceste strategii reprezintă unul dintre principalele instrumente de planificare pe termen mediu și lung, urmărind utilizarea optimă și responsabilă a resurselor disponibile pentru a maximiza oportunitățile sustenabile de dezvoltare locală.

O strategie pentru dezvoltare locală nu va mulțumi toată comunitatea, dar este important să fie realizată în urma unui demers cât mai incluziv și transparent. Aceasta presupune inițierea dialogului public și a consultărilor cu toți factorii interesați (cetățeni, mediul economic, instituții, societate civilă, etc) încă de la anunțul intenției de elaborare a unei strategii, menținându-se pe tot parcursul său pentru a determina proiectele / prioritățile de dezvoltare. O strategie eficientă necesită de asemenea o coordonare pe două direcții: pe orizontală (prin coordonare inter-sectorială și inter-jurisdicțională), respectiv coordonare pe verticală

(corelare cu politicile și documentele strategice de la nivel județean, regional, național și european).

2.2 Conținutul strategiei pentru dezvoltare locală

O strategie pentru dezvoltare locală trebuie să abordeze următoarele aspecte:

- ✓ să descrie calitățile și defectele localităților (punctele tari și punctele slabe ale localităților) bazându-se pe o analiză a situației existente,
- ✓ să definească obiective realiste de dezvoltare locală,
- ✓ să se asigure că investițiile planificate vor ajuta la promovarea unei dezvoltări echilibrate a localității în ansamblu,
- ✓ să fie coordonate la nivel local și să implice cetățenii și alți parteneri care pot contribui substanțial la definirea viitorului economic, social, cultural și ecologic al fiecărei zone.

Analiza situației existente se va face pe o serie de aspecte determinante cum ar fi:

- ✓ Profil spațial și funcțional;
- ✓ Profil socio-demografic;
- ✓ Profil economic (industrie, turism, agricultură, servicii, etc.);
- ✓ Infrastructura (transport și mobilitate urbană, rețele de apă și canalizare, rețele de gaz, etc.);
- ✓ Servicii publice (sănătate, educație, servicii sociale, etc.);
- ✓ Mediu și schimbări climatice (eficiență energetică, resurse regenerabile, apă-canal);
- ✓ Profil și capacitate administrativă;
- ✓ Agenda Smart Village.

La finalul întregului capitol al strategiei destinat analizei contextului actual se va crea o analiză SWOT, care oferă o prezentare succintă a punctelor tari și a punctelor slabe ale localității precum și o a oportunităților și amenințărilor care pot influența dezvoltarea locală. Formularea principalelor direcții de acțiune.

Autoritățile locale abordează politicile și investițiile locale în raport cu trei categorii principale de factori interesați: cetățenii, sectorul privat și turiștii, precum și în raport cu aspecte transversale precum incluziunea socială și schimbările climatice. Odată definite direcțiile de acțiune va fi elaborată o listă de proiecte menite să contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare locală. Următorul pas în elaborarea strategiei este realizarea listei scurte de proiecte. Fără prioritizarea proiectelor și asumarea unui calendar pentru implementare și bugete bine definite, o strategie nu își poate îndeplini rolul.

Procesul de elaborare a strategiilor pentru dezvoltare locală trebuie să țină cont de o serie de caracteristici definitorii:

- Dimensiunea strategică. Strategiile de dezvoltare locală sunt proiectate ca foi de parcurs colective care au drept scop generarea unei schimbări dorite. Acestea reprezintă elementul central al dezvoltării urbane durabile, astfel cum este promovată aceasta în cadrul politicii de coeziune, și reflectă înțelegerea actuală a planificării strategice, care este concepută ca un proces adaptiv care implică gestionarea schimbărilor.
- Abordarea teritorială. O abordare teritorială explicită înseamnă că nevoile, provocările și oportunitățile de dezvoltare trebuie corelate cu nivelul de intervenție

spațial și cu contextul teritorial adecvat. La nivelul unei comune abordarea teritorială va include toate satele componente dar va aborda și relația cu localitățile urbane din apropiere.

- Guvernanță. „Guvernanța” se referă la modul în care autoritățile și părțile interesate relevante decid să planifice, să finanțeze și să gestioneze o strategie specifică.
- Fonduri și finanțare. Acordurile de alocare de fonduri și de finanțare adecvate sunt pilonii-cheie ai dezvoltării urbane durabile, astfel cum este promovată aceasta de politica de coeziune. Există două tendințe consacrate de punere în aplicare a acestei politici, care sunt abordate în acest capitol: combinarea mai multor surse de finanțare și creșterea asociată a importanței instrumentelor financiare.
- Monitorizare. Instrumentele și activitățile de monitorizare sprijină autoritățile publice în procesul de proiectare și implementare a strategiilor de dezvoltare urbană durabilă. Pentru a evalua dacă s-au realizat progresele preconizate, sunt necesare o logică de intervenție puternică și indicatori de rezultat adecvați, combinate cu obiective măsurabile.

Nu există un conținut standard al strategiei pentru dezvoltare locală. Fiecare localitate își construiește strategia în funcție de nevoile proprii. Aceasta trebuie să țină cont însă de recomandările Comisiei Europene precum și de obiectivele de dezvoltare definite la nivel național și regional pentru a se asigura pe viitor o corelare ușoară cu programele de finanțare.

2.3 Metodologia de elaborare a Strategiei pentru dezvoltare locală a comunei Bălcăuți

În vederea realizării Strategiei pentru Dezvoltare Locală a comunei Bălcăuți s-au realizat următoarele activități:

- A fost prezentat contextul strategic național, regional și local. S-a urmărit corelarea obiectivelor Strategia Pentru dezvoltare Locală Bălcăuți cu obiectivele strategice naționale, regionale și județene;
- A fost descris teritoriul vizat de Strategia Pentru dezvoltare Locală Bălcăuți;
- S-a realizat o analiză a nevoilor și a potențialului teritoriului vizat. Aceasta a cuprins o prezentare detaliată a situației actuale (caracteristici geografice, populație, servicii publice, infrastructură, mediu, dezvoltare economică, etc.);
- A fost realizată o cercetare sociologică care a evidențiat nevoile și potențialul teritoriului vizat din perspectiva populației. Aceasta a cuprins un chestionar adresat populației comunei Bălcăuți și discuții la care au participat conducerea și angajați ai Primăriei Bălcăuți;
- A fost realizată o analiză SWOT pe baza informațiilor obținute în etapa de analiză a nevoilor și a potențialului teritoriului vizat;
- A fost definită o viziune precum și direcțiile de acțiune și portofoliul de proiecte care vor contribui la atingerea acesteia;
- S-a prezentat modul în care comuna Bălcăuți va răspunde principalelor provocări cu care se confruntă în prezent;
- A fost prezentată contribuția la dezvoltarea durabilă;
- A fost definită modalitatea de implementare a Strategia Pentru dezvoltare Locală Bălcăuți;

- A fost prezentată implicarea partenerilor în elaborarea și implementarea Strategia Pentru dezvoltare Locală Bălcăuți;
- A fost definită modalitatea de monitorizare a Strategia Pentru dezvoltare Locală Bălcăuți;
- Au fost prezentate principalele programe europene și naționale care vor constitui surse de finanțare în vederea implementării Strategia Pentru dezvoltare Locală Bălcăuți.

2.4 Principii orizontale

În activitatea de elaborare și implementare a prezentei strategii administrația publică va asigura respectarea drepturilor fundamentale și a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

UAT Comuna Bălcăuți se va asigura că ca egalitatea între bărbați și femei, integrarea perspectivei de gen și abordarea aspectelor de gen vor fi luate în considerare și promovate pe toată durata pregătirii, implementării, monitorizării și evaluării prezentei strategii.

UAT Comuna Bălcăuți va lua toate măsurile necesare pentru a preveni orice formă de discriminare pe criterii de gen, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii, implementării, monitorizării și evaluării prezentei strategii. Pe toată durata pregătirii și implementării prezentei strategii se va ține seama în special de accesibilitatea pentru persoanele cu handicap.

Obiectivele UAT Comuna Bălcăuți sunt urmărite în conformitate cu obiectivul de promovare a dezvoltării durabile, astfel cum este prevăzut la articolul 11 din TFUE, ținând seama de obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, de Acordul de la Paris și de principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ”. Aceste obiective vor fi urmărite cu respectarea deplină a acquis-ului Uniunii în domeniul mediului.

Secțiunea 3. Contextul strategic national, regional și local

3.1 Dezvoltarea regională și coeziunea după 2020 în viziunea Uniunii Europene

UE pune la dispoziție peste 330 de miliarde EUR pentru proiecte regionale și locale în perioada 2021-2027, prin intermediul fondurilor structurale, pentru a contribui la reducerea disparităților economice și la stimularea redresării în urma pandemiei. Pachetul de coeziune prevede investiții multianuale, majoritatea resurselor fiind concentrate pe țările și regiunile mai puțin dezvoltate, pentru a promova coeziunea socială, economică și teritorială în întreaga UE. În contextul crizei actuale, acest lucru nu numai că va atenua efectele sociale și economice pe termen lung ale pandemiei de COVID-19, ci va contribui și la funcționarea pieței unice.

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

- Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;

- Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;
- Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Proiectele finanțate din aceste fonduri vor aborda diverse domenii de la infrastructura de transport, spitale și asistență medicală, energie curată, gestionarea apei, dezvoltare urbană durabilă, cercetare, inovare și digitalizare, până la regimuri privind ocuparea forței de muncă, incluziune socială, educație și formare.

3.2 Politica agricolă comună

Politica agricolă comună (PAC) reprezintă aproximativ o treime din bugetul UE. Aceasta urmărește:

- să asigure aprovizionarea cetățenilor UE cu alimente sigure și la prețuri convenabile
- să garanteze un nivel de trai echitabil pentru fermieri
- să conserve resursele naturale și să respecte mediul înconjurător

O caracteristică esențială a noii politici este introducerea unor planuri strategice la nivelul statelor membre, care să permită guvernelor naționale să adapteze dispozițiile PAC la nevoile comunităților lor agricole, în cooperare cu autoritățile locale și cu părțile interesate relevante. De asemenea, politica este cea mai ambițioasă din punct de vedere ecologic până în prezent, un sfert din plățile directe fiind rezervate practicilor agricole verzi. În plus, este prima PAC care include o dimensiune socială menită să garanteze condiții adecvate de ocupare a forței de muncă pentru lucrătorii agricoli.

Principalele priorități stabilite de Comisia Europeană pentru PAC pentru perioada de după 2020 sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuoasă dintre cercetare, inovare și consiliere. De asemenea, documentul de politică a propus, ca mod de îmbunătățire a performanței PAC, un nou model de realizare, pentru transferarea accentului politicii de la conformitate la performanță, și restabilește

echilibrul dintre nivelul UE și cel al statelor membre în ceea ce privește responsabilitățile, sporind subsidiaritatea. Noul model vizează o mai bună îndeplinire a obiectivelor UE pe baza planificării strategice, a intervențiilor de politică ample și a indicatorilor de performanță comuni, îmbunătățind astfel coerența politică a întregii PAC viitoare, inclusiv coerența PAC cu alte obiective ale UE.

3.3 Planul Național Strategic al României 2021 – 2027 (elaborat în cadrul Politicii Agricole Comune)

La data elaborării prezentei strategii PNS 2021 – 2027 este în faza de elaborare. Orientare strategică.

Sectorul agroalimentar și dezvoltarea spațiului rural din România (RO) au înregistrat progrese ca urmare a implementării programelor de dezvoltare rurală anterioare, finanțate atât din fonduri europene, cât și naționale.

Cu toate acestea, analiza SWOT identifică faptul că încă există multe provocări care trebuie abordate în perioada următoare, printre care menționăm: numărul mare al fermelor mici, dotarea slabă din punct de vedere tehnologic și structura duală a exploatațiilor agricole, număr mare al parcelor agricole, schimbările climatice și ambiția de mediu asumată de UE și alte aspecte de mediu care pot conduce la diminuarea productivității agricultorilor, degradarea spațiului rural și îmbătrânirea populației în spațiul rural cât și depopularea satelor, acces redus la servicii de bază și infrastructura rurală deficitară, infrastructura de îmbunătățiri funciare deficitară, număr redus de produse cu valoare adăugată, deficitul balanței comerciale exterior cu produse agroalimentare, gradul scăzut de inovare, deficit de personal calificat în sectorul agricol, slaba diversificare a veniturilor fermierilor și populației din mediul rural.

În acest context, în scopul atingerii potențialului socio-economic al mediului rural și în special, în sectorul agroalimentar, se impune ca măsurile întreprinse până în prezent să fie continuate/dezvoltate/îmbunătățite.

Astfel, prin intermediul Programului Național Strategic 2021-2027 (PNS), RO va continua eforturile pentru atingerea potențialului de dezvoltare socio-economică prin abordarea următoarelor obiective generale (OG):

Obiectiv General 1. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară.

Rezultatele așteptate în cadrul acestui obiectiv general sunt:

- Asigurarea unor venituri sigure și stabile în rândul fermierilor;
- Creșterea productivității și competitivității sectorului agroalimentar prin sprijinirea dezvoltării lanțului complet de la materia primă la produsul finit și comercializare;
- Creșterea gradului de rezistență a exploatațiilor agricole la factorii climatici, și asigurarea securității alimentare;
- Creșterea veniturilor fermierilor prin sporirea valorii adăugate a producției agricole;
- Diminuarea dependenței fermierilor de veniturile obținute din producția agricolă și reducerea volatilității veniturilor agricole;

- Creșterea nivelului de digitalizare în sectorul agroalimentar și în mediul rural;
- Optimizarea fluxului de informații în cadrul sectorului agricol prin digitalizare și facilitarea legăturilor dintre sectorul de cercetare-inovare și fermieri.

Obiectiv General 2. Consolidarea acțiunilor de protejare a mediului și a celor împotriva schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii Europene în materie de mediu și climă.

Rezultatele așteptate în cadrul acestui obiectiv general sunt:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din activitățile agricole și forestiere;
- Adaptarea la efectele schimbărilor climatice în sectoarele agricol și forestier;
- Gestionarea eficientă a resurselor naturale și menținerea unui impact redus al agriculturii și silviculturii asupra resurselor naturale (sol, apă, aer);
- Asigurarea obținerii produselor agroalimentare sănătoase;
- Menținerea unui status de conservare bun al biodiversității și păstrarea zonelor cu înaltă valoare naturală;
- Conservarea caracteristicilor spațiului rural, a peisajelor tradiționale și a peisajelor naturale.

Obiectiv General 3. Consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale.

Rezultatele așteptate în cadrul acestui obiectiv general sunt:

- Creșterea veniturilor populației din mediul rural;
- Creșterea calității vieții în mediul rural;
- Sporirea numărului de tineri implicați în sectoarele agroalimentar și non agricol în spațiul rural, corelat cu creșterea rolului educației antreprenoriale agricole pentru aceștia;
- Reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială în spațiul rural;
- Dezvoltarea durabilă a Zonei Montane și a teritoriului ITI Delta Dunării din România;
- Reducerea abandonului zonelor rurale, în special manifestat în rândul populației tinere;
- Creșterea gradului de utilizare de noi tehnologii în sectorul agro-alimentar, inclusiv de către tineri.

Obiectiv transversal - Promovarea cunoașterii, inovării și digitalizării în agricultură.

Rezultatele așteptate în cadrul acestui obiectiv transversal sunt:

- Optimizarea nivelului de cunoștințe concomitent cu creșterea numărului de fermieri care vor beneficia de consiliere, consultanță agricolă și formare profesională;
- Dezvoltarea unui sistem de inovare și cunoștințe în agricultură (AKIS) funcțional și dinamic;
- Eficientizarea transferului de cunoștințe și îmbunătățirea producției prin facilitarea accesului la informații, practici și tehnologii noi;
- Dezvoltarea unor parteneriate funcționale;
- Dezvoltarea tehnologiilor digitale și dezvoltarea infrastructurii online;
- Dezvoltarea inovării în scopul valorificării produselor agricole și optimizării lanțului economic „de la fermă la furculiță”
- Consolidarea unui sistem de consultanță public/privat.

3.4 Strategia Națională pentru dezvoltare durabilă a României – Orizont 2030

România și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă. Planul de acțiune global, pe care România alege să-l susțină în următorii ani, se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, in justiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și țintele asumate prin Strategia Națională pentru dezvoltare durabilă a României pentru anul 2030:

Obiectivul 1: Fără sărăcie

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă
- Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

Obiectivul 2: Foamete zero Ținte

asumate pentru anul 2030:

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
- Finalizarea cadastrului agricol
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană.
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică

Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri
- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și
- medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor
- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate

- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE
- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici,
- pacienți, organizații internațional cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați
- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- Reducerea consumului de substanțe nocive

Obiectivul 4: Educație de calitate

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de
- materii opționale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru
- promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale
- de cunoaștere în vederea apropiării României de media performanțelor din statele membre ale UE

- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointerесării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor
- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

Obiectivul 5: Egalitate de gen

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

Obiectivul 6: Apă curată și sanitație

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%
- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile

Obiectivul 7 : Energie curată și la prețuri accesibile

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vedea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale

- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor
- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură

Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- Realizarea unui turism competitive pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți

Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv
- infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
- Îmbunătățirea siguranței rutiere
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de
- cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere

- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe

Obiectivul 10 : Inegalități reduse

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate
- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ
- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta
- pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului
- Consum și producție responsabile

Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și
- 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025 • Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene

Obiectivul 13: Acțiune climatică

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

Obiectivul 14: Viață acvatică

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți
- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement

- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii

Obiectivul 15: Viață terestră Ținte asumate pentru anul 2030:

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetaredezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural
- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor
- de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice
- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului
- natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului
- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații

Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente Ținte asumate pentru anul 2030:

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție
- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile,
- limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea
- dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe
- Stoparea abuzului, exploatarei, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor

- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Ținte asumate pentru anul 2030:

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030
- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică
- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional

3.5 Strategia pentru dezvoltare teritorială a României – România policentrică 2035

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care sunt stabilite liniile directoare de dezvoltare teritorială a României, bazat pe un concept strategic, precum și direcțiile de implementare pentru o perioadă de timp de peste 20 de ani, la scară regională, interregională, națională, cu integrarea aspectelor relevante la nivel transfrontalier și transnațional (art. 14 , alin (3) în conformitate cu Legea nr. 350/2001).

În elaborarea Strategiei de dezvoltare teritorială a României, au fost urmărite principiile strategice privind:

- racordarea teritoriului național la rețeaua europeană și intercontinentală a polilor de dezvoltare și a coridoarelor de transport;
- dezvoltarea rețelei de localități și structurarea zonelor funcționale urbane;
- promovarea solidarității urban-rural și dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii;
- consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături interregionale;
- protejarea, promovarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Viziunea de dezvoltare pentru orizontul de timp 2035 se concretizează într-un scenariu de dezvoltare care înglobează premisele de dezvoltare caracteristice ale teritoriului național și a cărui implementare are ca efect creșterea competitivității teritoriului odată cu reducerea disparităților importante dintre anumite zone de la nivelul teritoriului. Scenariul adoptat în

SDTR se numește România Policentrică și urmărește dezvoltarea teritoriului național la nivelul unor nuclee de concentrare a resurselor umane, materiale, tehnologice și de capitaluri (orașe mari/ medii), în perspectiva anului 2035 și conectarea eficientă a acestor zone de dezvoltare cu teritoriile europene.

Scenariul România policentrică propus prin Strategia de dezvoltare teritorială a României se bazează pe o nouă paradigmă de dezvoltare cu următoarele direcții:

La nivel local:

- îmbunătățirea infrastructurii care conectează orașele și zonele înconjurătoare acestora, în vederea extinderii masei lor economice;
- asigurarea unor instituții publice performante în zonele mai slab dezvoltate (în special în domeniile educație, sănătate, infrastructura de bază pentru serviciile publice etc.), pentru a promova mobilitatea oamenilor și pentru a contribui la creșterea standardului de viață;
- promovarea investițiilor în calitatea vieții în zonele cu potențial ridicat de creștere, pentru a spori capacitatea de a atrage și păstra capitalul uman necesar;
- valorificarea potențialului propriu a spațiului rural;
- proiectarea și implementarea unor măsuri care să vizeze grupurile marginalizate și minoritare, în vederea susținerii participării acestora la procesele de dezvoltare, ca părți active ale economiei.

La nivel regional și internațional:

- îmbunătățirea legăturilor dintre zonele cu potențial ridicat și cele deficitare, pentru a permite o concentrare eficientă a resurselor și a efectelor de contagiune pozitivă (de la zonele dezvoltate către cele cu carențe);
- reducerea distanței față de piețele importante din UE și din alte zone, prin îmbunătățirea infrastructurii și încurajarea fluxurilor transfrontaliere de oameni, capital și idei.

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul strategic care orientează procesele de dezvoltare de la nivelul teritoriului în acord cu dinamica teritoriale, tendințele pentru orizontul de timp 2035 și țintele europene de dezvoltare cu relevanță teritorială. Demersurile strategice angrenate de Strategia de dezvoltare teritorială a României sunt încadrate în 5 obiective generale de o importanță deosebită pentru teritoriul național.

Obiectivele generale și obiectivele specifice ale Strategiei pentru dezvoltare teritorială a României sunt:

OG. 1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;

OS 1.1 Dezvoltarea unei rețele de transport eficientă și diversificată capabilă să asigure gestionarea fluxurilor de oameni și mărfuri generate de schimburile economice între teritoriul național și piețele din spațiul european.

OS 1.2 Dezvoltarea și extinderea infrastructurii portuare și aeroportuare, precum și a legăturii acestora cu centrele urbane naționale în scopul consolidării poziției României de nod logistic regional.

OS 1.3 Consolidarea infrastructurii de transport a energiei și conectarea acestora la proiectele pan-europene cu impact regional și național.

OG. 2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive; OS 2.1 Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a localităților urbane și rurale.

OS 2.2 Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașele mari și zona urbană funcțională.

OS 2.3 Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local.

OS 2.4 Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a populației.

OG. 3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;

OS 3.1 Dezvoltarea unor centre urbane specializate și inteligente cu vocație de poli internaționale și racordarea lor eficientă la rețeaua urbană europeană

OS 3.2 Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului

OS 3.3 Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de interes general.

OS 3.4 Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial

OG. 4 Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;

OS 4.1 Protejarea patrimoniului și promovarea măsurilor de regenerare a capitalului natural.

OS 4.2 Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit.

OS 4.3 Reducerea vulnerabilității zonelor supuse riscurilor naturale.

OS 4.4 Asigurarea echilibrului în dezvoltarea mediului rural și urban prin protejarea resurselor funciare agricole și forestiere și limitarea extinderii intravilanului localităților.

OG. 5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

OS 5.1 Consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice.

OS 5.2 Consolidarea instrumentelor de planificare spațială și a instituțiilor cu rol în gestionarea și planificarea proceselor de dezvoltare a teritoriului (sau de amenajare a teritoriului).

OS 5.3 Consolidarea capacității de cooperare și planificare în domeniul transfrontalier și transnațional.

SDTR prin liniile directoare de planificare instituie un cadru național de referință pentru direcționarea documentațiilor cu caracter strategic și planurilor de dezvoltare care au un impact teritorial. Liniile directoare de planificare influențează direct procesul de planificare

teritorială, la confluența nivelelor strategic și operațional, aliniind obiectivele, politicile și programele cu priorități aplicate la nivel teritorial.

Liniile directoare de planificare sunt prevederi obligatorii care vor fi luate în considerare și operaționalizate în toate documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism și alte documente strategice care au o dimensiune teritorială.

SDTR stabilește 10 linii directoare de planificare, respectiv:

1. Încurajarea concentrării locuirii în intravilanul unităților administrativ – teritoriale și limitarea dezvoltării urbane în zone care nu sunt deja echipate cu infrastructura tehnico-edilitară.

Scopul urmărit este un teritoriu național cu o calitate a locuirii crescută și costuri reduse pentru infrastructura de bază. Lipsa echipării cu infrastructură edilitară a zonelor rezidențiale duce la dezechilibru în dezvoltarea teritoriului.

2. Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice amplasate la limita exterioară a intravilanului unităților administrativ – teritoriale.

Scopul urmărit este un teritoriu național cu zone productive separate de cele rezidențiale, pentru optimizarea activităților umane. Disparitățile funcționale care apar prin mixarea zonelor industriale și a celor rezidențiale duc la scăderea nivelului de trai și la probleme sociale, astfel că separarea celor două funcțiuni duce la o dezvoltare teritorială echilibrată. În același timp, concentrarea activităților industriale contribuie la economii de aglomerație.

3. Încurajarea construirii în zone industriale dezafectate (brownfields) și limitarea extinderii nejustificate a intravilanului ca urmare a dinamicii populației și a dinamicii economice - interzicerea construirii în zone verzi.

Scopul urmărit este un teritoriu național cu resurse naturale protejate, folosind eficient spațiul deja construit. Crearea de locuri de muncă și consolidarea funcțiilor recreative pot veni în completarea conservării capitalului natural.

4. Încurajarea locuirii sustenabile în centrele istorice ale localităților orașelor prin operațiuni de regenerare urbană integrată a centrelor istorice.

Scopul urmărit este un teritoriu național cu zone rezidențiale concentrate, pentru evitarea dispersiei locuirii în teritoriu. Tendința de migrație spre periferia orașelor pentru dezvoltarea ansamblurilor rezidențiale poate duce la un dezechilibru funcțional și social, activitățile din centrele orașelor (istorice sau nu) limitându-se astfel doar la furnizarea de servicii. Planurile și strategiile trebuie să acorde prioritate regenerării centrelor istorice vizând în special menținerea funcțiilor rezidențiale și comerciale, dezvoltarea ofertei de servicii (comerciale, turistice, culturale), creșterea accesibilității acestor zone, amenajarea unor spații publice de calitate, consolidarea și renovarea clădirilor.

5. Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale

Scopul urmărit este păstrarea specificului fiecărui tip de zonă și dezvoltarea acelor elemente proprii de potențial în vederea asigurării unei sinergii între zonele urbane și rurale. Va fi încurajată dezvoltarea activităților de tip agricultură urbană, acolo unde condițiile locale o permit. Vor fi susținute cu prioritate localitățile cu caracter rural (sate aparținătoare, localități componente) din cadrul orașelor și municipiilor în vederea dezvoltării acestor activități

specifice de tip productiv și turistic. Se vor identifica, crea și proteja centurile verzi din jurul localităților urbane.

6. Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili.

Scopul urmărit este un teritoriu național eficient și sustenabil din punct de vedere energetic, în condițiile riscului energetic crescut la nivel european. Prețul energiei și emisiile în creștere atrag atenția asupra necesității aplicării unor soluții durabile în materie de energie, inclusiv în dezvoltarea teritorială.

7. Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale

Scopul urmărit este asigurarea condițiilor necesare pentru o reziliență teritorială ridicată în fața riscurilor naturale și industriale. Planurile și strategiile vor identifica toate posibilele riscuri pentru zona studiată și propune măsuri de prevenire și diminuare a efectelor acestor riscuri.

8. Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate.

Scopul urmărit este un teritoriu național cu mobilitate crescută, în condițiile accesibilității actuale reduse care împiedică dezvoltarea. Dimensiunea transportului în contextul dezvoltării are un rol esențial și se referă la conectivitate și accesibilitate. Numărul căilor de transport și varietatea tipurilor de transport sunt două aspecte cheie necesare asigurării unei astfel de dezvoltări. Ca și în cazul populației, conectivitatea și accesibilitatea sunt factori care contează în atragerea investițiilor. Se va încuraja dezvoltarea transportului public prin identificarea soluțiilor optime pentru asigurarea unei accesibilități locale și regionale și care contribuie la reducerea emisiilor de dioxid de carbon.

9. Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare.

Scopul urmărit este un teritoriu național ordonat, cu dezvoltare planificată exclusiv de profesioniști calificați. Dezvoltarea uneori haotică a teritoriului național din ultimii 25 de ani a creat o serie de probleme pe toate palierele unei planificări logice și echilibrate, iar respectarea normelor europene de planificare va contribui la o dezvoltare teritorială ordonată și creșterea calității vieții. Se vor încuraja soluțiile tehnice care promovează designul de calitate în arhitectură și urbanism.

10. Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.

Scopul urmărit este creșterea transparenței procesului de dezvoltare teritorială și urbană, pentru asigurarea controlului democratic asupra dezvoltării României. Buna funcționare și dezvoltare a teritoriului nu se poate face decât prin colaborarea tuturor actorilor implicați în procesul de elaborare a strategiilor de dezvoltare și implicarea publicului larg.

Măsuri teritoriale pentru zonele rurale.

În privința rețelei de localități rurale din România, Strategia de dezvoltare teritorială stabilește un set de obiective care are în vedere conservarea și valorificarea spațiului rural,

promovarea unor spații rurale durabile care asigură condiții de locuire și recreere optime, precum și creșterea accesibilității populației din mediu rural la servicii de interes general prin consolidarea rolului teritorial al localităților rurale cu potențial de deservire și polarizare.

În acord cu obiectivele stabilite, pentru zonele rurale au fost stabilite următoarele măsuri teritoriale și proiecte strategice:

Măsură: Conectarea localităților rurale greu accesibile sau izolate la rețeaua principală de așezări și infrastructura majoră de transport.

Acțiuni:

- Reabilitarea și modernizarea drumurilor principale de acces către centrele urbane din apropiere, cu precădere în zonele rurale lipsite de orașe pe 25-30 km, conform PATN, Secțiunea a IV-a;
- Modernizarea drumurilor naționale și județene, inclusiv a semnalizării rutiere, care fac legătura între localitățile rurale și rețeaua de transport de categorie superioară, cu precădere a celor care asigură conexiunea la axele prioritare TEN-T centrale și globale;
- Modernizarea drumurilor comunale, inclusiv amenajarea trotuarelor și a pistelor de biciclete, cu precădere a celor care fac legătura între reședințe de comună și satele componente;
- Stimularea transportatorilor de a asigura conexiunile centrelor urbane cu zonele rurale polarizate, prin subvenționarea transportului în comun.

Măsură: Protejarea localităților rurale împotriva vulnerabilităților naturale și diminuarea riscurilor generate de schimbările climatice.

Acțiuni:

- Ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate inapte pentru agricultură și împădurirea unor terenuri agricole și neagricole
- Crearea de perdele forestiere de protecție a localităților, a căilor de comunicație, obiectivelor social economice etc.

Măsură: Extinderea accesului la Internet în bandă largă

Acțiuni:

- Stimularea extinderii serviciilor de date prin telefonie mobilă în mediul rural, inclusiv a rețelelor 3G și 4G, cu precădere în zonele izolate, precum și trecerea infrastructurii în subteran;
- Conectarea “zonelor albe” din mediul rural la infrastructura majoră de date în bandă largă, prin dezvoltarea rețelelor de distribuție (backhaul).

Măsură: Echiparea localităților rurale cu infrastructură tehnico-edilitară. Acțiuni:

- Realizarea, extinderea, reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei, precum și a sistemelor de canalizare și stațiilor de epurare a apelor uzate;
- Extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale și conectarea la sistemul național de transport de gaze, cu precădere în comunele cu peste 5.000 de locuitori care nu dispun de rețea de distribuție;
- Managementul integrat al deșeurilor: realizare/extindere/modernizare de platforme de depozitare, cooperare intercomunală pentru identificarea unui sistem comun de management al deșeurilor, cu precădere în comunele în care nu sunt furnizate servicii de salubritate.

Măsură: creșterea competitivității spațiilor rurale și crearea locurilor de muncă. Acțiuni:

- Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității agriculturii (modernizare exploatații agricole și piscicole, sprijin pentru tinerii fermieri, restructurarea fermelor mici, investiții în cercetare agronomică și zootehnică, utilizarea energiei regenerabile, etc), cu precădere în comunele cu o pondere de peste 25% a populației ocupate informal în agricultură și peste 70% din suprafață acoperită de terenuri agricole;
- Dezvoltarea agriculturii organice cu valoare adăugată mai mare, în toate zonele rurale din România;
- Sprijinirea înființării grupurilor de producători și a lanțurilor scurte de aprovizionare cu produse alimentare, pentru consolidarea legăturilor dintre producători și consumatori, creșterea calității produselor și asigurarea unor venituri mai mari pentru comunitățile locale (ex prin procesarea produselor agricole primare), cu precădere în jurul marilor bazine legumicole, viticole și pomicole;
- Diversificarea activităților economice în mediul rural (dezvoltarea activităților legate de ocupațiile tradiționale, procesarea produselor agricole și silvice specifice zonei, mici activități industriale, turism) și formarea profesională continuă a forței de muncă în corelare cu acestea, cu precădere în comunele cu peste 50% din populație ocupată informal în agricultură
- Valorificarea tuturor resurselor naturale regenerabile existente (ex: plante medicinale, fructe de pădure), în toate zonele rurale;
- Realizarea de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii agricole și forestiere (drumuri de exploatație agricolă, forestieră, sisteme de irigații);
- Înființarea de centre de dezvoltare economică pentru întreprinderile rurale.
- Dezvoltarea de programe de orientare și formare profesională pentru persoanele din mediul rural, adaptate la realitățile și perspectivele economice ale zonelor cărora se adresează;
- Sprijinirea activităților de antreprenariat în mediul rural prin facilitarea reînnoirii generațiilor din sectorul agricol, suport financiar pentru start-up-uri dezvoltate de tinerii fermieri;
- Acordarea de facilități fiscale întreprinzătorilor care demarează afaceri în sectoarele secundar și terțiar în mediul rural și celor care creează locuri de muncă pentru persoanele aparținând unor grupuri dezavantajate.

Măsură: Asigurarea accesului echitabil în zone rurale la serviciile de interes general

Acțiuni:

- Identificarea și stimularea dezvoltării localităților cu rol de servire intercomunală, cu precădere în zonele lipsite de orașe pe o distanță de 25-30 km;
- Înființarea, modernizarea și dotarea dispensarelor medicale rurale, cu precădere în comunele care îndeplinesc criteriile:
 - cu o pondere a populației de 65 de ani și peste de minim 30%;
 - cu peste 3.000 de locuitori/medic de familie;
 - lipsite de cabinet de medicină de familie.
- Înființarea de farmacii în mediul rural, cu precădere în comunele care nu dispun de astfel de unități;
- Înființarea de centre de permanență medicală, inclusiv dotarea acestora cu autosanitare și cu echipamente de telemedicină, cu precădere în polii rurali selectați;
- Înființarea, modernizarea și dotarea de campusuri școlare și de formare profesională continuă, cu precădere în domeniul tehnologic, agricol și forestier;
- Înființarea, modernizarea și dotarea grădinițelor și a creșelor din mediul rural, cu precădere în comunele cu peste 150 de preșcolari;
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea școlilor gimnaziale din mediul rural, cu precădere în comunele cu peste 300 de elevi;
- Înființarea, modernizarea și dotarea centrelor de tip “After-School” din mediul rural, cu precădere în polii rurali selectați;
- Achiziționarea de microbuze școlare, cu precădere la nivelul comunelor în care există peste 100 de elevi care practică naveta.

Măsură: Dezvoltarea unor spații rurale atractive și creșterea calității vieții cetățenilor. Acțiuni:

- Reabilitarea și dotarea spațiilor publice (spații verzi, locuri de joacă, zone pietonale, de agrement) din mediul rural, inclusiv amenajarea de centre civice, cu precădere în polii rurali.
- Construcția, modernizarea și dotarea piețelor agroalimentare și a târgurilor din mediul rural, cu precădere a celor de la nivelul polilor rurali;
- Înființarea și modernizarea bazelor sportive din mediul rural, cu precădere din polii rurali

Măsură: Valorificarea potențialului teritorial local al zonelor rurale, prin dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement și includerea acestora în circuitele turistice:

Acțiuni:

- Dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement din mediul rural (pentru turism balnear, de iarnă, ecologic, cultural, etc.), cu precădere în stațiunile turistice atestate și în comunele cu o concentrare foarte mare de resurse turistice;;
- Reabilitarea, conservarea și introducerea în circuitul turistic a obiectivelor de patrimoniu din mediul rural, cu precădere în comunele cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național (cf. Legii nr. 5/2000);
- Reabilitarea și conservarea așezămintelor monahale din mediul rural, cu precădere a celor care sunt valori de patrimoniu de interes național (cf. Legii nr. 5/2000);

- Conceperea și promovarea de trasee turistice tematice și integrate teritorial, inclusiv realizarea de infrastructură de informare și semnalizare turistică;
- Înființarea, reabilitarea, modernizarea de așezăminte culturale în mediul rural (biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale), cu precădere în polii rurali și în comunele cu o concentrare foarte mare de resurse turistice;
- Conservarea patrimoniului imaterial și promovarea tradițiilor locale din toate zonele rurale;
- Realizarea de investiții pentru dezvoltarea agroturismului, inclusiv înființarea de noi unități de cazare, cu precădere în comunele cu o concentrare foarte mare de resurse turistice;
- Creșterea capacității de planificare a autorităților publice din mediul rural, precum și a factorilor interesați de pe plan local, în scopul asigurării unui management eficient și durabil a patrimoniului local în condițiile valorificării turistice a acestor zone.

Măsură: Consolidarea cooperării administrative între autoritățile publice locale în vederea realizării unor atribuții de putere publică pentru care resursele sunt insuficiente (planificare teritorială, politici fiscale, etc.).

Acțiuni:

- Proiecte de dezvoltare a resurselor umane și dezvoltare a capacității instituționale a autorităților locale, cu precădere la nivelul comunelor cu mai puțin de 1.500 de locuitori;
- Sprijinirea cooperării intercomunale: grupuri de acțiune locală/CLLD, asociații de dezvoltare intercomunitară, etc., cu precădere la nivelul comunelor cu mai puțin de 1.500 de locuitori;
- Instituirea unor structuri care să asigure activități de consiliere a primăriilor din zonele rurale pe acest domeniu, cu precădere la nivelul comunelor cu mai puțin de 1.500 de locuitori;
- Elaborarea de strategii integrate de dezvoltare locală a localităților rurale;
- Elaborarea de planuri de amenajare a teritoriului inter-comunal.

Măsură: Întărirea rolului teritorial al localităților cu rol de polarizare rurală și revitalizarea economică a ariilor rurale prin susținerea localităților rurale cu funcție de loc central – comune poli rurali (din punct de vedere al mărimii demografice, al serviciilor oferite, care determină forța de polarizare a acestor așezări, al potențialului economic local).

Acțiuni:

- Reabilitarea și modernizarea drumurilor județene și comunale care fac legătura între polii rurali și localitățile învecinate
- Înființarea de centre de permanență medicală la nivelul comunelor polilor rurali, inclusiv dotarea acestora cu autosanitare și cu echipamente de telemedicină
- Înființarea, modernizarea și dotarea centrelor de tip “After-School” din comunele polii rurali;
- Înființarea, modernizarea și dotarea de campusuri școlare și de formare profesională continuă în comune polii rurali;

- Reabilitarea și dotarea spațiilor publice (spații verzi, locuri de joacă, zone pietonale, de agrement) din mediul rural, inclusiv amenajarea de centre civice, cu precădere în comunele polii rurale;
- Construcția, modernizarea și dotarea piețelor agroalimentare și a târgurilor din mediul rural, cu precădere a celor de la nivelul comunelor poliilor rurale;
- Înființarea și modernizarea bazelor sportive din mediul rural, cu precădere din comunele poli rurale;
- Înființarea, reabilitarea, modernizarea de așezăminte culturale în mediul rural (biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale);
- Înființarea și sprijinirea structurilor asociative intercomunale în jurul comunelor poliilor rurale.

3.6 Strategia națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030

Industria turismului este un sector cu utilizare intensivă a forței de muncă, ce permite tinerilor și femeilor să intre rapid pe piața muncii. În condițiile unei dezvoltări și gestionări corespunzătoare, aceste beneficii ale turismului ar putea duce la creșterea numărului de locuri de muncă. Turismul în România se confruntă cu două mari provocări: în primul rând, turiștii care vizitează în prezent România nu cheltuie suficient și în al doilea rând, nu sunt atrași suficienti turiști cu buget de cheltuieli ridicat. În 2017, România a avut cele mai mici încasări totale anuale din turismul internațional, prin comparație cu toate țările învecinate (de ex. 1.314 milioane euro în România, față de 3.579 milioane euro în Bulgaria).

Principalii factori determinanți imediați pentru provocările de mai sus sunt:

- Turiștii care vizitează în prezent România nu cheltuiesc suficient din cauza:
- destinațiilor turistice insuficient dezvoltate și greu accesibile;
- oportunităților de consum turistic insuficiente (și greu de identificat);
- calității necompetitive a experiențelor și a serviciilor disponibile la destinație;
- Nu sunt atrași în țară suficienți turiști cu buget ridicat, din cauza capacității limitate de elaborare de politici publice în domeniul turismului, a segmentării inadecvate a pieței și a vizibilității reduse a țării în străinătate.

Acești principali factori determinanți sunt detaliați mai jos:

- Destinații turistice insuficient dezvoltate și greu accesibile, inclusiv drumuri de acces inadecvate către destinațiile și atracțiile turistice, sistem de transport feroviar național limitat și lipsit de fiabilitate, oportunități limitate de deplasare cu bicicleta pe teritoriul țării, lipsa informațiilor cu privire la serviciile de transport disponibile pentru turiști și panouri informative și semnalistică turistică necorespunzătoare pentru drumuri.
- Oportunități de consum turistic insuficiente (și greu de identificat). În ciuda existenței unui număr mare de obiective turistice semnificative, acestea nu sunt valorificate la adevăratul lor potențial, iar posibilitățile de cheltuire a banilor sunt limitate.
- Calitate necompetitivă a experiențelor și serviciilor la nivelul destinațiilor. Chiar și în situația în care există oportunități de a cheltui la nivelul unei destinații, de obicei calitatea ofertelor asociate acestor oportunități este necompetitivă. Cauzele sunt multiple, printre cele mai importante fiind dezvoltarea și gestionarea deficitară a obiectivelor și a atracțiilor turistice, inclusiv nivelul inadecvat de comercializare și conservarea. Mai puțin de 20% dintre monumentele de patrimoniu cultural se află

într-o stare de conservare bună sau medie, restaurarea lor adecvată și conservarea lor fiind prioritare.

- Capacitate limitată de elaborare și implementare de politici publice în domeniul turismului, lipsa unor date statistice actuale, segmentarea inadecvată a pieței și vizibilitatea redusă a României în străinătate.

Pentru combaterea acestor cauze primare, s-au stabilit două obiective, fiecare dintre acestea fiind defalcate pe sub-obiective:

- Creșterea cheltuielilor turiștilor actuali
- Creșterea accesibilității zonelor turistice și a calității infrastructurii turistice;
- Sprijinirea dezvoltării inovatoare în sectorul privat;
- Creșterea calității experiențelor și a serviciilor la nivelul destinațiilor turistice.
- Atragerea mai multor turiști cu buget de cheltuieli ridicat
- Consolidarea capacității de elaborare de politici în domeniul turismului, creșterea gradului de digitalizare și o mai bună adaptare a instrumentelor de marketing la specificul piețelor cu potențial mare

Toate activitățile din cadrul obiectivelor sunt grupate tematic, după cum urmează:

Obiectivul 1.1. Creșterea accesibilității zonelor turistice și a calității infrastructurii turistice
Transport:

- Îmbunătățirea drumurilor de acces către stațiuni, obiective și atracții turistice, așa cum sunt definite în secțiunea VIII a PATN. Asigurarea continuității implementării Master Planului de Transport pentru a promova îmbunătățirea accesibilității;
- Reabilitarea și dezvoltarea unor rute feroviare cu rol turistic, pentru a îmbunătăți accesibilitatea și pentru a diversifica ofertele turistice;
- Îmbunătățirea transportului public ecologic pentru uz turistic;
- Îmbunătățirea infrastructurii portuare, pentru a crește fluxurile de turiști de-a lungul Dunării și la Marea Neagră (porturi mici, Constanța, Tulcea, Brăila, Galați);
- Crearea unei infrastructuri dedicate pentru piste de biciclete și trasee verzi;
- Crearea sau sprijinirea creării unor sisteme inteligente pentru închirierea de biciclete.

Infrastructura locală:

- Îmbunătățirea calității spațiilor publice (spații verzi, parcuri, zone de recreere) în stațiunile turistice și în principalele centre urbane (inclusiv în stațiunile montane și pe litoral);
- Adaptarea obiectivelor de patrimoniu cultural la uzul public și turistic (parcaje, dotări, peisagistică, bănci, coșuri de gunoi, semnalistică și semnalizare, panouri informative, etc);
- Reabilitarea și promovarea patrimoniului cultural în zonele urbane pentru uz public și turistic (piețe, cartiere istorice cu fațade și monumente unice);
- Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural prin adaptarea și/sau reabilitarea infrastructurii de eco-turism;
- Îmbunătățirea calității peisajelor, a spațiilor publice și dezvoltarea de utilități turistice în zonele rurale de importanță turistică;
- Dezvoltarea de strategii de vizitare în zonele naturale protejate și în siturile Natura 2000;

- Dezvoltarea infrastructurii MICE și a infrastructurii de evenimente - centre de reuniuni, săli de evenimente, săli multifuncționale (de exemplu, în Constanța, pentru a atenua sezonabilitatea și în București și Cluj, întrucât acestea sunt deja destinații de evenimente bine dezvoltate, în conformitate cu statisticile ICCA);
- Renovarea infrastructurii și unităților de tratament balnear și modernizarea dotărilor acestora.

Obiectivul 1.2. Sprijinirea dezvoltării inovatoare în sectorul privat

Oportunități și stimulente pentru inovarea în afaceri, digitalizare:

- Sprijinirea digitalizării și comercializării la nivelul IMM-urilor din turism (pagini de internet pentru hoteluri, oferte digitale, cataloage, etc);
- Susținerea start-up-urilor din domeniul turismului și a IMM-urilor inovatoare, prin înființarea de incubatoare naționale, regionale sau transfrontaliere în turism, precum, spre exemplu, Welcome City Lab din Franța;
- Găzduirea unor forumuri și expoziții anuale de digitalizare, inovare și investiții, promovarea networkingului și a oportunităților de colaborare în domeniu;
- Sprijinirea dezvoltării unei platforme dedicate pentru a facilita rambursarea tratamentelor medicale și balneare pentru turiștii din UE, conform Directivei UE privind Asistența Medicală Transfrontalieră.

Obiectivul 1.3. Creșterea calității experiențelor și a serviciilor la nivelul destinațiilor turistice

Sprijinirea sectorului public și privat:

- Sprijinirea modernizării unităților turistice în vederea obținerii unui nivel de clasificare mai înalt (instrumente fiscale, granturi, etc), respectând în același timp reglementările tehnice urbanistice și arhitecturale pentru mediul construit;
- Promovarea implementării unor măsuri de eficiență energetică, cu reglementări tehnice specifice, la nivelul obiectivelor turistice publice și private (muzee, patrimoniu cultural și natural, zone de petrecere a timpului liber, stațiuni de schi și stațiuni balneare etc);

Managementul obiectivelor turistice:

- Susținerea organizațiilor de management al destinației prin cursuri de formare în domeniul elaborării de strategii și planuri operaționale pentru managementul destinațiilor;
- Crearea și/sau sprijinirea dezvoltării organizațiilor de management al destinației pentru a promova inițiativele regionale în domeniul turismului și pentru a crea instrumente comune pentru managementul turismului transfrontalier;
- Elaborarea și adoptarea unor planuri de management al vizitatorilor (conform modelului) în zonele de patrimoniu cultural, zonele naturale și zonele protejate, precum și pentru siturile de importanță turistică;
- Sprijinirea proiectului „Timișoara - Capitală Europeană a Culturii” în 2021, a proiectului „Sibiu – Regiune Gastronomică Europeană” și a altor evenimente internaționale prin finanțare și asistență tehnică pentru promovarea inițiativei și atragerea unui număr mai mare de vizitatori internaționali din piețele cu înaltă prioritate.

Dezvoltarea de produse și diversificarea ofertei:

- Sprijinirea și stimularea creării de produse autentice, promovarea gastronomiei locale și a producției meșteșugărești, prin organizarea de evenimente și activități speciale de promovare (expoziții, festivaluri etc);
- Crearea unor agende culturale anuale pentru principalele destinații (evenimente de divertisment și evenimente care să reprezinte, în sine, motive de vizitare, precum festivaluri, evenimente de nișă, etc), promovarea internațională a acestora și furnizarea de informații în mai multe limbi, de opțiuni de achiziționare a билетelor, pachete de călătorie, etc;
- Încurajarea dezvoltării unor pachete transnaționale de turism de sănătate și a consultanței de marketing în turism cu privire la dezvoltarea și livrarea produselor pe piețele europene prioritare;
- Constituirea unui Birou de Evenimente, ca agenție în cadrul Ministerului Turismului sau în cadrul organizațiilor naționale sau regionale de management al destinației pentru a sprijini relațiile dintre firmele internaționale și cele naționale/locale în vederea promovării unor oportunități în domeniul MICE.

Acces la informații turistice:

- Modernizarea, acolo unde este posibil, sau înființarea unor centre de informare turistică prin utilizarea tehnologiei digitale, a produselor și serviciilor turistice moderne (hotspot-uri, hub-uri de comunicare, centre comunitare digitale). Asigurarea cel puțin a unui centru de informare turistică la fiecare destinație, inclusiv în centrul Bucureștiului și în toate aeroporturile;
- Modificarea politicilor pentru a permite sustenabilitatea centrelor de informare turistică și abilitarea acestora pentru a vinde servicii de turism (rezervări, bilete etc) pentru a genera venituri și pentru a-și asigura astfel sustenabilitatea;
- Revizuirea standardelor în domeniul semnalisticii dedicate turismului (grafică, informații în două în mai multe limbi, informații standard etc) și asigurarea respectării acestor standarde la toate nivelurile;
- Creșterea mobilității turistice în centrele urbane prin crearea unor sisteme multi-modale de informații de mobilitate urbană pentru turiști (panouri de informare, bilete electronice, chioșcuri de bilete inteligente, etc);
- Digitalizarea nivelului tuturor obiectivelor turistice culturale, naturale, protejate, al altor destinații turistice și al rutelor pe hărțile publice, pentru a permite accesul și planificarea facilă a călătoriilor;
- Crearea unei baze de date deschise naționale pentru turism, conform politicilor UE de OpenData (modelul francez) și punerea acesteia la dispoziția părților interesate din sectorul public și privat, prin dezvoltarea unor aplicații care să faciliteze accesul la informații și la resurse.

Resurse umane, servicii și experiențe:

- Elaborarea unor programe de formare a abilităților soft (limbi străine, comunicare, leadership, servicii pentru clienți etc) pentru personalul care lucrează în destinații turistice (de exemplu organizații de management al destinației, APL, sectorul privat etc);
- Înființarea unor centre educaționale regionale în domeniul ospitalității și organizarea unor programe practice de formare, bazate pe o identificare clară a nevoilor, împreună cu actorii implicați (de ex. profesioniști în domeniul balnear, hotelier, al schiatului, etc);

- Modernizarea unităților de învățământ tehnic și profesional și a dotărilor acestora, pentru a corespunde mai bine nevoilor pieței;
- Crearea unui mecanism de consiliere pentru a crește gradul de conștientizare în licee cu privire la locurile de muncă disponibile în industria turismului;
- Elaborarea unor programe de angajare pentru tineri pe perioada verii, de comun acord cu sectorul privat. Introducerea de credite (educaționale) suplimentare pentru elevii și studenții care participă la astfel de programe;
- Elaborarea unor cursuri de dezvoltare profesională pentru personalul din organizațiile de management al destinației. Facilitarea dezvoltării unui profil ocupațional special pentru managerii de organizații de management al destinației;
- Furnizarea unor oportunități de formare pentru IMM-uri și agenții de turism, în domeniul creării și promovării de produse turistice și digitalizare (formare practică, cu accent pe crearea de produse turistice și pe elaborarea și gestionarea unor instrumente specifice marketingului în turism);
- Furnizarea de oportunități de formare în diverse domenii, precum servicii pentru clienți, limbi străine, interpretare, activitatea de ghid turistic etc pentru personalul muzeelor și personalul din destinații;
- Elaborarea și promovarea unor programe de formare pentru integrarea și reinserția pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și promovarea participării active a femeilor pe piața muncii;
- Sprijinirea dezvoltării economiei sociale și a întreprinderilor sociale (pentru grupurile vulnerabile) în domeniul turismului, în vederea creării de noi produse sustenabile, în special în zonele rurale;
- Formarea antreprenorilor și a angajaților din întreprinderile sociale pentru utilizarea instrumentelor de marketing digital (de exemplu, înregistrarea și promovarea de produse și servicii pe portalurile naționale de turism sau pe platformele reprezentative pentru economia colaborativă);
- Elaborarea unor sesiuni de formare comune pentru autoritățile publice relevante, în vederea creării unor planuri de gestionare transfrontalieră și a unor instrumente de promovare pentru patrimoniul natural și cultural.

Obiectivul 2.1. Consolidarea capacității de elaborare de politici în domeniul turismului, creșterea gradului de digitalizare și o mai bună adaptare a instrumentelor de marketing la specificul piețelor cu potențial mare.

Consolidarea capacității de elaborare de politici, colectare a datelor, monitorizare și evaluare:

- Îmbunătățirea capacității Ministerului Turismului de a elabora politici, precum și de a gestiona și implementa proiecte în mod eficient (inclusiv diverse activități și strategii), în coordonare cu ministerele de resort, agențiile, autoritățile locale și actorii din sectorul privat;
- Dezvoltarea unui sistem digital de colectare și analiză centralizată a datelor primite de la structurile de cazare, inclusiv a datelor din domeniul economiei colaborative, pentru a avea date relevante cu privire la sosirile și încasările turistice la nivelul destinațiilor(exemplu: eVisitor- Sistemul informatic național utilizat în Croația în domeniul turismului);

- Valorificarea sporită a Contului Satelit de Turism (CST), pentru a oferi în timp util informațiile necesare susținerii activităților comerciale, prin elaborarea unor reglementări privind colectarea datelor și stabilirea unor programe de colectare, în strânsă coordonare cu INCDT;
- Realizarea unor sondaje anuale privind nivelul de satisfacție a clienților principalelor destinații (analizând deopotrivă turiștii interni și internaționali), cu scopul de a furniza informații pentru marketingul turistic și pentru adaptarea strategiilor în domeniu;
- Coordonarea cu Ministerul Educației Naționale în vederea monitorizării și evaluării calității învățământului profesional și tehnic și a forței de muncă, pentru a adapta programele și a răspunde mai bine nevoilor sectorului.

Marketing și promovare:

- Sprijinirea activităților de cercetare-inovare în centrele publice de cercetare, în instituțiile de învățământ superior și în centrele de competență, în vederea creării și promovării instrumentelor necesare pentru studiile de piață, utilizând tehnologii inovatoare precum inteligența artificială (AI) și Big Data (instrumente de colectare, monitorizare, evaluare și prognoză pentru Ministerul Turismului și pentru actorii publici la nivel local, care să permită analiza fluxurilor de turiști și comportamentul acestora și adaptarea acțiunilor în mod corespunzător);
- Elaborarea unei strategii de marketing pentru a furniza informații în vederea segmentării pieței și a identificării piețelor care trebuie abordate cu prioritate, cu scopul de a atrage turiști cu buget de cheltuieli ridicat de pe aceste piețe;
- Sprijinirea procesului de adoptare și modernizare a instrumentelor de marketing digital (conținut și instrumente) pentru uzul turiștilor (aplicații la nivel național și la nivel de orașe, calendare de evenimente etc);
- Promovarea rutelor culturale certificate de Consiliul Europei, a Mărcii Patrimoniului European, a Destinațiilor Europene de Excelență și a altor inițiative în cadrul unui instrument digital unic (platformă) pentru o promovare mai bună.

Cooperarea între instituțiile publice și între entitățile publice și cele private, în domeniul turismului:

- Capacitarea unei platforme de dialog public-privat (organismul consultativ existent al Ministerului) în cadrul căreia sectorul privat să aibă un cuvânt de spus cu privire la procesul de dezvoltare.

Modificarea legislației privind sprijinirea dezvoltării turistice:

- Punerea în aplicare a Planurilor Urbanistice Generale pentru a proteja peisajele culturale și alte atracții turistice;
- Modificarea legislației pentru a permite reabilitarea fațadelor private cu ajutorul fondurilor publice, acestea având o valoare publică, în special în cazul clădirilor incluse în patrimoniul cultural;
- Analizarea și, acolo unde este posibil, diversificarea sistemului de clasificare și standardizare, stabilind standarde simplificate de bază pentru IMM-urile care furnizează servicii (mici restaurante, pensiuni) și eventual, păstrarea unui regim mai strict doar pentru unitățile mai mari și mai bine cunoscute.
- Coordonarea dezvoltării inițiativei de tip „ghișeu unic” pentru un proces inteligent de certificare și autorizare.

3.7 Planul Național de Redresare și Reziliență al României

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu Obiectivul general al MRR3 , așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, art.4.

Astfel, obiectivul general al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament.

I. Tranziția verde C1. Managementul apei

C2. Păduri și protecția biodiversității C3.

Managementul deșeurilor

C4. Transport sustenabil

C5. Valul Renovării

C6. Energie

II. Transformare digitală

C7. Transformare digitală

III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii C8.

Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii

C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare C10.

Fondul local

IV. Coeziune socială și teritorială

C11. Turism și cultură

V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională C12.

Sănătate

C13. Reforme sociale

C14. Bună guvernare

VI. Politici pentru noua generație

C15. Educație

Componenta C10 - Fondul local cuprinde 5 reforme principale și 6 tipuri principale de investiții, cu un buget total de 2,1 miliarde euro prin care administrația locală să poată realiza dezvoltarea necesară.

Reforme principale:

- R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă
- R2. Crearea cadrului de politică pentru o transformare urbană durabilă
- R3: Crearea unui cadru de politică pentru o transformare rurală durabilă: instituirea de consorții administrative în zonele rurale funcționale
- R4: Îmbunătățirea calității locuirii
- R5: Dezvoltarea sistemului de planificare –Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor

Intervențiile ar urma să aibă rezultate importante cu efect asupra dezvoltării locale și pentru îmbunătățirea vieții multor categorii sociale. Sunt patru categorii de beneficiari principali pentru toate investițiile (municipiile reședință de județ, municipii, orașe, comune), cu excepția reabilitării termice a clădirilor publice unde beneficiari sunt doar orașele și comunele.

3.8 Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027

Pentru perioada de programare 2021-2027 sunt avute în vedere următoarele elemente de ordin strategic:

Viziunea pentru anul 2030: Regiunea Nord-Est va fi un spațiu competitiv, durabil și incluziv unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești.

Obiectiv general: Derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Indicatori de monitorizare obiectiv general:

- produsul intern brut la nivel regional și județean;
- indicele de disparitate al produsului intern brut pe cap de locuitor la nivel regional și județean;
- indicele de dezvoltare umană la nivel local.

Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională și acțiunile vizate:

Prioritatea 1 – Dezvoltarea unei economii competitive

Măsura 1.1.1: Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic

Acțiuni, operațiuni ce pot fi implementate la nivel local:

- Realizarea de investiții pentru inovare în companii, inclusiv brevetare, pe toate fazele de la idee până la lansare produs în piață
- Promovarea și asigurarea accesului în rețele de inovare europene pentru IMM sau alte organizații
- Crearea, dezvoltarea infrastructurilor de inovare (incubatoare de inovare, platforme tehnologice, open data, parcuri științifice, tehnologice, hub-uri de inovare)
- Sprijinirea creării de noi cluster și managementul acestora, în domenii care pot conduce la creșterea competitivității regionale și care se încadrează în domeniile Strategiei de cercetare și inovare prin specializare inteligentă RIS3 Nord-Est
- Sprijinirea dezvoltării clusterelor existente prin activități de: cercetare-dezvoltare, internaționalizare a firmelor din cadrul clusterului, dezvoltare a capitalului uman din

firmele care compun clusterul, atragere de noi firme in cadrul clusterului, incurajarea colaborarii dintre firme, integrarea acestora in lanturilor valorice europene.

Masura 1.1.2: Sprijinirea cercetarii private si publice pentru dezvoltarea si fructificarea de solutii integrate

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Sprijin pentru crearea de noi centre de cercetare, laboratoare in unitatile de cercetare-dezvoltare si in intreprinderi
- Sprijin pentru achizitionarea de aparatura, echipamente si instrumente de specialitate necesare derularii activitatilor de cercetare si dezvoltare, dotarea laboratoarelor, inclusiv cu echipamente IT
- Servicii suport pentru activitatea de cercetare-dezvoltare
- Crearea, dezvoltarea de centre de transfer tehnologic la nivelul universitatilor, institutiilor de cercetare, altor entitati interesate care sa asigure interfata dintre mediul de afaceri si cel academic
- Schimburi de informatii, exemple de bune practica intre unitatile de cercetare, mediul de afaceri, universitati, clusterelor prin derularea de evenimente: conferinte, seminarii, mese rotunde si alte actiuni parteneriale

Obiectiv specific 1.2: Sprijinirea infiintarii de noi firme, competitive si sustenabile, in domenii de interes local si regional

Masura 1.2.1: Sprijinirea tinerilor antreprenori si cresterea accesului firmelor infiintate la servicii noi

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Sprijin acordat pentru infiintarea de firme noi sub forma schemelor de granturi, in special in domeniile cerute de economia locala sau regionala
- Servicii de consultanta, orientare pentru infiintarea de start-up-uri, in special pentru tinerii antreprenori, persoanele care intentioneaza sa dezvolte o afacere in mediul rural, persoanele care apartin grupurilor dezavantajate, persoanele care se reintorc din strainatate, etc.
- Sprijin acordat pentru modernizarea, dezvoltarea, extinderea, refunctionalizarea structurilor de sprijin a afacerilor existente
- Sprijin pentru crearea de noi structuri de sprijin a afacerilor (incubatoare de afaceri, acceleratoare de afaceri, parcuri industriale, parcuri tehnologice, parcuri stiintifice,etc.) orientate catre acordarea de sprijin firmelor noi care contribuie la dezvoltarea economiilor locale si/sau cresterea competitivitatii

Obiectiv specific 1.3: Imbunatatirea competitivitatii firmelor prin cresterea productivitatii in domenii cu valoare adaugata

Masura 1.3.1: Dezvoltarea domeniilor competitive, a sistemelor productive integrate si internationalizarea acestora

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Sprijin pentru intreprinderile care dezvolta produse favorabile mediului, cat si a celor care pot fi utilizate pentru cresterea eficientei energetice: produse obtinute prin reciclarea deseurilor, realizarea de panouri solare, materiale hidro-izolatoare, produse destinate monitorizarii calitatii aerului si apei

- Facilitarea investițiilor în noi tehnologii: investiții corporale și necorporale, linii pilot, testare prototipuri, audit energetic, eficiența energetică, certificare produse/servicii - noi tehnologii (IoT, automatizare, robotica, inteligență artificială), design industrial, customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)
- Investiții care vizează obținerea de energie din sursele regenerabile existente
- Organizarea de evenimente de promovare a producătorilor locali: expoziții, târguri, congrese, forumuri

Obiectiv specific 1.4: Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor

Măsura 1.4.1: Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie

Acțiuni, operațiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Implementarea digitalizării la nivelul proceselor de producție
- Dezvoltarea măsurilor de securitate cibernetică
- Dezvoltarea serviciilor tip e-commerce, inclusiv platforme care să ofere gratuit accesul celor din mediul rural (de exemplu) interesați deschiderea unei afaceri online.
- Digitalizare întreprinderilor incluzând aplicații tip e-afaceri, e-comert, dezvoltarea hub-urilor de inovare digitală, antreprenori „web”, start-up-uri în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, platforme digitale pentru firme, etc.

Obiectiv specific 1.5: Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative

Măsura 1.5.1: Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative

Acțiuni și operațiuni ce pot fi implementate de autoritatea publică locală :

- Sprijinirea antreprenorilor care activează în industriile culturale și creative: arte performative, audio-vizual, arhitectura, publicitate, IT (dezvoltare media digitală și jocuri)
- Realizarea de hub-uri creative și conectarea în rețeaua europeană a hub-urilor creative
- Derularea de programe orientate pe schimbul de experiențe, de bune practici: ateliere, conferințe, vizite de studiu

Obiectiv specific 1.6: Creșterea competitivității economice în mediul rural

Măsura 1.6.1: Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural

Acțiuni, operațiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri destinată colectării, depozitării, procesării și marketingului fructelor de pădure, plantelor medicinale și aromatice, ciupercilor de pădure, produselor agricole bio
- Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri destinată zootehniei bio
- Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în domeniul creșterii albinelor
- Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în acvacultura
- Investiții în procesarea și marketingul produselor obținute din apicultură, acvacultura
- Investiții în sprijinirea, încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale, inclusiv de distribuție și comercializare a acestora
- Investiții în dezvoltarea infrastructurii de turism rural (turism montan, turism pentru pescuit sportiv, turism ecvestru, cicloturism) și a agroturismului
- Înființarea de centre teritoriale pentru colectarea și depozitarea produselor agricole, inclusiv valorificarea în piețele de gros (inclusiv transfrontaliere)

- Sprijin pentru demararea sau dezvoltarea unei afaceri ce vizează procesarea produselor agricole sau de origine animală de către tineri antreprenori, persoane care se (re)întorc din străinătate
- Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în domeniul prelucrării superioare a lemnului
- Sprijinirea investițiilor care valorifică energiile regenerabile existente

Obiectiv specific 1.7: Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent

Masura 1.7.1: Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic

Acțiuni, operațiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Reabilitarea, renovarea obiectivelor turistice care aparțin patrimoniului cultural, istoric, ecumenic, inclusiv a infrastructurii conexe (alei pietonale, parcuri, drumuri acces, puncte de informare etc.) și inclusiv marketingul și promovarea turistică a obiectivului
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de turism balnear, a unităților de tratare și infrastructurii conexe: alei pietonale, piste pentru bicicliști, a trotuare, spații verzi, dotări mobilier urban, wi-fi spații publice, facilități pentru agrement pe terenuri amenajate (terenuri sport, spații joacă pentru copii, teatre-cinematografe în aer liber), inclusiv a drumurilor de acces, utilitatilor aferente, rețelei de iluminat public, etc.
- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilitatilor aferente
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea spațiilor de cazare, inclusiv a infrastructurii de agrement conexe
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică, inclusiv crearea, modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică
- Dezvoltarea sistemului de semnalizare a atracțiilor turistice: panouri, hărți turistice pe drumurile naționale și județene, gări, autogări, aerogări
- Dezvoltarea de aplicații tip e-turism: promovarea produselor și serviciilor turistice
- Dezvoltarea infrastructurii de agrement asociate sporturilor de iarnă
- Realizarea/modernizarea traseelor montane, a rețelei de cabane și refugii montane, locuri de popas, punctelor de observare/filmare, posturilor salvamont
- Dezvoltarea și diversificarea infrastructurii fizice de agrement necesară petrecerii timpului liber
- Dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice
- Crearea, modernizarea centrelor și oficiilor de informare și promovare turistică în zonele cu potențial turistic
- Dezvoltarea de parteneriate transnaționale/transregionale între centrele de informare și promovare turistică, integrarea standardizată a acestora prin interconectare
- Sprijin pentru organizarea și derularea de târguri, expoziții, manifestări culturale, festivaluri
- Sprijin pentru derularea de campanii de promovare integrată a produsului turistic local și regional la târguri de profil, interne și internaționale
- Promovarea turismului ecologic
- Dezvoltarea de observatoare pentru promovarea imaginii turistice a regiunii (sistemul integrat de management și marketing al destinației)

Prioritatea 2 - Dezvoltarea capitalului uman

Obiectivul specific 2.1: Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor

Măsura 2.1.1: Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's

Acțiuni, operațiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

Acțiuni indicative pentru tineri.

Măsura este dedicată tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani, care se află într-una din următoarele situații sau pentru care există riscul de a se încadra în acestea:

- nu au un loc de muncă
- nu urmează cursurile unei instituții de învățământ
- nu urmează cursuri de formare profesională

Acțiuni:

- Derularea de activități pentru identificarea și monitorizarea tinerilor NEET's
- Sprijinirea participării tinerilor din grupul țintă vizat la programe de formare profesională care vizează dobândirea competențelor pentru ocupații cerute de către piața muncii (inclusiv de competențe digitale)
- Sprijinirea participării tinerilor din grupul țintă vizat la programe de formare profesională care vizează dobândirea competențelor antreprenoriale
- Dezvoltarea și furnizarea de pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET:
- consiliere, mediere, prime de ocupare, acordarea de subvenții, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de competențe, programe tip a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii (transport, masă), stagii scurte la diferiți angajatori familiarizarea cu domeniile de activitate, stimularea angajatori post-ucenicie
- Crearea, dezvoltarea de centre de/pentru tineret care să ofere activități specifice de consiliere, ateliere de lucru, de creativitate, de dezvoltare a competențelor cheie (inclusiv digitale), antreprenoriale, sociale, civice
- Realizarea și activarea unei rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET's și instruiți, pentru furnizarea de servicii de suport și activare a tinerilor, inclusiv NEET's
- Derularea de campanii de informare și conștientizare dedicate tinerilor din categoria NEETs
- Dezvoltarea de programe integrate pentru tineri, care să asigure tranziția către piața muncii: furnizarea de informații, orientare profesională, asistare în găsirea unui loc de muncă, dezvoltarea de planuri personalizate de orientare și formare, dobândirea de experiență prin participarea la programe de ucenicie și internship-uri
- Dezvoltarea de scheme de grant dedicate programelor de internship, coaching, ucenicie, practică asistată pentru tineri în cadrul firmelor și ONG-urilor în vederea dobândirii de competențe și experiență pentru inserția pe piața muncii
- Sprijinirea angajatorilor prin subvenționarea cheltuielilor pentru a facilita sprijinirea participării tinerilor la programe de formare
- Accesibilizarea spațiilor în care se asigură educația și formarea tinerilor cu dizabilități/cerințe educaționale speciale

Acțiuni indicative pentru grupuri dezavantajate:

- Activitati de identificare, indrumare si sprijin pentru persoanele dezavantajate, actiuni privind evaluarea multidisciplinara a nevoilor si problemelor persoanelor dezavantajate, oferirea de solutii personalizate
- Dezvoltarea de servicii personalizate in vederea facilitarii accesului persoanelor defavorizate la servicii de ocupare (ancheta sociala, elaborarea planului individual de interventie, insotirea beneficiarului, elaborarea si furnizarea de pachete de servicii personalizate persoanelor greu angajabile in cautarea unui loc de munca)
- Dezvoltarea de programe de evaluare a competentelor persoanelor cu dizabilitati (in special cu dizabilitati intelectuale) in vederea integrarii lor in munca
- Servicii personalizate de informare, consiliere si orientare (management de caz), sprijin in gasirea unui loc de munca/ mediere/plasare pe piata muncii, monitorizarea integrarii socio-profesionale a persoanelor vulnerabile pe piata muncii
- Sprijin pentru participarea grupurilor vulnerabile la programe de formare personalizate, care vizeaza dobandirea competentelor pentru ocupatii cerute de catre piata muncii (inclusiv motivarea participarii la un program de formare)
- Programe de formare profesionala/ucenicie la locul de munca/stagii/alte programe de pregatire (A doua sansa, alfabetizare, etc.) in vederea imbunatatirii nivelului de competente
- Dezvoltarea si furnizarea de servicii integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piata muncii (persoane cu dizabilitati, someri de lunga durata, persoane reintoarse in tara, persoane cu varsta peste 54 ani, persoane etnie roma, etc.)
- Dezvoltarea unei scheme de grant dedicata infiintarii de noi intreprinderi sociale, dezvoltarii celor existente, in care sa fie angajate o parte dintre persoanele din grupul tinta vizat, care au participat la un program de formare profesionala
- Dezvoltarea de catre comunitatea locala, in parteneriat, de pachete integrate dedicate zonelor cu deficit de forta de munca calificata si/sau migratie economica sezoniera: estimarea deficitului de forta de munca si de ocupatii, realizarea de planuri de actiune, acordarea de sprijin financiar pentru relocare si dezvoltarea unei afaceri
- Dezvoltarea de programe pentru angajatori, intreprinderi, ONG-uri privind accesibilizarea locurilor de munca pentru persoanele cu dizabilitati
- Derularea de campanii de constientizare a dreptului la munca pentru persoanele cu dizabilitati
- Consolidarea capacitatii institutionale a organizatiilor economiei sociale prin acces la formare, consultanta si finantare

Obiectivul specific 2.2: Imbunatatirea accesului si participarii la educatie si formare de calitate

Masura 2.2.1: Cresterea participarii la un invatamant de calitate, modern, corelat la cerintele pietii muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Elaborarea si implementarea la nivel local si regional a unui sistem de monitorizare a fenomenului de parasire timpurie a scolii (urmarire pe baza unui indentificator unic), identificarea cauzelor si motivelor
- Elaborarea, actualizarea de strategii/planuri de actiune locale, regionala de prevenire si combatere a fenomenului de părăsire timpurie a școlii

- Dezvoltarea unui program de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate constând în pachete integrate de servicii, asigurare consiliere școlară și servicii de educație parentală, dezvoltarea de parteneriate între școală, administrația publică și comunitate
- Derularea de programe care să încurajeze participarea activă a elevilor și părinților în luarea deciziilor la nivelul unității de învățământ
- Elaborarea și implementarea de programe personalizate de reintegrare în procesul educațional a tinerilor care doresc să își continue studiile – extinderea și creșterea flexibilității (din punctul de vedere a curriculumului) pentru programele de tipul a doua șansă
- Derularea de acțiuni pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară
- Dezvoltarea de programe care vizează sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale (cadre didactice de sprijin, itinerante)
- Derularea unei scheme de grant pentru ONG-uri, școli, grădinițe în vederea derulării de programe tip „Școală de spital” pentru copiii cu boli cronice sau alte categorii de boli care necesită o perioadă de spitalizare mai mare de patru săptămâni
- Diversificarea și flexibilizarea de servicii suport socio-educative pentru educația timpurie, în special pentru copiii care provin din mediul rural, familii defavorizate, copii cu părinți plecați în străinătate: elaborarea de planuri de acțiune locale, scheme de vouchere pentru sprijin material educațional (îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, materiale educaționale), elaborarea și diseminarea unui ghid de bune practici
- Asigurarea transportului gratuit al elevilor spre/dinspre școală, inclusiv transport dotat cu accesibilități pentru copiii cu nevoi speciale
- Dezvoltarea unui sistem de acordare de vouchere pentru activitățile din timpul liber ale copiilor legate de cultură, sport, creație, artă
- Elaborarea de studii la nivel regional, județean, local privind identificarea nevoilor de competențe și calificări cerute pe piața forței de muncă, precum și previzionarea acestora pe termen mediu
- Crearea, dezvoltarea parteneriatelor între agenții economici și unitățile școlare
- Sprijin pentru crearea de parteneriate între patronate, camerele de comerț și industrie, furnizorii de formare inițială și continuă, universități, ONG-uri în vederea corelării programelor educaționale cu necesarul de forță de muncă existent, respectiv cu tendințele de dezvoltare a mediului economic
- Promovarea parteneriatelor între instituțiile de învățământ și firmele inovatoare (sectoare smart) pentru adaptarea ofertei educaționale la nivelul actual al inovării
- Creșterea gradului de asociere între universități, administrația publică și sectorul privat – parteneriate pentru realizarea stagiilor de practică, furnizarea de inovație și implementarea în mediul economic a rezultatelor cercetării, derularea de proiecte comune de dezvoltare
- Dezvoltarea parteneriatelor între furnizorii de formare profesională publici, privați și partenerii sociali (sindicate, asociații patronale, ONG-uri) cu scopul de a culege cerințele curente de instruire, de a oferi informații asupra ofertei de formare existente
- Crearea, respectiv dezvoltarea de parteneriate între Camerele de Comerț și Industrie, patronate, ONG-uri și furnizorii de formare inițială și continuă în vederea corelării programelor educaționale cu necesarul de forță de muncă existent și tendințele de dezvoltare a mediului economic

- Dezvoltarea de programe de formare profesionala pentru angajati, si in special a celor care vizeaza instruirea la locul de munca si cele de tip online (e_educatie)
- Dezvoltarea unei scheme de grant pentru sprijinirea centrelor comunitare de invatare permanenta
- Derularea de campanii de constientizare privind beneficiile aduse de formarea profesionala a adultilor
- Dezvoltarea de instrumente care sa permita schimbul de experiente si prezentarea de exemple de buna practica privind formarea profesionala a adultilor - organizarea de conferinte, seminarii, mese rotunde, derularea de vizite de studiu
- Consolidarea capacitatii administrative a autoritatilor locale in vederea accesarii fondurilor comunitare (realizarea de planuri de dezvoltare, strategii, proiecte, studii si analize, implementarea si monitorizarea acestora)
- Promovarea programelor care conduc la cresterea spiritului civic – implicarea cetatenilor in realizarea si implementarea de strategii, planuri si proiecte de dezvoltare locala
- Finalizarea lucrarilor de investitii privind crearea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii educationale demarate anterior si care sunt in prezent sistate, nefinalizate
- Construirea, reabilitarea, modernizarea, extinderea si dotarea creselor
- Constructia de noi gradinite (in special in zonele rurale, zonele izolate, zonele urbane dezavantajate sau marginalizate), modernizarea, extinderea si dotarea gradinitelor existente.
- Reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea unitatilor de invatamant (inclusiv sali de sport), inclusiv realizarea de lucrari de crestere a eficientei energetice (reabilitare termica, sisteme de incalzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de productie a energiei electrice si sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice)
- Accesibilizarea spatiilor in care se asigura educatia copiilor, elevilor, tinerilor cu dizabilitati/cerinte educationale speciale
- Asigurarea sistemului de canalizare si de aductiune a apei potabile in unitatile scolare
- Construirea, modernizarea grupurilor sanitare in interiorul unitatilor scolare/gradinitelor
- Modernizarea sistemelor de incalzire proprii pentru unitatile scolare din mediul rural
- Construirea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea si dotarea internatelor si cantinelor scolare
- Amenajarea de baze sportive pentru scolile din mediul rural si urban, cat si pentru sportul de performanta
- Dotarea unitatilor de invatamant cu mobilier, elemente de birotica, calculatoare
- Dotarea laboratoarelor si atelierelor cu echipamente de specialitate
- Dotarea atelierelor si spatiilor unde se efectueaza practica productiva (licea tehnologice, scoli profesionale, colegii economice)
- Achizitionarea de mijloacele de transport pentru transportul elevilor ce domiciliaza in mediul rural si zonele izolate

Obiectivul specific 2.3: Cresterea accesului la un act si sistem medical de calitate, eficient, modern

Masura 2.3.1: Extinderea si diversificarea serviciilor de sanatate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Crearea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea spitalelor judetene de urgenta, spitalelor municipale si orasanesti, ambulatoriilor de specialitate, inclusiv lucrari de crestere a eficientei energetice(reabilitare termica, sisteme de incalzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de productie a energiei electrice si sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice), dotarea cu aparatura de specialitate, sisteme si echipamente informatice, echipamente care asigura buna functionare (bucatarii, spalatorii)
- Dezvoltarea de investitii in digitalizarea sectorului medical: registre electronice, raportare date statistice, programare interventii chirurgicale, etc.
- Modernizarea unitatilor de primire urgente, a statiilor de ambulanta, achizitionarea de ambulante
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea cabinetelor medicilor de familie, a centrelor de permanenta, centrelor unde se desfasoara activitati de asistenta medicala comunitara (centre comunitare integrate), centre de sanatate mintala (structuri ambulatorii care ofera servicii de sanatate mintala ambulatori si in comunitate)
- Dezvoltarea retelei de medicina scolara, prin realizarea de investitii care sa vizeze modernizarea si dotarea cabinetelor medicale, in special in scolile din zona rurala si din comunitatile defavorizate, marginalizate
- Dezvoltarea resurselor umane implicate in managementul unitatilor medicale, a personalului medical, a personalului non-medical prin derularea de programe de formare, inclusiv metode specifice de abordare a copiilor si tinerilor cu dizabilitati intelectuale, cu tulburari din spectrul autist
- Dezvoltarea continua a competentelor furnizorilor din asistenta medicala primara si asistenta medicala comunitara
- Derularea de programe pentru cresterea nivelului de educatie in randul populatiei pentru mentinerea si ingrijirea sanatatii, cat si adoptarea unor comportamente sanatoase in scopul prevenirii imbolnavirilor
- Sprijinirea extinderii si diversificarii serviciilor medicale destinate prevenirii si controlului bolilor cu impact major asupra starii de sanatate a populatiei
- Derularea de programe pentru prevenirea complicatiilor, decesului prematur si cresterea calitatii vietii la pacientii cu afectiuni cronice prin accesul la servicii medicale de calitate
- Cresterea accesului la servicii de ingrijire medicala de calitate a persoanelor vulnerabile sau dezavantajate social
- Sprijinirea cresterii rolului medicului de familie ca si consilier de sanatate
- Diversificarea si cresterea calitatii serviciilor medicale destinate mamei si copilului
- Sprijinirea dezvoltarii si implementarii de sisteme informatice integrate de tip e-sanatate avand ca scop accesul populatiei la o paleta larga de informatii din domeniul medical
- Formarea personalului medical si non-medical pentru a putea interactiona cu persoanele cu dizabilitati

Obiectivul specific 2.4: Combaterea saraciei si promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale si urbane aflate in declin

Masura 2.4.1: Sprijin adresat pentru integrarea sociala si economica a comunitatilor marginalizate si defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Crearea, reabilitarea, accesibilizarea, modernizarea, digitalizarea centrelor comunitare integrate care acorda servicii medico-sociale integrate (educatie, sanatate, ocupare si dezvoltare comunitara)
- Crearea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea infrastructurii de servicii sociale, dotarea cu echipamente de specialitate, echipamente informatice, echipamente care asigura buna functionare a unitatilor (cantine, spalatorii etc.), digitalizarea acestora
- Transformarea, refunctionalizarea cladirilor abandonate/neutilizate in centre de servicii multifunctionale
- Constructia de locuinte sociale, reabilitarea, accesibilizarea, modernizarea celor existente (inclusiv racordarea la utilitati) pentru grupurile defavorizate, vulnerabile care locuiesc in locuinte informale, in conditii improprii – nu au alimentare cu apa potabila, canalizare, posibilitati de incalzire a locuintei pe perioada iernii
- Identificarea si monitorizarea zonelor cu locuinte informale, dezvoltarea de planuri de actiune aferente
- Dezvoltarea unui program de stimulare a participarii la educatie a copiilor cu parintii plecati la munca in strainatate constand in pachete integrate de servicii, asigurare consiliere scolara si servicii de educatie parentala, dezvoltarea de parteneriate intre scoala-administratia publicacomunitate
- Derularea de programe pentru promovarea educatiei incluzive prin eliminarea segregarii si combaterea discriminarii (programe tip „scoala dupa scoala”, „a doua sansa”)
- Derularea de actiuni pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire si combatere a fenomenelor de segregare scolara
- Organizarea si derularea de cursuri de formare pentru mediatorii scolari, mediatorii sanitari, cadrele didactice din domeniul educatiei incluzive, educatiei interculturale care sustine principiile non-discriminarii
- Dezvoltarea unui sistem de acordare de vouchere pentru activitatile din timpul liber ale copiilor si tinerilor (pana la implinirea varstei de 30 ani) in domeniile: cultura, sport, creatie, arta
- Dezvoltarea unei linii de interventie prin care sa se asigure elevilor care locuiesc in comunitati defavorizate sau marginalizate, in special din mediul rural, sprijin material sub forma de rechizite, carti, imbracaminte si incaltaminte
- Dezvoltarea unui program de tip „Masa pe roti” care sa asigure persoanelor varstnice singure, fara posibilitati, imobilizate, accesul la o masa calda zilnica, la servicii de asistenta sociala, la servicii de monitorizare
- Sprijinirea tinerilor care urmeaza sa paraseasca sistemul de protectie speciala si a celor care au parasit sistemul de protectie speciala prin furnizarea de servicii si interventii integrate de consiliere, orientare, consiliere si formare profesionala pentru gasirea unui loc de munca, mediere, dezvoltare personala si a abilitatilor de viata independenta, monitorizare post interventie, asigurarea unei locuinte sociale

- Dezvoltarea de solutii telematice de tip social-medical pentru persoanele varstnice si cu dizabilitati, inclusiv de alertare, dotare cu echipamente de tehnologie asistiva
- Dezvoltarea unui program, linii de interventie pentru incurajarea participarii varstnicilor la viata sociala, prevenirea si combaterea izolarii
- Sprijinirea facilitarii accesului persoanelor dezavantajate la servicii de informare, consiliere, formare profesionala și mediere pe piata muncii (inclusiv organizarea de campanii de informare, consiliere, orientare profesionala)
- Sprijinirea initiativelor locale pentru dezvoltarea capacitatii antreprenoriale a persoanelor ce apartin grupurilor dezavantajate
- Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de educatie, dotarea cu echipamente de specialitate, cu echipamente informatice, cu echipamente ce asigura buna functionare a unitatilor (inclusiv constructia de noi gradinite), digitalizarea acestora
- Organizarea de tabere pentru copiii proveniti din grupuri dezavantajate (familii cu venituri reduse, monoparentale, risc de separare, romi, etc., pentru a le da posibilitatea sa experimenteze invatarea prin activitati culturale, sportive, recreative, sa fie autonomi si sa socializeze
- Construirea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea si dotarea internatelor si cantinelor scolare
- Sprijinirea tinerilor care urmeaza sa paraseasca sistemul de protectie speciala si a celor care au parasit sistemul, prin furnizarea de servicii integrate: consiliere, orientare in cariera, dezvoltare personala si de abilitati de viata independenta, monitorizare post-interventie in vederea asigurarii sustenabilitatii masurilor, asigurarea unei locuintei gratuite
- Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de sanatate, dotarea cu echipamente medicale de specialitate, cu echipamente informatice, cu echipamente ce asigura buna functionare a unitatilor (spalatorii, cantine)
- Derularea de programe pentru cresterea nivelului de educatie privind mentinerea si ingrijirea sanatatii, cat si adoptarea unor comportamente sanatoase in scopul prevenirii imbolnavirilor
- Sprijin pentru extinderea si diversificarea serviciilor medicale destinate prevenirii si controlului bolilor cu impact major asupra starii de sanatate a populatiei (derularea de campanii de evaluare a starii de sanatate)
- Dezvoltarea serviciilor de ingrijire la domiciliu, pe termen lung si de ingrijire comunitara, in special pentru persoanele in varsta si cele cu dizabilitati - cu sisteme de telemetrie
- Dezvoltarea unei scheme de vouchere pentru incurajarea participarii varstnicilor la viata sociala si prevenirea izolarii sociale (spectacole de teatru, expozitii, etc.)
- Crearea de servicii medicale mobile, care sa asigure consultatii la domiciliu
- Formarea profesioanala a personalului (asistenti sociali, medicali, consilieri sociali, etc) implicat in domeniul acordarii de servicii sociale
- Derularea de scheme de grant care vizeaza crearea, dezvoltarea intreprinderilor sociale
- Promovarea conceptului de economie sociala, derularea de campanii de informare si promovare a produselor realizate in intreprinderile sociale
- Dezvoltarea de scheme de grant care sa stimuleze dezvoltarea de piete de desfacere pentru serviciile sociale si de ocupare – externalizarea/cumpararea de servicii sociale

de la furnizorii privati din cadrul economiei si experimentarea unor noi relatii de tip contractual cu acestia sau de vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale si de ocupare

- Derularea de activitati culturale de reconstructie si afirmare identitara a romilor, in special in randul copiilor si tinerilor, de promovare a culturii si elitelor
- Amplasarea de sisteme de supraveghere video, cu rol preventiv in punctele si zonele cu o infractionalitate ridicata
- Accesibilizarea spatiilor publice pentru persoanele cu dizabilitati
- Infiintarea centrelor de depistare si interventie timpurie pentru copii cu dizabilitati (0-3 ani), dezvoltarea centrelor de abilitare pentru copii (3-8 ani)
- Dezvoltarea de servicii de ingrijire de zi destinate copilului cu dizabilitati, in cadrul carora sa fie oferite servicii de abilitare, reabilitare, specializate pe tip de dizabilitate; asistenta, formare pentru parintii care au copii cu dizabilitati, creare servicii de respiro
- Dezvoltarea de pachete de interventii integrate pentru victimele violentei domestice:, cazare in centre temporare, locuinte protejate, vouchere de chirie diferite in functie de nivelul veniturilor, consiliere/evaluare psihologica, profesionala, juridica, suport material (imbracaminte, hrana, etc.)
- Dezvoltarea de pachete de interventii personalizate pentru persoanelor fara adapost: asigurarea de asistenta medicala primara, medicamente, consiliere/evaluare psihologica, hrana si imbracaminte, cazare, asistenta pentru obtinerea actelor de identitate, servicii de consiliere juridica pentru situatii civile sau penale

Prioritatea 3 - Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor

Obiectiv specific 3.1: Sprijinirea si promovarea eficientei energetice

Masura 3.1.1 - Cresterea eficientei energetice si a utilizarii energiei din resurse regenerabile in sectorul rezidential, infrastructura publica si firme

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Imbunatatirea izolatiei termice si hidro a anvelopei cladirii, acoperisurilor, sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirilor
- Modernizarea lifturilor, a circuitelor electrice in partile comune (scari de bloc, subsol,etc)
- Reabilitarea, modernizarea sistemelor, instalatiilor pentru producerea si distributia agentului termic, apei calde menajere
- Reabilitarea, modernizarea sistemelor inteligente de ventilare si climatizare, inclusiv a sistemelor de racire pasiva
- Utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termica pentru incalzire si prepararea apei calde menajere (amplasarea de panouri solare, sisteme de utilizare a energiei geotermale, biomasei, energiei eoliene etc.)
- Implementarea sistemelor de management al functionarii consumurilor energetice
- Realizarea de terase verzi pe blocurile de locuinte, infrastructura publica, firme care vizeaza reducerea efectului de sera, imbunatatirea coeficientului termic, bariera impotriva intemperiiilor climatice si contribuind la imbunatatirea esteticii cladirilor
- Alte investitii care conduc la cresterea performantei energetice a cladirilor (sisteme de monitorizare, sisteme de automatizare etc.)
- Reabilitarea, modernizarea sistemelor de iluminat public, inlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent si incandescent cu corpuri de iluminat cu eficienta energetica ridicata si durata mare de viata

- Elaborarea si implementarea de strategii pentru cresterea eficientei energetice, a reducerii emisiilor de CO²
- Derularea de campanii de promovare, informare si constientizare privind efectele benefice ale cresterii eficientei energetice

Obiectiv specific 3.2: Promovarea managementului durabil al apei

Masura 3.2.1: Dezvoltarea integrata a sistemelor de apa si apa uzata

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea retelelor de transport si distribuire a apei potabile si de apa uzata
- Construirea, retehnologizarea, reabilitarea, modernizarea statiilor de epurare a apelor uzate menajere care asigura colectarea si epurarea incarcarii organice biodegradabile
- Sprijinirea proiectelor de investitii, sistemelor individuale, cu dimensiuni mai mici si care adreseaza in proportie mai mare apa uzata
- Realizarea de investitii in managementul namolurilor provenite de la statiile de epurare a apelor uzate

Obiectiv specific 3.3 - Promovarea tranzitiei catre economia circulara

Masura 3.3.1 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deseurilor si stimularea economiei circulare

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Investitii in sistemele de management integrat al deseurilor (menajere, industriale, periculoase) – constructia, reabilitarea, modernizarea statiilor de sortare, tratare achizitionarea de echipamente pentru realizarea colectarii selective a deseurilor, constructia de depozite ecologice
- Investitii in extinderea sistemului de colectare separata a deseurilor reciclabile si biodeseurilor
- Investitii in imbunatatirea sistemele de management integrat al deseurilor care sa conduca la cresterea gradului de reutilizare si reciclare a deseurilor, de prevenire a generarii deseurilor
- Dezvoltarea si implementarea planurilor judetene de gestionare a deseurilor
- Dezvoltarea de campanii de informare si constientizare privind prevenirea deseurilor, colectarea separata, economia circulara, etc.
- Dezvoltarea unei scheme de vouchere pentru intreprinderile care doresc sa isi schimbe modelul de afaceri si sa faca tranzitia catre economia circulara, sa implementeze principiile economiei circulare – asistenta pentru identificare si dezvoltarea de solutii, servicii de mentorat, etc.
- Dezvoltarea unei scheme de granturi pentru intreprinderile care vizeaza/se angajeaza sa aiba rate inalte de reciclare si re folosire in procesele de productie

Obiectiv specific 3.4 - Promovarea adaptarii la schimbarile climatice si prevenirea riscurilor

Masura 3.4.1 - Adaptarea la schimbarile climatice, managementul riscurilor legate de clima si reducerea poluarii

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare si avertizare a fenomenelor meteorologice severe;
- Investitii in amenajarea cursurilor apa si realizarea unor sisteme de avertizare-alarmare sonora a populatiei si a obiectivelor din zonele potential afectate;
- Managementul inundatiilor si reducerea impactului acestora si ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbarile climatice asupra populatiei, proprietatii si mediului;
- Reducerea impactului manifestarii secetei si furtunilor asupra populatiei, proprietatii si mediului;
- Realizarea de perdele de protectie atmosferice si fonice de-a lungul arterelor rutiere intens circulate, magistralelor feroviare, aeroporturilor;
- Investitii pentru stabilizarea versantilor din apropierea cailor de acces – infrastructura feroviara si rutiera afectata de alunecari de teren;
- Derularea de programe de impadurire a zonelor desertificate (cu un grad ridicat de eroziune), de creare de perdele forestiere de protectie a terenurilor agricole;
- Sprijin pentru extinderea, modernizarea si re tehnologizarea sistemelor de irigatii care au in vedere reducerea incidentei fenomenelor meteorologice extreme (seceta, eroziune);
- Sprijin pentru identificarea riscurilor asociate siturilor potential contaminate sau contaminate
- Sprijin pentru realizarea si implementarea planurilor de actiune privind reabilitarea siturilor potential contaminate sau contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale si asigurarea calitatii factorilor de mediu
- Investitii pentru pregatirea siturilor reabilite in vederea intrarii in circuitul economic si/sau social.
- Implementarea sistemelor de monitorizare a calitatii factorilor de mediu (aer, apa, sol), a poluarii fonice in zonele urbane.
- Investitii ce urmaresc stoparea poluarii, respectiv depoluarea raurilor si lacurilor, inclusiv actiuni de repopularea a acestora.
- Dezvoltarea de tehnologii și cercetări/metode pentru reducerea riscului la geohazarde și implicit a riscului seismic (dezvoltarea sistemelor de blocare a instalațiilor periculoase la cutremur, scenarii la cutremur pentru căile ferate, rețelele de transport petrol și gaz, managementul la cutremur a clădirii și orașului inteligent, etc.) proceduri de evacuare în cazul producerii unui cutremur, dezvoltarea de tehnologii sau pachete de prim ajutor, dezvoltarea sistemelor de alarmă la cutremur;
- Educația și instruirea populației privind comportarea și protecția la cutremur, inundații, alunecări de teren, etc., ca o componentă principală a prevenției în vederea reducerii numărului de victime la apariția unor evenimente majore (activități și centre pentru educație și instruire, dotări, spații/zone special amenajate pentru simulări seismice, realitate virtuală, echipamente, materiale didactice educaționale și de diseminare, activități de introducere în curricula școlară a orelor de pregătire la cutremur, etc.)

Obiectiv specific 3.5 - Imbunatatirea protectiei si conservarii biodiversitatii si reducerea poluarii

Masura 3.5.1 - Prezervarea biodiversitatii si dezvoltarea infrastructurii verzi

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Actiuni de mentinere si de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii si habitate, precum si a ecosistemelor degradate
- Investitii in infrastructura de uz public orientata spre protectia si gestionarea mediului in ariile naturale protejate;
- Organizarea si derularea de campanii de informare si constientizare publica, dedicate educatiei si cresterii gradului de constientizare cu privire la conservarea si imbunatatirea starii de conservare a ariilor naturale;
- Reconversia functionala si/sau refunctionalizarea unor terenuri si suprafete abandonate si neutilizate din interiorul oraselor si transformarea in spatii verzi;
- Demolarea cladirilor situate pe terenurile supuse interventiilor aflate intr-o stare avansata de degradare, care nu apartin patrimoniului national cultural.
- Amenajare spatii verzi (defrisarea vegetatiei existente; modelarea terenului; plantarea cu plante perene /gazonarea suprafetelor, inclusiv plantare arbori si arbusti);
- Crearea de facilitati pentru recreere pe terenurile amenajate (zone speciale amenajate pentru sport, locuri de joaca pentru copii, etc.)

Prioritatea 4 - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile

Obiectivul specific 4.1 - Cresterea accesibilitatii, conectivitatii si sigurantei prin realizarea de investitii in infrastructura de transport

Masura 4.1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviara, aeriana si rutiera

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Dezvoltarea de terminale intermodale cu impact major asupra valorificarii transportului feroviar pe reseaua TEN-T;
- Amenajarea de parcuri;
- Reabilitarea, modernizarea drumurilor publice judetene, comunale, in special a celor care asigura o crestere a accesibilitatii intre zonele rurale, comunitatile izolate si centrele urbane limitrofe, intre orasele mici si mijlocii si zonele functionale urbane, a conectivitatii si accesibilitatii transnationale cu Republica Moldova si Ucraina;
- Constructia, modernizarea variantelor ocolitoare, in special pentru zonele urbane aglomerate, congestionate care se confrunta cu probleme de poluare atmosferica si fonica;
- Modernizarea strazilor orasanesti, in special cele care asigura o crestere a accesibilitatii si conectivitatii cu variantele ocolitoare existente/viitoare;
- Reabilitare, modernizare drumuri de acces catre aeroporturi, zonele de interes turistic si infrastructurile de sprijin a afacerilor;
- Consolidari terasamente, refacere si reabilitare a drumurilor de acces afectate de calamitati naturale, a trecerilor cale ferata;

Obiectivul specific 4.2 - Imbunatatirea accesului la infrastructura de comunicatii de mare viteza

Masura 4.2.1 - Dezvoltarea infrastructurii de comunicatii, in special in zonele rurale si comunitatile izolate

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

In cadrul acestei masuri actiunile vor viza crearea, modernizarea, extinderea a retelei de internet tip broadband, in special in zonele rurale si in comunitatile izolate care nu au in prezent retele de internet fix.

Obiectivul specific 4.3 - Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea si implementarea planurilor de mobilitate urbana

Masura 4.3.1 - Mobilitate urbana durabila

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Elaborarea, actualizare, implementarea si monitorizarea planurilor de mobilitate urbana, strategiilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera;
- Crearea, modernizarea si extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public in comun de calatori, inclusiv prin configurarea si reconfigurarea infrastructurii rutiere;
- Dezvoltarea infrastructurii de ciclism - crearea, extinderea pistelor pentru biciclisti, inclusiv de spatii de parcare publice pentru biciclete;
- Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe strazile urbane deservite de transportul public de calatori, pentru prioritizarea transportului public de calatori, cu bicicleta si pietonal, crearea de spatii tip “share space”;
- Accesibilizarea infrastructurii de transport in comun pasageri pentru toate categoriile de persoane;
- Crearea, extinderea de trotuare si spatii dedicate transportului nemotorizat si amenajari urbane pentru pietoni
- Realizarea, modernizarea infrastructurii aferente de rulare, inclusiv linii de cale tramvai inierbata, a statiilor de transport, spatiilor publice, zonelor pietonale si a celor verzi ,amenajarea depouri si halea de garare, spatii de mentenanta, etc.
- Achizitionarea, modernizarea de material rulant electric;
- Crearea, modernizarea infrastructurii pentru combustibili alternativi;
- Investitii in realizarea de retele de transport integrate, interoperabile;
- Dezvoltarea de sisteme inteligente de monitorizare a traficului rutier;
- Amenajarea de parcare in punctele terminus ale liniilor de transport in comun pentru a incuraja continuarea calatoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun;
- Sisteme informationale smart pentru transportul public in comun - furnizarea de informatii privind timpii de sosire si de plecare, harti de transport si grafice orare, alternativele si legaturile cu alte linii de transport prin afisare digitala si mesaje vocale, posibilitati de intermodalitate, aplicatii pentru planificarea calatoriilor;
- Adaptarea sistemelor informationale la nevoile persoanele cu nevoi speciale, varstnicilor, persoanelor cu dizabilitati;
- Asigurarea accesibilitatii in statiile si mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati;
- Introducerea de automate pentru eliberarea electronica a biletelor de calatorie, a sistemelor de eliberare de carduri inteligente care sa permita atat accesul la mijloacele de transport in comun cat si la obiectivele turistice, dezvoltarea de aplicatii pentru plata instant a biletelor de calatorie in mijloacele de transport;
- Derularea de campanii de informare, promovare si constientizare a beneficiilor si avantajelor aduse de mobilitatea urbana durabila.

Obiectiv specific 4.4: Asigurarea conditiilor de dezvoltare in mediul urban, prin realizarea de investitii in infrastructura locala

Masura 4.4.1: Dezvoltarea durabila a zonelor urbane functionale

Masura 4.4.2: Sprijin pentru revitalizarea si regenerarea oraselor mici si mijlocii cu functiuni socio-economice reduse

Actiuni, operatiuni ce pot fi implementate de autoritatea locală:

- Reabilitarea, modernizarea, extinderea strazilor orasenesti, amenajarea, modernizarea de parcuri;
- Amenajarea, modernizarea spatiilor pietonale, centrelor civice;
- Modernizarea, extinderea iluminatului public, introducerea solutiilor pentru valorificarea energiilor regenerabile;
- Crearea de facilitati pentru recreere pe terenurile amenajate, zone amenajate pentru sport, locuri de joaca pentru copii;
- Montarea elementelor constructive de tipul scene in aer liber, foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, etc;
- Instalare sisteme Wi-Fi in zonele publice;
- Instalare sisteme de supraveghere video a spatiilor publice;
- Dotare cu mobilier urban (banci, cosuri de gunoi, toalete ecologice, etc.);
- Inlocuirea si/sau racordarea la utilitatile publice;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea caselor de cultura, caminelor culturale, bibliotecilor, muzeelor, echiparea acestora (dupa caz);
- Constructia si/sau transformarea unor cladiri abandonate in centre comunitare integrate;
- Reabilitarea, amenajarea lacurilor, cursurilor de apa din (apropierea) mediului urban si crearea de spatii de agrement;
- Crearea de spatii de agrement in apropierea zonelor urbane.

3.9 Planul regional de actiune pentru turism Nord - Est 2017 – 2023

Dezvoltarea turistica durabila, cresterea competitivitatii si atractivitatii turistice a Regiunii Nord-Est prin valorificarea patrimoniului natural si antropic si cresterea calitatii produselor si serviciilor turistice. Destinatiile de calatorie concureaza in functie de ciclul turistic (notorietate/promovare, motivatii de calatorie, accesibilitatea destinatiei, experiente locale) cu scopul de a atrage si de a loializa turistii. In acest sens, evolutia sectorului turismului in Regiunea Nord-Est necesita formularea unor directii strategice care vor permite raspunsul atat la cererea din ce in ce mai sofisticata, cat si la ofertele concurente.

Directiile strategice de dezvoltare a turismului in Regiunea Nord-Est pot fi sustinute prin punctele tari ale acestei zone si sunt propuse pentru a ameliora punctele slabe ale regiunii in vederea cresterii competitivitatii pe piata turismului.

Directiile strategice și măsurile aferente acestora sunt:

- dezvoltarea si modernizarea infrastructurii turistice
- dezvoltarea de programe integrate de reabilitare, modernizare si amenajare a statiunilor turistice, a centrelor istorice si a altor zone turistice;
- dezvoltarea si modernizarea zonelor turistice care detin resurse naturale cu potential balnear;

- creșterea accesibilității arealelor turistice prin modernizarea/reabilitarea căilor de acces, amplasarea de panouri de informare și promovare turistică și introducerea standardelor europene de calitate în privința dotărilor existente în imediată apropiere a obiectivelor (parcări, alimentare cu apă, canalizare, grupuri sanitare, puncte de colectare a deșeurilor, puncte de prim ajutor etc);
- modernizarea/ reabilitarea structurilor de primire turistică;
- dezvoltarea de baze de agrement, parcuri tematice și de aventură;
- amenajare în scop turistic a lacurilor;
- amenajare/ reabilitare a zonelor de popas și camping;
- adaptarea infrastructurii turistice în vederea practicării și promovării turismului accesibil.

Dezvoltarea produselor turistice

Regiunea Nord-Est detine elementele necesare – resurse naturale și antropice, care să susțină dezvoltarea și consolidarea unor produse turistice strategice:

- tururi culturale;
- city-break;
- sănătate și wellness;
- turism activ;
- ecoturism;
- evenimente și festivaluri;
- turism de afaceri și conferințe;
- turism gastronomic-oenologic.

Acțiuni specifice tururilor culturale:

- crearea/dezvoltarea de rute culturale tematice (de exemplu turul mănăstirilor, al monumentelor din patrimoniul UNESCO, itinerar cultural al patrimoniului evreiesc etc);
- dezvoltarea de programe integrate de reabilitare, modernizare și amenajare a centrelor istorice și a altor zone turistice;
- reabilitarea/restaurarea/conservarea monumentelor istorice;
- construirea/reabilitarea/modernizarea muzeelor, caselor memoriale;
- dezvoltarea și implementarea unui sistem de marcare a atracțiilor turistice (panouri, hărți turistice pe drumurile naționale și județene, gări, autogări, aerogări);
- identificarea și amenajarea de zone de popas, a punctelor de belvedere.

Acțiuni specifice turismului activ:

- amenajarea unor trasee montane accesibile pentru diverse categorii de turiști – rute scurte, rute lungi, cu grade diferite de dificultate;
- conectarea Regiunii Nord-Est la rețeaua europeană de poteci turistice de lungă distanță și asigurarea facilităților specifice;
- crearea și amenajarea traseelor pentru cicloturism;
- amenajarea zonelor montane pentru practicarea sporturilor extreme – trasee mountain-bike, offroad, skate-park, via ferrata, escaladă, iar pentru sezonul de iarnă – pista de sanie/bob, patinoar;
- amenajarea lacurilor/ raurilor pentru practicarea canoacelor, ski-nautic, cu baze sportive aferente.

- sprijinirea dezvoltării de competiții sportive în regiune;
- instruirea ghizilor specializați pentru practicarea unor sporturi, precum raftingul și escalada.

Acțiuni specifice ecoturismului:

- dezvoltarea, încurajarea și promovarea produselor, serviciilor și a pachetelor ecoturistice;
- dezvoltarea ofertei de produse ecoturistice realizate de comunitățile locale din cadrul destinațiilor ecoturistice /cu potențial ecoturistic;
- modernizarea infrastructurii de acces către ariile naturale protejate (drumuri, poteci, trasee amenajate);
- realizarea de rute turistice pedestre și ecvestre pentru observarea florei și faunei;
- dezvoltarea unei rețele de cabane, refugii montane pentru susținerea ecoturismului;
- amenajarea locurilor de popas și campare;
- îmbunătățirea infrastructurii de vizitare și informare;
- dezvoltarea de programe de instruire dedicate ghizilor specializați pe ecoturism;
- derularea de campanii de conștientizare de către turiști a măsurilor de conservare a habitatelor/ speciilor naturale.

Acțiuni specifice produsului turistic evenimente- festivaluri:

- construirea/modernizarea/amenajarea salilor/spațiilor de concerte și spectacole;
- amenajarea parcarilor în proximitatea zonelor de desfășurare a evenimentelor;
- identificarea, crearea și dezvoltarea de evenimente anuale în scopul extinderii sezonului turistic;

Acțiuni specifice turismului gastronomic și oenologic:

- promovarea structurilor de primire turistică și restaurantelor care utilizează produse și rețete tradiționale și organizarea unui tur gastronomic;
- organizarea unor târguri de gastronomie la nivel local și regional;
- promovarea gastronomiei regionale la diverse evenimente naționale și internaționale;
- organizarea unor ateliere de gătit pentru turiștii interesați;
- organizarea de vizite la producători locali de produse tradiționale în cadrul structurilor agroturistice.

Promovarea turistică

În vederea promovării diversității atracțiilor turistice de care dispune, este necesară adoptarea următoarelor măsuri:

- elaborarea unui brand turistic regional și sprijinirea realizării de branduri locale pentru destinațiile turistice;
- sprijinirea dezvoltării de campanii de management al destinațiilor turistice;
- derularea de campanii de cercetare de piață și de monitorizare a fluxurilor turistice în scopul fundamentării unei strategii regionale de marketing și promovare turistică și implementării acesteia în funcție de segmentarea pietelor (piete strategice, de dezvoltat sau de diversificat);
- crearea și promovarea unor oferte de produse/programe turistice integrate;
- promovarea ofertelor turistice prin includerea acestora în cataloagele touroperatorilor români și străini;

- sustinerea participarii la targurile interne si internationale de turism a actorilor regionali si locali implicati in acest domeniu;
- stimularea dezvoltarii de proiecte de promovare a regiunii in parteneriat local, regional si european, inclusiv prin infiintarea unei organizatii regionale de turism;
- dezvoltarea platformelor on-line de promovare a destinatiilor turistice si utilizarea retelelor sociale in promovarea turistica;
- crearea de aplicatii pentru tehnologiile mobile cu informatii referitoare la destinatiile turistice din Regiunea Nord-Est.

Dezvoltarea resurselor umane in sectorul turistic

Regiunea Nord-Est se confrunta cu problematica variabilitatii calitatii serviciilor in turism datorita fortei de munca insuficient calificata si/sau slab remunerata. In acest context, sunt necesare a fi implementate o serie de masuri, dupa cum urmeaza:

- imbunatatirea nivelului de pregatire profesionala al personalul implicat in activitatile de turism, inclusiv prin sprijinirea infiintarii unei scoli de management in turism;
- dezvoltarea unui program de certificare a operatorilor care presteaza servicii turistice.
- dezvoltarea de programe de instruire pentru ghizi turistici si personalul din muzee;
- calificarea/reconversia profesionala a populatiei din mediul rural in vederea dobandirii de competente specifice sectorului turistic;
- organizarea de cursuri pentru antreprenorii din sectorul hoteluri si restaurante, in vederea imbunatatirii si diversificarii activitatii si cresterii valorii adaugate a produselor si serviciilor turistice;
- instruirea resurselor umane din sectorul turistic in domeniul turismului accesibil.

Sustinerea dezvoltarii turismului durabil

Tot mai multe destinatii promoveaza componenta lor „verde” pentru a atrage cat mai multi turisti si a-si imbunatati imaginea. In acest context, in Regiunea Nord-Est, aplicarea pe scara larga a principiilor dezvoltarii sustenabile trebuie sa aiba in vedere mai multe masuri:

- obtinerea de catre structurile de cazare turistica a „etichetelor verzi” in vederea adoptarii de diverse practici „verzi” (mancare locala organica, folosirea surselor de energie regenerabile, reciclare etc);
- implementarea de campanii de ecologizare a arealelor turistice;
- dezvoltarea activitatilor de educatie ecologica in raport cu efectele distrugerilor mediului inconjurator asupra atractivitatii destinatiilor turistice.

3.10 Strategia de dezvoltare a județului Suceava 2021 – 2027

Obiectivul central al strategiei îl reprezintă dezvoltarea socio-economică a județului Suceava care se bazează pe cele cinci principii și obiective de politică promovate de Uniunea Europeană. Obiectivele specifice de dezvoltare și prioritățile aferente acestora pentru județul Suceava sunt:

Obiectiv strategic 1: Un județ mai inteligent, prin promovarea transformării economice inovatoare și inteligente

Priorități de dezvoltare:

- Inovarea potențialului economic județean: județul Suceava mai competitiv
- Promovarea produselor locale
- Creșterea accesibilității și atractivității județului Suceava pentru turiști

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea ratelor de activitate și de ocupare a forței de muncă și adaptarea la nevoile pieței
- Creșterea competitivității economice județene și locale prin promovarea antreprenoriatului, a inovării și a specializării inteligente
- Creșterea nivelului investițiilor în teritoriu prin atragerea de noi investitori
- Încurajarea și promovarea dezvoltării biodiversității și standardizării produselor autohtone după normele europene
- Promovarea turistică și integrarea județului în circuite turistice integrate
- Implementarea de inițiative în domeniul turistic bazate pe parteneriat local

Acțiuni:

- Sprijinirea formării forței de muncă și reconversia profesională
- Dezvoltarea infrastructurilor de sprijinire a mediului de afaceri și a celor de cercetare - dezvoltare, inovare și transfer tehnologic
- Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor și a antreprenoriatului autohton, prin pachete de investiții/ susținere locală și oferirea de facilități (ex. scutirea de la plata taxelor și impozitelor locale etc.)
- Promovarea și sprijinirea inovării-cercetării în activitățile **economice**, inclusiv prin **promovarea** oportunităților de finanțare în domeniul inovării și cercetării pentru întreprinderi
- Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor existente (centre de afaceri, parcuri industriale) în direcția eficientizării rezultatelor economice ale acestora
- Sprijinirea creării de noi companii inovative
- Investiții în infrastructură și echipamente, care să asigure diversificarea și actualizarea ofertei de cercetare dezvoltare a regiunii cu evoluțiile actuale
- Creșterea investițiilor în tehnologii și echipamente nepoluate și implementarea mecanismelor economiei circulare în companii
- Atragerea investițiilor străine directe în domenii prioritare Smart, corelate cu prioritățile de dezvoltare ale județului
- Măsuri în vederea certificării produselor agricole și non agricole și a calității acestora în conformitate cu standardele europene
- Dezvoltarea / reabilitarea / modernizarea infrastructurii turistice - investiții în facilități noi de cazare
- Dezvoltarea de produse și pachete turistice inovative
- Organizarea cu regularitate a campaniilor de promovare turistică a județului, prin participarea la târguri naționale și internaționale de turism, desfășurarea de evenimente de promovare a zonei prin implicarea actorilor cheie relevanți
- Susținerea inițiativelor de promovare on-line a județului, în vederea creșterii gradului de atractivitate a obiectivelor turistice din județ și pentru a include județul Suceava în circuite turistice integrate regionale și naționale
- Digitalizarea lanțului valoric în turism (aplicații, marketing, promovare, etc.)
- Crearea de rețele la nivel județean între mediul public și mediul privat, care au rolul de a promova principalele obiective turistice ale județului, inclusiv crearea unor parteneriate cu operatorii turistici, în vederea includerii județului Suceava în circuitele lor turistice

- Valorificarea potențialului din toate zonele geografice ale regiunii, prin dezvoltarea de produse și pachete turistice inovative

Obiectiv strategic 2 : Un județ mai verde, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

Priorități de dezvoltare:

- Îmbunătățirea condițiilor de mediu
- Extinderea spațiilor verzi și de agrement
- Gestionarea deșeurilor – tranziția către o economie circulară

Direcții de acțiune:

- Reducerea poluării atmosferice
- Reducerea poluării apelor de suprafață
- Reducerea poluării solului și subsolului
- Dezvoltarea și implementarea de soluții de producere a energiei la locul de consum, prin valorificarea potențialului de resurse regenerabile de energie existente în regiune
- Modernizarea parcurilor existente și crearea de noi spații verzi / zone de agrement
- Valorificarea / reciclarea deșeurilor

Acțiuni:

- Elaborarea unor analize pentru determinarea zonelor cu depășiri ale emisiilor poluanților atmosferici
- Identificarea potențialelor zone pentru împădurire
- Ecologizarea apelor de suprafață și colaborarea cu instituții din domeniul protecției mediului pentru reducerea poluării
- Închiderea depozitelor de deșeuri neconforme cu captarea metanului sau arderea cu flacără
- Sprijinirea investițiilor în proiecte de energie din surse regenerabile de anvergură
- Elaborarea unei analize specifice pentru determinarea zonelor / cartierelor în care spațiul verde / cap de locuitor este sub 50 mp
- Identificarea potențialelor zone pentru crearea de noi spații verzi / zone de agrement
- Colaborarea cu instituțiile din domeniul protecției mediului în vederea implementării sistemului integrat de colectare a deșeurilor
- Organizarea de campanii de conștientizare pentru cetățeni, în vederea colectării / reciclării selective a deșeurilor

Obiectiv strategic 3: Un județ mai conectat, prin dezvoltarea mobilității, a conectivității TIC și a utilităților publice

Priorități de dezvoltare:

- Creșterea accesibilității și a mobilității în județul Suceava
- Dezvoltarea transportului durabil și promovarea formelor nepoluante de transport
- Creșterea calității infrastructurii tehnico – edilitare

Direcții de acțiune:

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport
- Extinderea și modernizarea traseelor pentru deplasări nemotorizate

- Modernizarea și dezvoltarea transportului public
- Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de distribuție a apei și canalizare
- Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de distribuție a gazului și termoficare
- Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de electricitate
- Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de telecomunicații
- Modernizarea și dezvoltarea sistemului de gestionare a utilităților

Acțiuni:

- Continuarea reabilitării infrastructurii rutiere
- Creșterea conectivității prin extinderea rețelei stradale în zone greu accesibile și în zone nou construite
- Creșterea capacității de parcare, corelată cu adoptarea de politici de parcare, în sensul reducerii atractivității transportului privat
- Implementarea sistemului integrat de management al traficului
- Implementarea campaniilor de conștientizare pentru siguranța rutieră
- Promovarea utilizării autovehiculelor electrice. Construirea de stații de încărcare și / sau schimb de baterii pentru vehicule electrice
- Amplasarea indicatoarelor rutiere care să semnalizeze zonele cu risc de accident ridicat
- Promovarea și dezvoltarea infrastructurii pietonale
- Accesibilizarea spațiului public pentru persoanele cu dizabilități
- Elaborarea și implementarea unei strategii locale de promovare a utilizării bicicletelor
- Promovarea și dezvoltarea sistemelor de transport cu bicicleta
- Implementarea unui sistem de bike sharing
- Extinderea rețelei de piste de biciclete
- Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport public
- Creșterea nivelului de utilizare a transportului public prin achiziția de vehicule ecologice
- Construirea unor terminale de transport intermodal moderne, dimensionate în acord cu cererea actuală
- Dezvoltarea soluțiilor intermodale de transport
- Extinderea sistemului de autobuze școlare pentru transportul elevilor
- Continuarea reabilitării modernizării și extinderii rețelei de apă și canalizare
- Conștientizarea, sensibilizarea și educarea populației în relație cu gestiunea durabilă a surselor de apă
- Reabilitarea , modernizarea și dezvoltarea sistemului de termoficare
- Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de alimentare cu gaz
- Desfășurarea continuă a programelor de modernizare, extindere și mentenanță a rețelelor electrice
- Extinderea și modernizarea iluminatului public stradal
- Modernizarea și extinderea rețelelor de telecomunicații
- Realizarea unei infrastructuri subterane cu rol de asigurare a traseelor subterane de cabluri de telecomunicații ale diverșilor operatori sau instituții locale
- Extinderea spațiului public cu acces la internet
- Realizarea unui Sistem Informatic Geografic integrat pentru infrastructura tehnico-edilitară

Obiectiv strategic 4: Un județ mai social, prin protecție și incluziune socială, condiții de muncă echitabile, egalitate de șanse, dezvoltarea sistemului sanitar performant și acces pe piața forței de muncă

Priorități de dezvoltare:

- Abordarea / combaterea provocărilor generate de fenomenele de îmbătrânire demografică și migrație
- Facilitarea procesului de îmbătrânire activă
- Creșterea calității serviciilor medicale și a infrastructurii în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației
- Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin programe de prevenire și promovare a unui stil de viață sănătos
- Creșterea calității serviciilor și infrastructurii sociale
- Creșterea calității serviciilor și infrastructurii în domeniul educațional
- Creșterea nivelului de acces la servicii de educație și instruire

Direcții de acțiune:

- Reconcilierea vieții de familie cu cea profesională
- Îmbunătățirea condițiilor de viață ale familiilor persoanelor emigrate și ale familiilor emigrate
- Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice
- Creșterea nivelului de participare la viața socială pentru persoanele vârstnice
- Creșterea gradului de acoperire a populației cu servicii medicale
- Creșterea calității serviciilor medicale
- Dezvoltarea serviciilor medicale cu caracter preventiv
- Promovarea unui stil de viață sănătos, în special în rândul persoanelor vulnerabile
- Creșterea gradului de acoperire a populației cu servicii sociale
- Dezvoltarea serviciilor sociale de prevenție
- Creșterea gradului de implicare a comunității în viața socială
- Dezvoltarea / modernizarea infrastructurii educaționale și îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educaționale
- Fundamentarea ofertei educaționale pe baza nevoilor de dezvoltare a elevilor și armonizarea cu evoluția pieței muncii
- Parteneriate pentru dezvoltare / actualizare curricula educațională și sincronizarea ofertei de pregătire cu nivelul tehnologic actual din domeniile prioritare smart
- Stimularea cuprinderii într-o formă de școlarizare și îmbunătățirea condițiilor de educație a tuturor elevilor, inclusiv a celor care provin din grupuri marginalizate
- Investiții pentru digitalizarea învățământului

Acțiuni:

- Înființarea de structuri necesare creșterii copiilor: creșe / servicii alternative pentru mamele tinere
- Dezvoltarea serviciilor educaționale din învățământul preșcolar, prin programe after school (grădinițe cu program prelungit)
- Măsuri de sprijin reintegrare pentru familiile emigrate și pentru familiile cu unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate
- Facilitarea plasării pe piața muncii a lucrătorilor / șomerilor vârstnici aflați în căutarea unui loc de muncă
- Promovarea unui stil de viață sănătos, cu accent pe desfășurarea de activități fizice și respectarea principiilor corecte de nutriție

- Promovarea participării persoanelor vârstnice la activități sociale, culturale și recreative, inclusiv încurajarea implicării în activități de voluntariat
- Construcția / reabilitarea / extinderea infrastructurii de sănătate
- Parteneriate cu instituțiile de învățământ superior din județul Suceava pentru înființarea unui Spital Clinic Județean.
- Creșterea rezilienței instituțiilor și populației în situații de criză în domeniul sănătății
- Dezvoltarea / îmbunătățirea serviciului de asistență medicală comunitară
- Înființarea de centre comunitare integrate, care furnizează servicii de bază integrate
- Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu
- Dezvoltarea abilităților profesionale ale personalului din domeniul serviciilor medicale
- Acordarea de facilități de atragere a tinerilor medici pentru ocuparea posturilor de medici de familie
- Prevenirea bolilor cardiovasculare inclusiv prin campanii de informare/ educare a populației privind soluțiile cu caracter preventiv
- Construcția / reabilitarea / extinderea infrastructurii sociale
- Dezvoltarea / îmbunătățirea serviciului de asistență comunitară
- Consolidarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități
- Dezvoltarea abilităților profesionale ale personalului din cadrul serviciilor sociale
- Dezvoltarea serviciilor sociale de prevenire a separării copilului de familie și a serviciilor destinate prevenirii violenței în familie
- Măsuri de prevenire destinate reducerii izolării și singurătății cu care se confruntă persoanele vârstnice
- Stimularea voluntariatului în rândul populației și consolidarea legăturilor între generații
- Campanii împotriva discriminării
- Reabilitarea și extinderea unităților educaționale din sistemul public de învățământ (inclusiv clădirile aferente serviciilor conexe)
- Extinderea dotării claselor din școli / licee cu echipamente IT pentru modernizarea procesului educațional și implementarea de soluții *Smart Education*
- Dezvoltarea consorțiilor școlare și a învățământului dual.
- Facilitarea stagiilor de practică în industrie și dezvoltarea activităților extrașcolare dedicate creativității și atitudinii inovative
- Organizarea unor stagii de practică / internship în întreprinderi inovative din sectoarele prioritare (prin burse sau alte facilități) ; organizarea de stagii de practică *on the job*.
- Creșterea calității activității cadrelor didactice
- Dezvoltarea aptitudinilor pedagogice în învățământul preuniversitar și universitar și familiarizarea cadrelor didactice cu noile trenduri și tehnologii relevante din domeniile Smart
- Îmbunătățirea securității și siguranței elevilor în școală și în zonele adiacente unităților de învățământ
- Înființarea de centre de excelență
- Înființarea de centre de educație non-formală inclusiv centre after school
- Organizarea de activități practice / proiecte, de stimulare a activității elevilor și aplicare a cunoștințelor teoretice
- Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare profesională

- Dezvoltarea parteneriatelor dintre mediul academic /cercetare și mediul privat / industrie.
- Dezvoltarea parteneriatelor "de curricula" în vederea actualizării ofertei de specializări și a tematicii cursurilor predate în licee tehnice profesionale și duale, universități relevante pentru domeniile de specializare inteligentă
- Dezvoltarea de curricule multidisciplinare în universități, orientate spre crearea de aptitudini antreprenoriale pentru noi modele de afaceri, managementul inovării și al schimbării
- Parteneriate între universități și mediul privat pentru dezvoltarea de proiecte pentru toți actorii implicați (studenți și societăți comerciale)
- Sporirea accesului și participării în învățământul ante și preșcolar, primar și secundar, inclusiv pentru copii din grupurile dezavantajate
- Promovarea activităților instructiv – educative ca alternativă pentru canalizarea energiei copiilor și implicarea adulților în activitățile extrașcolare
- Prevenirea și combaterea cazurilor de discriminare a elevilor care provin din medii defavorizate
- Dezvoltarea unor programe de educație tip "a doua șansă" și de formare profesională

Obiectiv strategic 5 : Un județ mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării urbane integrate, a capacității administrative și a inițiativelor locale

Priorități de dezvoltare:

- Îmbunătățirea capacității administrative a administrației publice locale
- Organizarea și promovarea activităților și evenimentelor culturale
- Dezvoltarea infrastructurii culturale
- Definirea unei imagini urbane generale coerente și de calitate la nivelul județului Suceava
- Revitalizarea unor zone urbane specifice inclusiv zona centrală cu activități comerciale și culturale
- Reintegrarea zonelor industriale destructurate (degradate / abandonate) prin regenerare urbană
- Implementarea unui portofoliu de proiecte care să contribuie la o dezvoltare socio-economică durabilă în condițiile utilizării sustenabile a resurselor și asigurării unui mediu propice locuirii și dezvoltării
- Implementare de soluții de tip smart city

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică locală
- Creșterea gradului de cooperare internă și externă
- Creșterea volumului de investiții publice realizate din fonduri nerambursabile
- Lărgirea spectrului de activități și evenimente culturale
- Promovarea activităților și evenimentelor culturale
- Extinderea / crearea de locuri noi pentru spectacole, expoziții și cinematografe
- Conservarea resurselor de infrastructură culturală existente, modernizarea celor depășite din punct de vedere tehnologic și moral cât și dezvoltarea sau construirea de noi elemente de infrastructură
- Conservarea structurii urbanistice principale cât și a componentelor sale (rețeaua de străzi, parcelarul tradițional, omogenitatea fondului construit existent)
- Restaurarea cu prioritate a clădirilor cu caracter de simbol / referință

- Întreținerea corespunzătoare a clădirilor și monumentelor istorice și dezvoltarea adecvată a fondului construit
- Asigurarea unui spațiu public de calitate
- Implementarea proiectelor de regenerare urbană
- Asigurarea infrastructurii și a dotărilor adecvate pentru toți locuitorii (inclusiv pentru zonele periferice aflate în curs de configurare morfo-spațială și a zonelor de dezvoltare / urbanizare)
- Asigurarea condițiilor optime de practicare a sportului
- Soluții smart pentru dezvoltarea comunităților locale.

Acțiuni:

- Îmbunătățirea nivelului de pregătire / competențe și evaluarea personalului angajat în administrația publică locală
- Informatizarea / digitalizarea sistemului de servicii publice
- Creșterea nivelului de transparență a actului administrativ
- Formarea de structuri parteneriale cu reprezentanți ai mediului de afaceri, societății civile, etc.
- Dezvoltarea continuă a parteneriatelor externe
- Creșterea numărului de servicii furnizate pentru cetățeni și mediul de afaceri, în vederea îmbunătățirii gradului de cooperare între aceștia
- Dezvoltarea abilităților de bună guvernare și leadership a funcționarilor publici, în vederea creșterii absorbției fondurilor europene nerambursabile
- Elaborarea de studii / consultări cu actori locali în vederea identificării activităților culturale de interes pentru populația județului Suceava
- Încurajarea și organizarea de activități și evenimente culturale locale
- Crearea / îmbunătățirea unei platforme / structuri on-line specializate în cultură în scopul promovării evenimentelor culturale
- Colaborarea cu instituțiile de profil în vederea comunicării / coordonării susținute și bune promovări a activităților și evenimentelor culturale
- Extinderea / dezvoltarea / modernizarea infrastructurii culturale
- Realizarea unor trasee culturale sau a altor tipuri de trasee turistice
- Modernizarea infrastructurii culturale existente
- Definirea și delimitarea clară a zonelor construite protejate ce necesită elaborarea PUZCP pentru autorizarea intervențiilor
- Crearea unui regulament privind respectarea unui aspect unitar, respectiv reglementarea cromaticii urbane cu specificații pentru fiecare cartier sau zonă importantă
- Inițierea unor programe de măsuri de urgență pentru oprirea degradării construcțiilor monument sau reperate ca având o valoare ambientală
- Reglementarea statutului juridic al unor construcții sau ansambluri construite părăsite sau aflate în litigiu
- Reglementarea flexibilă prin regulamentul de urbanism a utilizării comerciale și personale a clădirilor și monumentelor istorice pentru reducerea riscului de abandon și / sau degradare
- Asigurarea unor perspective favorabile, deschise asupra clădirilor istorice clasificate / neclasificate valoroase, prin măsuri impuse prin regulamentul local de urbanism și documentații de urbanism zonale și / sau de detaliu inițiate de autoritățile publice locale, inclusiv prin măsuri de control al vegetației

- Iluminare stradală și arhitecturală adecvată, semnalizări clare ale monumentelor istorice, reclame discrete, mobilier urban de calitate și la scara spațiilor
- Construirea de centre multifuncționale pentru activități educative, culturale, recreative și sociale
- Construirea de spații de agrement tematice
- Resistematizarea infrastructurii de transport (inclusiv prin configurarea / reconfigurarea traseelor) în vederea creșterii atractivității și accesibilității, inclusiv încurajarea deplasărilor cu mijloace de transport public, cu bicicleta și / sau pietonale
- Reabilitarea și modernizarea / extinderea bazelor sportive din județ
- Construirea a câte unei săli de sport multifuncționale dotată cu tribune, la nivelul municipiilor și orașelor
- Construirea la nivelul comunelor a unor săli de sport ce vor fi utilizate pentru desfășurarea orelor de educație fizică în școli precum și pentru practicarea sportului recreativ sau de performanță
- Construirea în mediul rural a unor terenuri de sport amenajate și dotate corespunzător din punct de vedere igienico – sanitar, îngrădite și iluminate
- Finanțarea obiectivă a activităților și programelor sportive în raport cu performanța, importanța, impactul acestora în rândul populației
- Finanțarea proiectelor structurilor sportive pentru dezvoltarea sportului în județul Suceava
- Crearea de trasee tematice care să valorifice noile zone de agrement ce vor fi create și să promoveze patrimoniul cultural local
- Implementarea de soluții de smart city / smart village
- Dezvoltarea de soluții de digitalizare, tehnici de avertizare și monitorizare accesibile publicului larg
- Interoperabilitatea serviciilor publice
- Dezvoltarea infrastructurii pentru Big Data și securitate cibernetică
- Digitalizarea instituțiilor medicale

Secțiunea 4: Comuna Bălcăuți - Situația existentă.

4.1 Teritoriul vizat de SDL a comunei Bălcăuți

SDL a Comunei Bălcăuți vizează teritoriul acestei comune care are o suprafață de 35,9 kmp, și cuprinde satele Bălcăuți, Negostina și Gropeni. Reședința comunei a fost stabilită în satul Bălcăuți.

4.2 Statutul localității.

În baza prevederilor stipulate în Legea 351/ 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, rețeaua națională de localități este compusa din localități urbane și din localități rurale, ierarhizate pe ranguri, potrivit anexelor nr. II-IV. Ierarhizarea localităților pe ranguri este următoarea:

- a)** rangul 0 - Capitala României, municipiu de importanță europeană;
- b)** rangul I - municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european;

- c)** rangul II - municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități;
- d)** rangul III - orașe;
- e)** rangul IV - sate reședință de comună;
- f)** rangul V - sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor.

Comuna Bălcăuți are în componența sa un sat reședință de comună (rang IV) și două sate componente (rang V).

4.3 Așezare geografică

Comuna Balcauti este situata in partea de N-E a judetului Suceava, invecinandu-se la Nord cu orasul Siret, la Est cu comuna Gramesti, la Vest cu comuna Dornesti, iar la Sud cu comunele Calafindesti si Granicesti.

In anul 1968 a fost modificata organizarea administrativ-teritoriala a comunei prin includerea localitatii Negostina (comuna de sine statatoare) ca sat component al comunei Balcauti.

Comuna Balcauti cuprinde trei localitati, resedinta comunei fiind localitatea Balcauti aflata in apropierea celorlalte doua localitati si anume la 3 km de localitatea Gropeni si la 4 km de localitatea Negostina.

Satul Balcauti se incadreaza in categoria satului de deal, cu vatra neregulata, in forma tentaculara imprastiata, incluzand in teritoriul sau pante accentuate cum ar fi cea a paraului Hotait ce strabate satul de la Nord spre Sud.

Datorita reliefului diferit de la dealuri mari la vai lungi si adanci, forma satului Balcauti a capatat in decursul dezvoltarii diferite forme. Datorita acestui fenomen, densitatea locuintelor este redusa, in general mai buna, in zona centrala.

Catunul Ratos, inclus in satul Balcauti anterior anilor 1968, aflat in partea de vest a localitatii este asezat pe un platou cu pante care merg de la Vest spre Est de paraul Horait.

Satul Negostina amplasat in partea de Nord-Est fata de Balcauti la o distanta de 4 km de acesta si la 2 km de orasul Siret, are structura unui sat de ses asezat, daca nu ar fi inconjurat de dealuri si vai adanci, avand o vatra a satului in forma tentaculara intr-o parte si o forma areolara in alta parte.

Este si mai plan decat Balcauti si este dezvoltat de o parte si de alta a drumului judetean DJ 16 formate tentaculare facand legatura cu DN 2 si DJ 16.

Ca marime este a doua localitate in cadrul comunei, fosta resedinta de judet, de sine statatoare.

Satul este strabatut de paraul Negostina de-a lungul caruia sunt terase aluviale.

Satul Gropeni este amplasat in partea de Est a comunei intr-o zona coborata ca o groapa. Forma vetrei de sat este de tip liniar tentacular. Se afla la o distanta de 3 km de resedinta comunei si face legatura cu aceasta prin drumul comunal clasat DC 112 drum.

Densitatea pe ha a locuintelor este redusa. Datorita configuratiei teritoriului terenul este impropriu pentru constructii de locuinte, motiv pentru care satul a fost propus, inainte de 1990, pentru dezafectare.

Trebuie mentionat ca satul Ratos din partea nordica a Balcautului a fost contopit cu acesta inainte de 1968 fara sa mai apara in nomenclator.

Comuna Balcauti cuprinde o suprafata administrativa totala de 3.590 ha teren aflat in teritoriul comunei cat si in teritoriile altor comune – Dornesti, Granicesti, Gramesti si Siret. Trebuie mentionat faptul ca si alte comune detin terenuri in comuna balcauti, cum este comuna Calafindesti.

4.4 Structura terenurilor

Comuna Balcauti dispune de urmatorul potential agricol:

CATEGORIA	SUPRAFATA
ARABIL	3.158,32 ha
PASUNE	142,9 ha
FANETE	12.80 ha
PADURE	23,68 ha
LIVEZI	6 ha
LUCIU DE APA	12,45 ha
ALTELE	344,49 ha
SUPRAFATA TOTATLA	3.700,64 ha

4.5 Forme de relief

Teritoriul comunei Balcauti este asezat in Podisul Moldovenesc de Nord si anume in regiunea deluroasa cuprinsa intre raurile Siret si Suceava.

Acest teritoriu se concretizeaza printr-o fragmentare deluroasa accentuata, cu vai largi si cu versanti predispusi fenomenelor de alunecare.

Satele Balcauti si Gropeni sunt situate pe terenuri accidentate cu pante mari si inclinate, satul Gropeni fiind amplasat in zona joasa – groapa – de unde-i vine si numele.

Satul Negostina este asezat intr-o zona mai plana.

In general, teritoriul comunei are un caracter deluros, ondulat cu frecvente denivelari de teren mai ales in partea de Sud-Est si in special in partea de Vest si Sud-Vest. Altitudinea teritoriului este cuprinsa intre 300 m si 428, varful Gropeni.

4.6 Clima

Clima acestei zone are un caracter continental boreal umed, cu ierni aspre, veri temperate, cu precipitatii bune in teritoriu. Trecerea de la iarna la primavara se face brusc, temperatura medie anuala fiind de 8°C, iar mediile pe anotimpuri sunt: iarna -3 °C, primavara 8 °C, vara 18°C, toamna 12°C.

Variatia temperaturilor extreme medii pe luni este cuprinsa intre -5°C, inregistrata in ianuarie si intre 18-19°C in luna iulie. Perioada cu temperaturi medii sub 0°C dureaza uneori mai mult de 3 luni. (decembrie – februarie).

Durata medie a aparitiei zilelor de inghet cu temperatura minima de 0°C este inregistrata in perioada 1-11 noiembrie. Durata medie a timpului fara inghet cu temperatura minima de 0 grade este de 170 -189 zile.

Precipitatiile medii anuale ating 400-500 mm. Repartizarea acestora fiind neuniforma, cele mai mari cantitati de apa se inregistreaza in anotimpul cald. Vanturile dominante sunt din directia nord-est si sud-vest cu o viteza medie de 3 pana la 5 m/sec.

Pe teritoriul comunei nu exista surse de poluare si degradare a mediului importante. Poluarea se produce in special din lipsa spatiilor amenajate pentru depozitarea deseurilor.

4.7 Rețeaua hidrografică

Reteaua hidrografica este formata din paraiele Negostina, Horait si altele mai mici, cu vai adanci, cu debite reduse in timpul secetos si mult mai mari cand ploua sau cand se topesc zapezile.

Comuna Balcauti nu dispune de o retea de alimentare cu apa potabila. In satele comunei Balcauti alimentarea cu apa se realizeaza in sistem individual cu puturi in incintele gospodaresti.

Canalizarea este inexistentă, toate gospodariile beneficiaza de fose, construite impropriu, existand un pericol real de poluare a solului.

4.8 Istoria satelor comunei Bălcăuți

Pe teritoriul comunei, atestari ale vechilor locuiri din punct de vedere al vestigiilor si urmelor de locuire, nu sunt, din lipsa sapaturilor arheologice. In schimb exista atestari documentare de tipul actelor bisericesci, domnesti si din timpul administratiei austriece.

Cronica satelor:

Satul Balcauti este atestat documentar la 1471 intr-un act intocmit de domnitorul Stefan cel Mare prin care daruieste manastirii Putna, satul Balcauti din Jos de targul Siretului. La 1741 "Balcauti" era simpla saliste a manastirii Putna.

Din tabelul localitatilor districtului Bucovinei din 1785, Balcauti era o mosie pe care se intemeiaza satul in 1786.

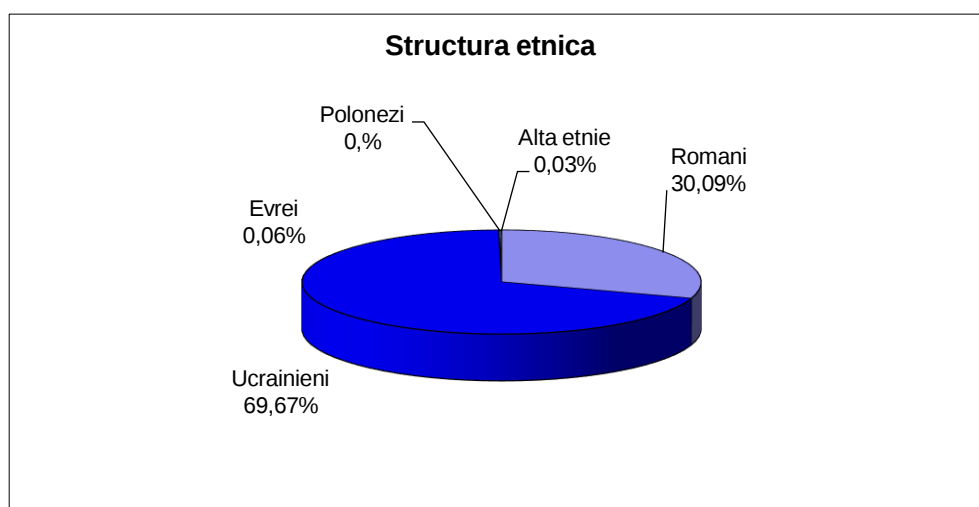
Satul Gropeni, pana la sfarsitul secolului al XVII-lea s-a numit Rudesti. In tabelul localitatilor din 1780 apare sub numele de Slobozia Gropina.

Satul Negostina. In 1747 Ioan Mavrocordat-Voievod daruieste din partea de jos a teritoriului Siretului, o bucata de loc lui Constantin Sturdza care intemeiaza un sat. In 1775, frontiera taie satul in doua, partea din Moldova s-a numit Verpale, iar cea din Bucovina Negruseina.

4.9 Populație

Structura etnica a populatiei din comuna Balcauti conform ultimului recensamant

Localitatea	Total populație	Structura etnica				
		Romani	Ucrainieni	Evrei	Polonezi	Alta etnie
Balcauți	3.070	887	2.139	3	0	41

Nr. Crt.	Structura după religie	Nr. populație
1	Ortodoxa	2229
2	Romano-catolica	7
3	Penticostala	232
4	Greco-catolica	212
5	Baptista	31
6	Adventista de ziua a saptea	6
7	Martorii lui Iehova	187

Nr. Crt.	Structura dupa religie	Nr. populatie
8	Crestina dupa Evanghelie	124
9	Alta religie	42

4.10 Zone marginalizate

Conform Atlasului Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România elaborat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială, comuna Bălcăuți nu are pe teritoriul său populație romă și nici zone marginalizate.

4.11 Educație

În cadrul comunei, obiectivele de utilitate publică destinate învățământului sunt redată în tabelul următor:

Gradini te	Scoli I-IV	Scoli V-VIII	Scoli V-VIII	Scoli I-VIII	Labora toare	Biblioteci	Ateliere	Sali sport
3	3	1	1	0	2	3	1	1

Aceste obiective sunt amplasate după cum urmează:

În satul Balcauți există o școală veche, o clădire pe parter cu 6 camere, din care, în patru camere funcționează școala cu clasele I-IV, iar în două camere grădinița.

Tot în satul Balcauți există și o școală nouă, o clădire pe parter cu etaj, cu 9 camere, 5 la parter și 4 la etaj, în care funcționează școala ciclul I-VIII. Școala este dotată cu laborator și bibliotecă.

Sala de sport este amenajată într-o clădire separată.

Satul Gropeni are o clădire veche, pe parter, cu 4 camere, în care funcționează școala ciclul I-IV în 3 camere și grădinița într-o cameră.

Satul Negostina are o școală veche, o clădire pe parter, cu 6 camere, în 4 camere funcționează școala ciclul I-IV, iar în 2 camere grădinița.

De asemenea în satul Negostina se afla și o școală nouă, o clădire pe parter cu 6 camere în care funcționează școala ciclul V-VIII. Această școală este dotată cu bibliotecă, laborator și atelier.

Școlile beneficiază și de locuri de joacă pentru copii precum și de facilități pentru practicarea sportului.

În comuna Bălcăuți nu există unități after school și nici centre de tineret. De asemenea clădirile școlilor deși au fost renovate nu beneficiază de sisteme moderne pentru eficiențizare energetică și reducerea emisiilor de CO₂: pompe de căldură, ventilație cu recuperare de căldură, încălzire în pardoseală, etc.

4.12 Sănătate

În comuna Balcauți există un dispensar medical uman în cadrul căruia și o farmacie umană, un dispensar medical veterinar și o farmacie veterinară. Locuitorii comunei se deplasează la spitalul din Siret, Radauți sau Suceava pentru situații mai delicate sau grave de sănătate.

4.13 Infrastructura rutieră

Pe teritoriul comunei Balcauți nu există decât un singur tip de circulație și anume circulație rutieră.

Comuna nu dispune de cale ferată, cea mai apropiată stație CFR este cea de la Dornesti de pe linia Suceava – Radauți, aflată la 8 km distanță. De asemenea, nu există rețea aeriană.

Calea de circulație rutieră ce leagă localitățile comunei cu alte comune, cât și cele de legătură între localitățile comunei sunt: DN 2, DJ 209 D, E 85, DC 35.

Satul Balcauți este legat de drumul național DN 2 prin drumul comunal DC 35 cu care se intersectează în Rătos. De asemenea, tot prin DC 35 este legat satul Gramești din comuna Gramești.

Prin drumul județean DJ 209 D se leagă satul Negostina și de acolo prin DN 2 cu orașul Siret. Tot prin DJ 209 se leagă cu satul Calafindești din comuna Calafindești.

Satul Gropeni este legat de Balcauți prin DC 35 și tot pe același drum de satul Rudești.

Satul Negostina se leagă de satul Balcauți prin DJ 209, de asemenea de orașul Siret.

Calea de comunicație rutieră din interiorul celor trei localități sunt formate din unul sau mai multe drumuri principale din care pleacă drumuri secundare sau ulite.

Drumurile principale din localități sunt drumuri balastate, iar cele secundare și ulitele fiind tot drumuri balastate.

Mijloacele de transport de tip auto, fie aparținând sectorului particular, autoturisme proprietate personală, fie curse locale de călători pe rutele: Radauți-Balcauți, Siret-Balcauți, Suceava-Siret cu punct de accesare în Rătos.

Pentru transportul rutier se apelează la firmele specializate din orașele apropiate, Radauți și Siret.

Modernizarea drumurilor comunale face parte din proiectele prioritare ale comunei Balcauți în perioada 2018-2022.

4.14 Utilități publice

Comuna Balcauti nu dispune de o rețea de alimentare cu apă potabilă. În satele comunei Balcauti alimentarea cu apă se realizează în sistem individual cu puturi în incintele gospodărești.

Sediul Dispensarului Uman cât și sediul Poliției și al blocului de locuințe de serviciu, au alimentare cu apă de la un put forat plus hidrofor. Acestea sunt dotate cu instalații sanitare interioare.

Canalizarea este inexistentă, toate gospodăriile beneficiază de fose, construite impropriu, existând un pericol real de poluare a solului.

În satul Balcauti există o conductă de canalizare lungă de 400 m, ce se deversează în paraul Horait și care pleacă dintr-o fosă septică, la care sunt legate clădirea Dispensarului Uman și a sediului Poliției.

Comuna Balcauti este racordată la sistemul energetic național prin LEA-20KV, axa Balcauti-Siret.

Din linia aeriană, prin racorduri de tensiune medie sunt racordate un număr de 9 posturi de transformare 20KV/370 V, de la care, printr-o rețea de joasă tensiune sunt alimentați abonații.

Rețeaua electrică acoperă 99.5% din necesarul comunei, dar urmează extinderea acesteia. Sistemul de încălzire este individual, asigurat de sobele cu combustibil solid (lemnul, în principal). Pentru prepararea hranei se folosesc atât lemnele cât și buteliile de aragaz.

Comuna beneficiază de serviciul de telefonie fixă în proporție de 35%, serviciul de telefonie mobilă asigurat de rețelele Orange și Vodafone în proporție de 100%, televiziune prin cablu în proporție de 100% și serviciul de internet în proporție de 100%.

În prezent, comuna Balcauti nu beneficiază de o rețea de alimentare cu apă, dar această utilitate edilitară face parte din proiectele prioritare ale comunei în perioada 2018 – 2022. De asemenea tot în stadiu de proiect se află și construcția rețelei de canalizare și a stației de epurare, precum și realizarea rețelei de alimentare cu gaz metan.

4.15 Serviciile sociale

Primăria Bălcăuți oferă populației servicii publice de asistență socială. Printre activitățile desfășurate de biroul de asistență socială se numără următoarele (lista cuprinde servicii mai importante):

- Elaborarea de dosare pentru obținerea unor drepturi sociale cum ar fi:

- ✓ Alocații de stat
- ✓ Alocații de susținere a copilului
- ✓ Indemnizații pentru creșterea copilului
- ✓ Ajutor social
- ✓ Ajutor pentru încălzire
- ✓ Anchete sociale pentru obținerea bursei școlare
- ✓ Tichete de grădiniță
- ✓ Anchete sociale solicitate de către judecătoria (divorțuri)

- ✓ Anchete sociale solicitate de către organele de poliție
- ✓ Anchete sociale solicitate de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului

- Întocmirea dosarelor pentru obținerea gradului de dizabilitate;
- Monitorizarea persoanelor cu nevoi speciale și a familiilor acestora și sprijinirea acestora dacă este cazul;
- Plata asistenților personali ai persoanelor cu dizabilități (sumele sunt asigurate de regulă din bugetul de stat dar sunt plătite de autoritățile locale);
- Identificarea și monitorizarea copiilor aflați în dificultate și colaborarea cu DJPDC și sprijinirea acestora dacă este cazul;
- Identificarea și monitorizarea copiilor cu părinți plecați în străinătate pe termen lung și sprijinirea acestora dacă este cazul;
- Identificarea și monitorizarea copiilor care provin din familii paupere și sprijinirea acestora dacă este cazul;
- Identificarea persoanelor vârstnice cu venituri reduse, singure sau în imposibilitate de a se îngriji și monitorizarea și sprijinirea acestora;
- Colaborarea cu alte instituții în domeniul Asistenței Sociale

De asemenea, în sarcina administrațiilor publice locale se încadrează și construirea de locuințe sociale, a centrelor sociale și a centrelor socio-medicale.

La nivelul comunității locale lipsesc o serie de servicii sociale cum ar fi:

- Centru de zi pentru persoane vârstnice. Ideal ar fi ca fiecare sat să aibă câte un centru de zi tip club care să se adreseze populației vârstnice în integralitatea sa. Aici pot fi organizate diverse activități culturale și sociale care vor contribui la evitarea marginalizării și vor întări coeziunea în comunitate.
- Echipa mobilă. Existența echipei mobile ar permite ca un număr mic de angajați să acopere toate localitățile componente ale comunei Bălcăuți și să asigure sprijinul la domiciliu.
- Adăpost de noapte. Acesta este util în cazul persoanelor fără adăpost mai ales pe timp de iarnă și în cazul persoanelor cărora le-a fost avariată grav sau distrusă locuința (de exemplu în urma unor inundații sau a unor incendii);
- Locuințe în regim de urgență. Acestea oferă găzduire și hrană pentru 48 de ore precum și consiliere pentru victimele violenței în familie.
- Locuințe sociale în majoritatea localităților componente ale orașului. Este utilă construirea de locuințe sociale în toate satele aparținătoare. Conform Legii locuinței, nr 114 din 1996, Art. 42 au acces la locuință socială, în vederea închirierii, familiile sau persoanele cu un venit mediu net lunar pe persoană, realizat în ultimele 12 luni, sub nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe total economie, comunicat de Institutul Național de Statistică în ultimul Buletin statistic anterior lunii în care se analizează cererea, precum și anterior lunii în care se repartizează locuința. De acest tip de locuințe pot beneficia toate persoanele, inclusiv cele vârstnice.

4.16 Mediu

În comuna Bălcăuți activitățile umane constau în activități edilitar-gospodărești, agricultură, silvicultură, circulație în transporturi, toate desfășurându-se la un nivel scăzut de tehnologizare. Aceste activități nu constituie factori majori de poluare.

Cele mai importante modificări ale mediului natural sunt cele determinate de fenomenele fizice naturale (eroziuni de suprafață - torențiale, exces de umiditate și inundații, etc) care determină degradări ale solului.

Pe teritoriul comunei Bălcăuți nu există surse majore de poluare a aerului. Sezonier calitatea aerului este afectată de procesele de ardere pentru încălzitul locuințelor și a instituțiilor. De asemenea o altă sursă de poluare o constituie automobilele.

Poluarea solului este generată în principal de următoarele activități:

- depunerea întâmplătoare de deșeuri menajere;
- deversarea accidentală de dejecții zootehnice în condițiile nefuncționării corespunzătoare a platformelor de stocare;
- administrarea fără discernământ a substantelor chimice folosite în agricultură.

Degradarea solurilor din comună - determinată de un complex de fenomene naturale:

- eroziuni de suprafață și de adâncime;
- exces de umiditate și inundații accidentale;
- compactare, etc.

Riscurile naturale afectează semnificativ viața oamenilor. Uneori producerea unor evenimente naturale severe poate avea un efect dramatic asupra comunităților locale. Comuna Bălcăuți este expusă următoarelor riscuri naturale:

- inundațiile care pot apărea în urma ploilor, topirii zăpezilor, ruperii sau distrugerii accidentale a unor lucrări hidrotehnice (caracter antropic), etc;
- cutremurele de origine tectonică;
- alunecările de teren.

4.17 Economie

Potentialul economic al comunei cumuleaza urmatoarele tipuri de activitati:

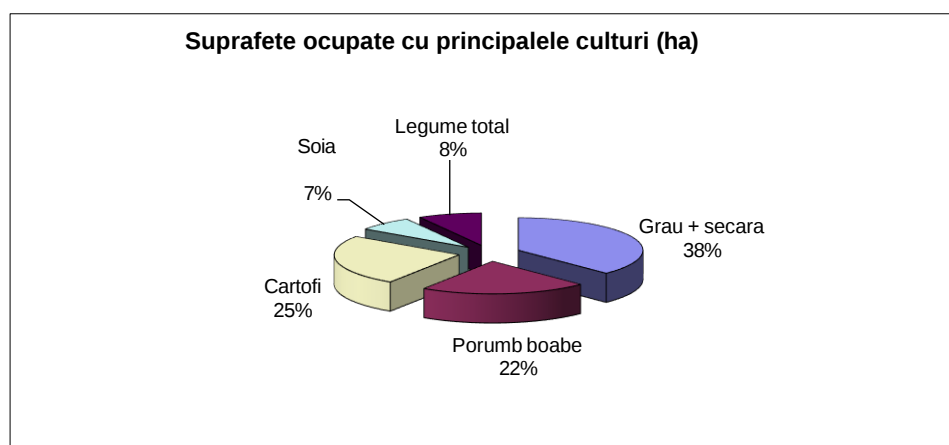
- Activitatile din sectorul primar formate din activitatea agricola, de productie vegetala si activitatea de crestere a animalelor.
- Activitatile din sectorul secundar formate din industria de prelucrare a lemnului si industria alimentara, reprezentata de SC Chetriuc Ana SRL Balcauti care are ca obiect de activitate fabricarea produselor lactate si a branzeturilor.
- Activitatile din sectorul tertiar – servicii si transporturi, comert si alimentatie publica, prelucrarea terenurilor agricole, realizate de societati cu obiect de activitate comert, de cooperativa de consum, de asociatii familiale, de persoane fizice si de societati care se ocupa de cultura cartofului.

În ceea ce privește potențialul natural al solului, resursele principale îl constituie terenurile agricole, ce conduc la funcții economice agricole, materializate prin producții vegetale, prin producții de creștere a animalelor și mici activități de prelucrare ale acestor producții.

Productia vegetala

Suprafețele ocupate cu principalele culturi și producțiile obținute sunt redată în tabelul următor:

Nr. Crt.	Cultura	Suprafata cultivata (ha)
1.	Grau + secara	1117
2.	Porumb boabe	400
3.	Cartofi	450
4.	Soia	286
5.	Legume total	18
6.	Plante de nutret	138

Terenul arabil ocupă 71.73% din suprafața comunei, zona fiind favorabilă culturilor vegetale, în special culturilor cerealiere, cartofi, soia.

Producțiile obținute acoperă necesarul de hrană al locuitorilor comunei, excedentul fiind valorificat pe piața taranească.

Pomicultura

În comuna Balcauți pomicultura nu are o foarte mare amploare, livezile ocupând o suprafață de 6 ha, reprezentând 0.16% din suprafața totală a comunei.

Zootehnia

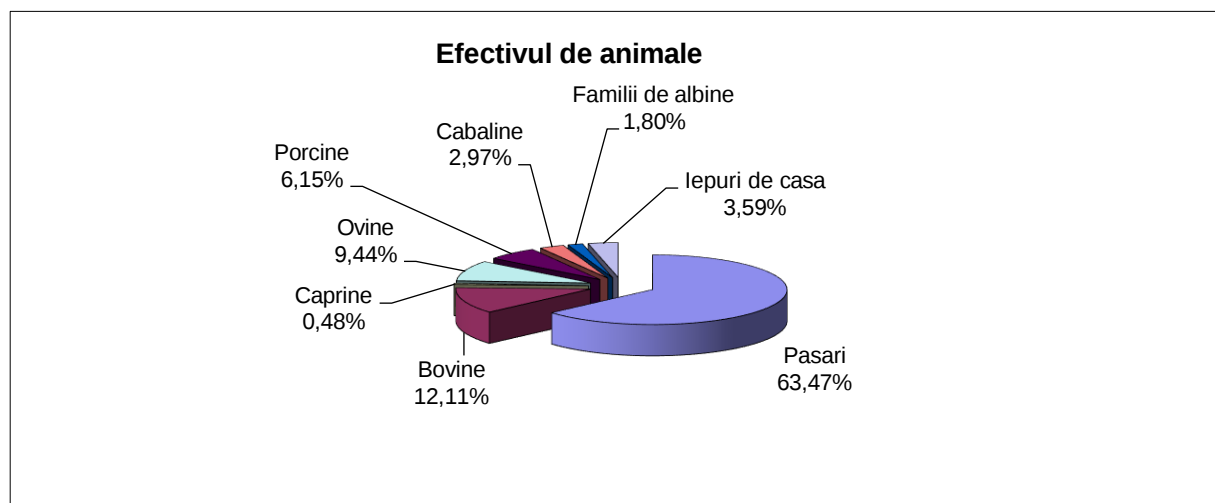
Creșterea animalelor, alături de agricultură reprezintă ocupația de bază a locuitorilor. O contribuție importantă la dezvoltarea zootehniei în comuna Balcauți o are suprafața mare de pășune existentă 142,9 ha.

Efectivul de animale și producția animală realizate în gospodăriile populației, sunt redată în tabelele următoare:

Nr. Crt.	CATEGORIA	NUMARUL DE CAPETE
1.	Pasari	5300
2.	Bovine	1011
3.	Caprine	40
4.	Ovine	788
5.	Porcine	514
6.	Cabaline	248
7.	Familii de albine	150
8.	Iepuri de casa	300

Nr. Crt.	Productia animala	Cantitatea
1.	Productia de carne (to)	400
2.	Productia de lapte (dl)	20.868
3.	Productia de lana (kg)	2.970
4.	Productia de oua (mii buc.)	720

Distributia acestora este prezentata in graficul de mai jos:

Silvicultura

Suprafata cu paduri si alte terenuri cu vegetatie forestiera a comunei Balcauti este de 23,68 ha, reprezentand 0.36 % din suprafata totala.

Comertul si serviciile sunt prezente in comuna Balcauti prin activitatile diversificate oferite populatiei, astfel: prelucrarea bruta a lemnului, fabricarea produselor de panificatie si patiserie, fabricarea produselor lactate, activitati de constructii, tamplarie, dulgherie, zidarie, etc.

Cei mai importanti agenti economici locali sunt:

- SC Agriforce Busines SRL – domeniu de activitate: activitati agricole;

- SC CERBUL CARPATIN SRL: cultura vegetala + cresterea animalelor;
- SC Chetriuc Ana SRL - domeniu de activitate: fabricarea produselor lactate si a branzeturilor;
- SC Agrocom Transport SRL - domeniu de activitate: transporturi rutiere;
- SC Catalina Green SRL - domeniu de activitate: activitati agricole;
- SC NAS BRAT SRL - domeniu de activitate: activitati agricole;
- SC Agrodin Chiriac SRL - cultura vegetala + cresterea animalelor
- SC Fralina Trans SRL – domeniu de activitate – transport marfa
- SC Denlari Sped SRL - domeniu de activitate – transport marfa
- SC Mansof Trans SRL- domeniu de activitate – transport marfa
- SC CorFrance Trans SRL - domeniu de activitate – transport marfa
- SC AdilTrans SRL - domeniu de activitate – transport marfa
- SC Transbenivas SRL - domeniu de activitate – transport marfa
- SC Tras Saviuc SRL - domeniu de activitate – transport marfa

4.18 Cultură și turism și sport

În comuna Balcauti exista puncte de atractie, care ar putea aduce venituri substantiale atat locuitorilor interesati care doresc sa investeasca în acest domeniu, cat si administratiei locale care ar beneficia de pe urma turismului prin contributiile noilor intreprinzatori la bugetul local. Se poate dezvolta agroturismul datorita peisajelor propice existente pe teritoriul comunei.

Obiective turistice: bisericile ortodoxe și catolice, construite în sec. al XIX –lea.

În comuna Balcauti se afla doua camine culturale: unul în satul Balcauti si altul în satul Negostina. În cadrul caminelor culturale functioneaza si cate o biblioteca. La biblioteci se mai pot consemna si bibliotecile scolare.

Patrimoniul comunei este alcatuit din existenta a 3 biserici de cult ortodox, o biserică de cult greco-catolic, 2 case de raugaciuni a cultului penticostal, o casa de rugaciuni a cultului “Martorii lui Iehova” și o casa de Rugaciuni a cultului Crestin dupa Evanghelie.

Secțiunea 5: Cercetarea sociologică

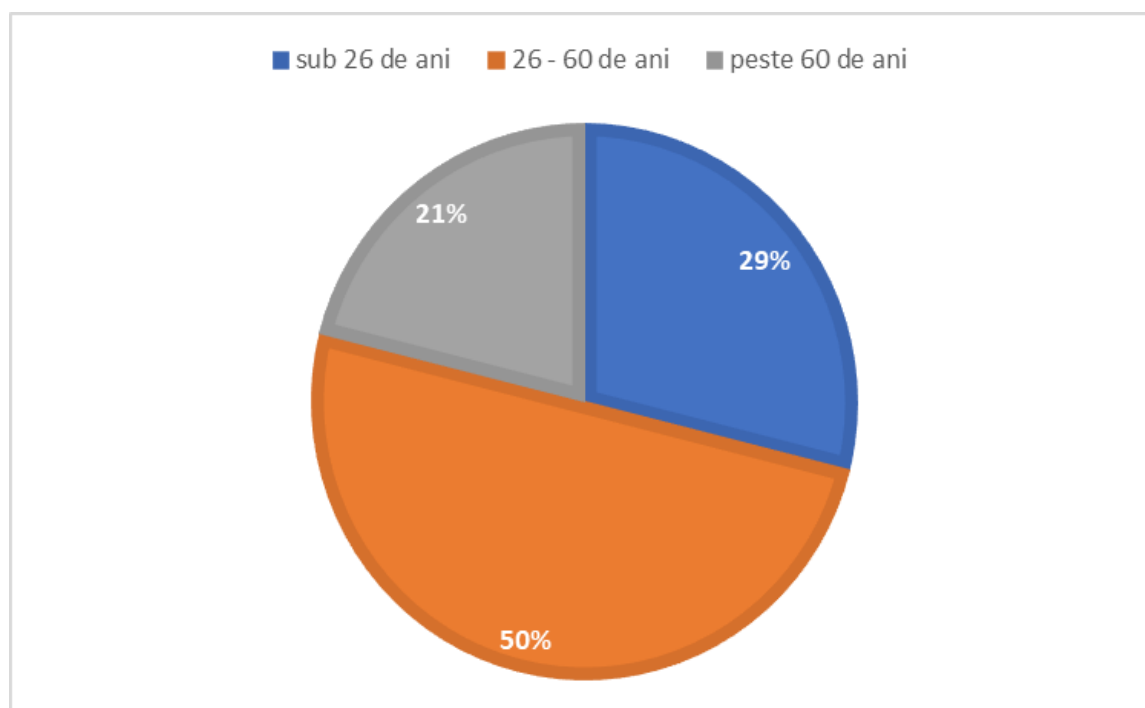
5.1 Sondaj de opinie

În vederea identificării problemelor majore cu care se confruntă administrația publică locală și cetățenii a fost realizat un sondaj de opinie adresat populației comunei. Întrucât există o serie de restricții legate de prevenirea și combaterea pandemiei COVID 19, sondajul de opinie s-a realizat atât electronic cât și prin format tipărit. Primăria Bălcăuți a promovat intens acest sondaj de opinie și a încurajat cetățenii să răspundă. Totalul respondenților a fost de 60.

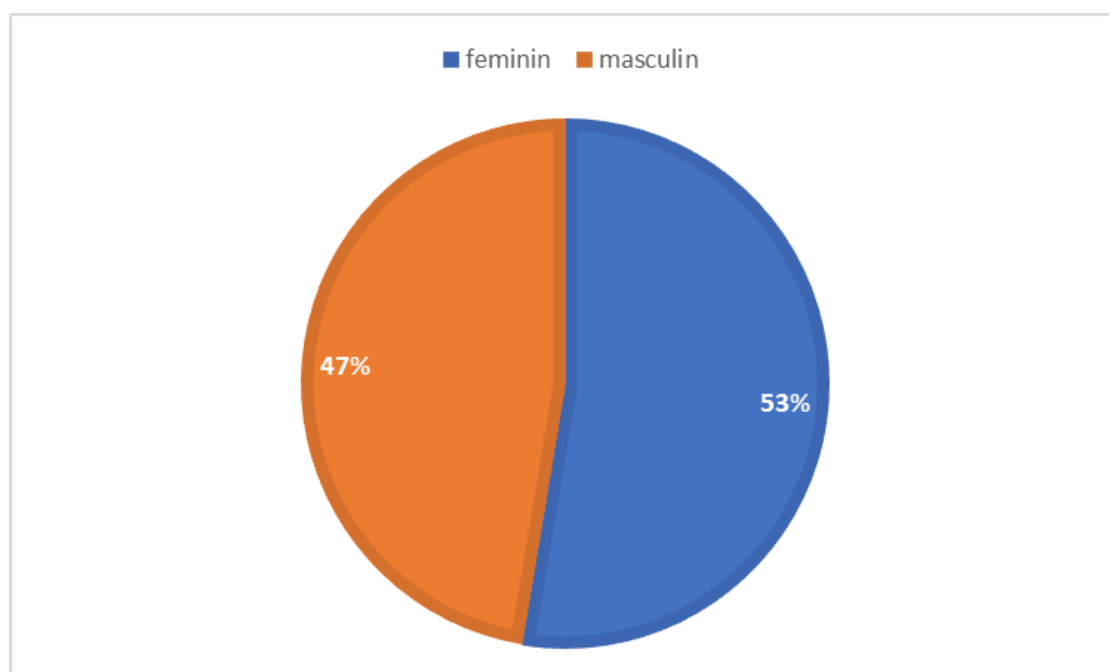
Rezultatele sondajului de opinie.

1. Structura repondenților.

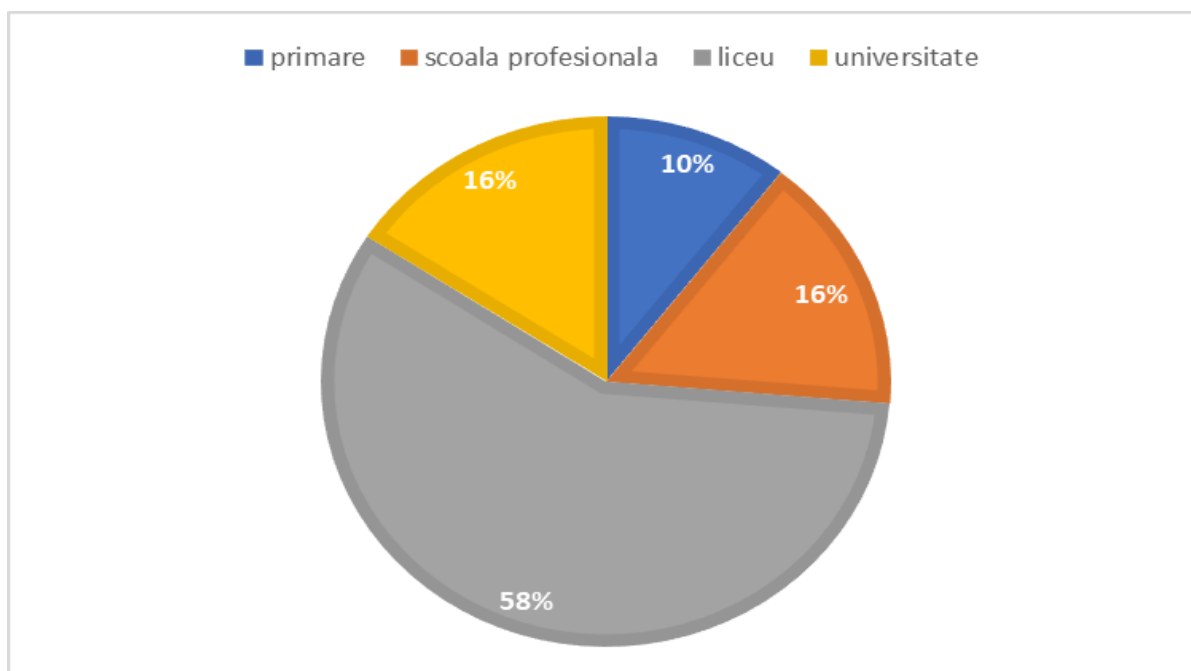
a. În ce grupă de vârstă vă încadrați?

b. Distribuția repondenților în funcție de sex.

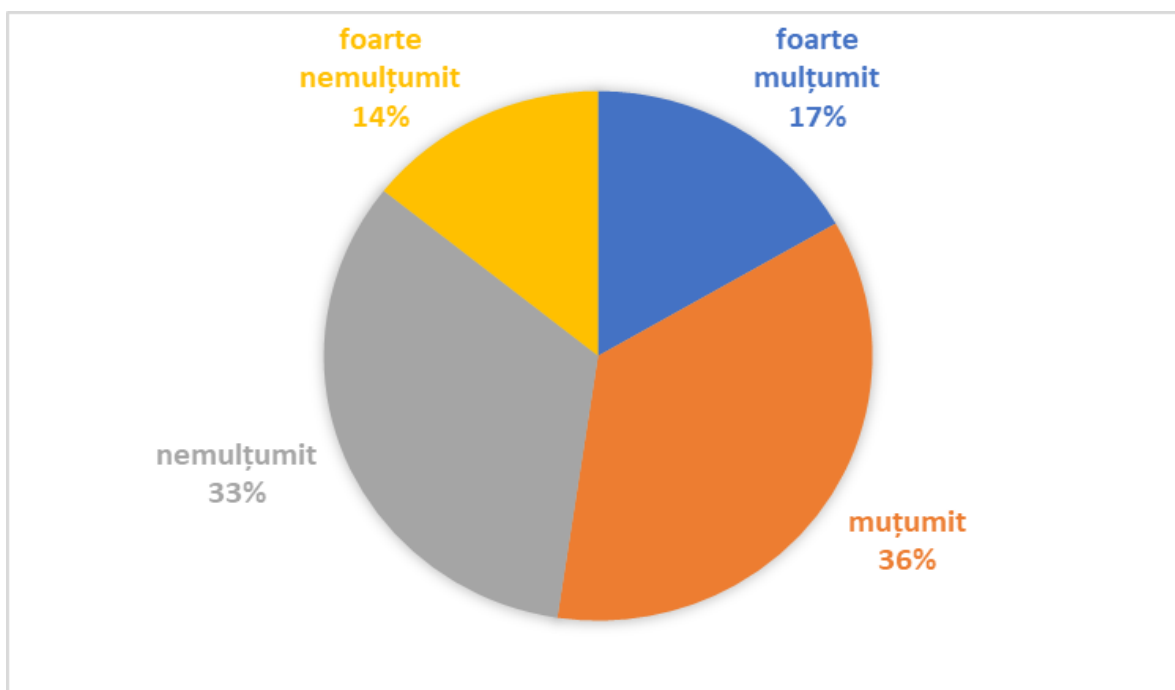

c. Ce studii aveți?

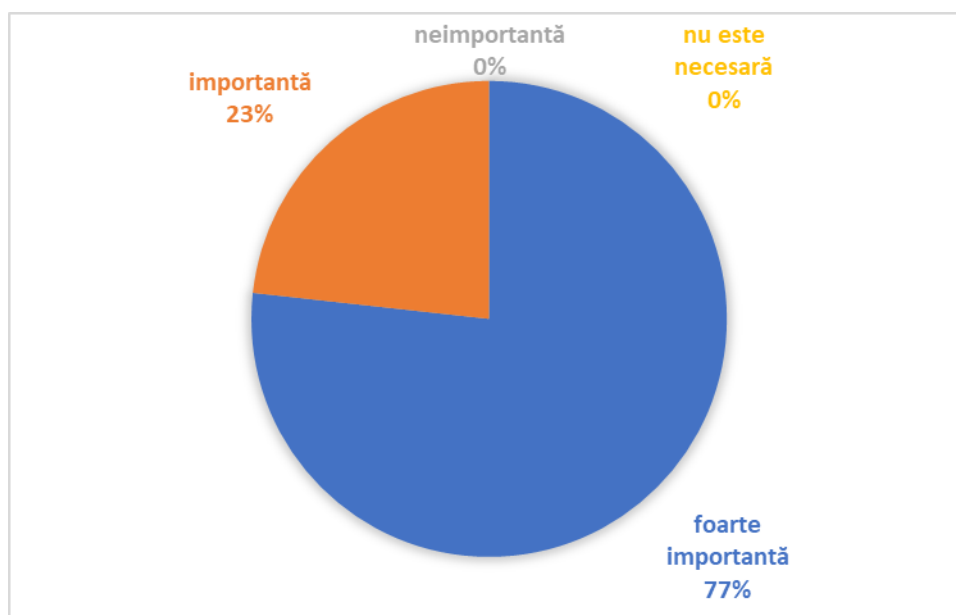

2. Gradul de mulțumire al populației referitor la infrastructura rutieră și mobilitatea urbană.

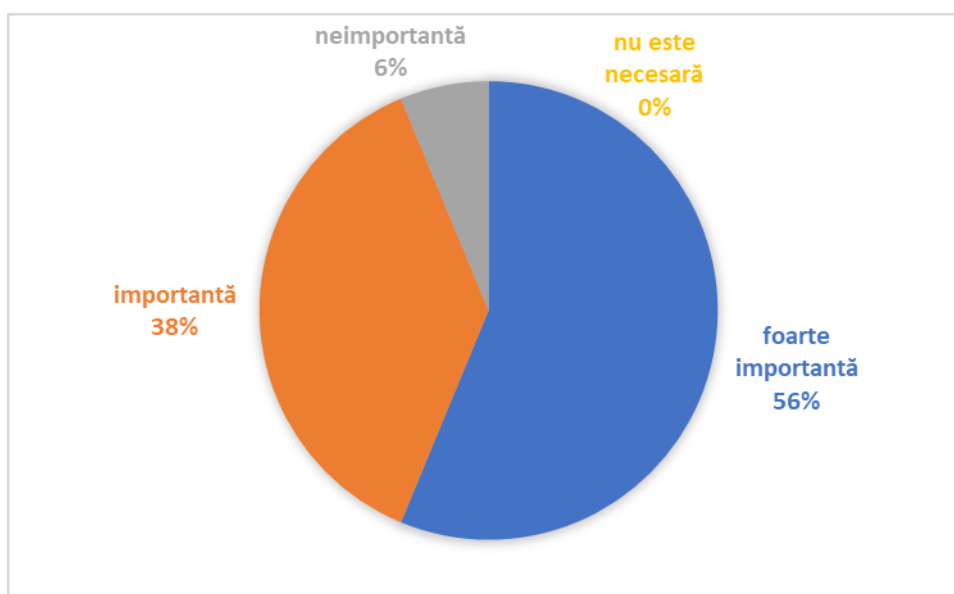
a. Cât de mulțumiți sunteți de starea drumurilor din comuna Bălcăuți?

- b. În opinia dvs. cât de importantă este reabilitarea drumurilor locale din comuna Bălcăuți?

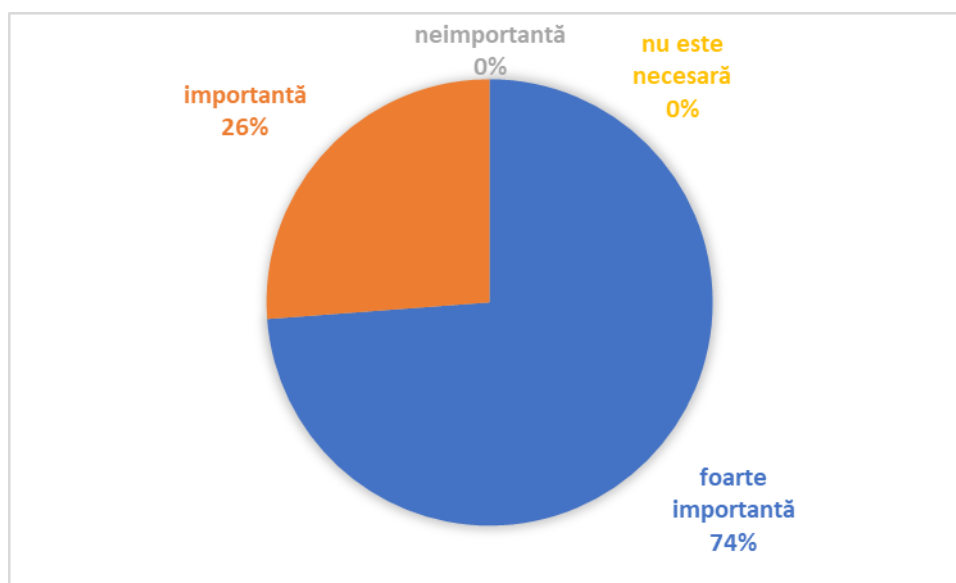

- c. În opinia dvs. cât de importantă este construirea de trotuare în comuna Bălcăuți?

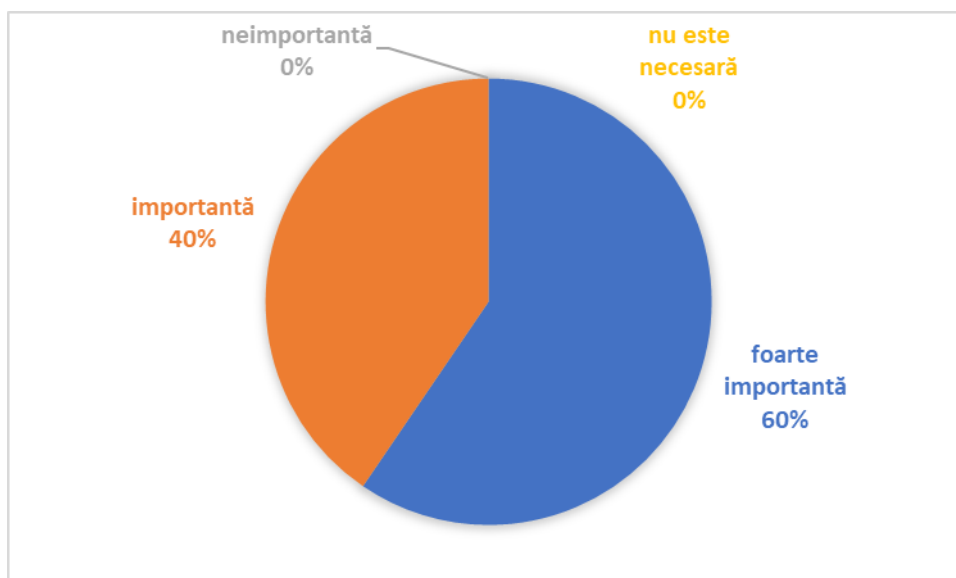

3. Gradul de mulțumire al populației referitor la existența și calitatea utilităților publice.

- a. Cât de importantă considerați că este extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile comunei Bălcăuți?

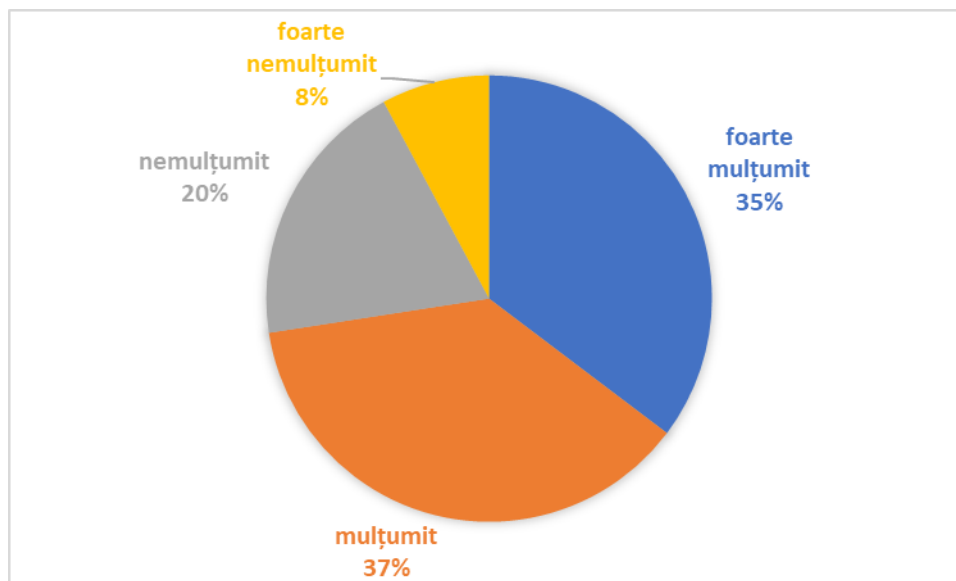

- b. Cât de importantă considerați că este conectarea comunei Bălcăuți la rețeaua națională de alimentare cu gaze naturale?

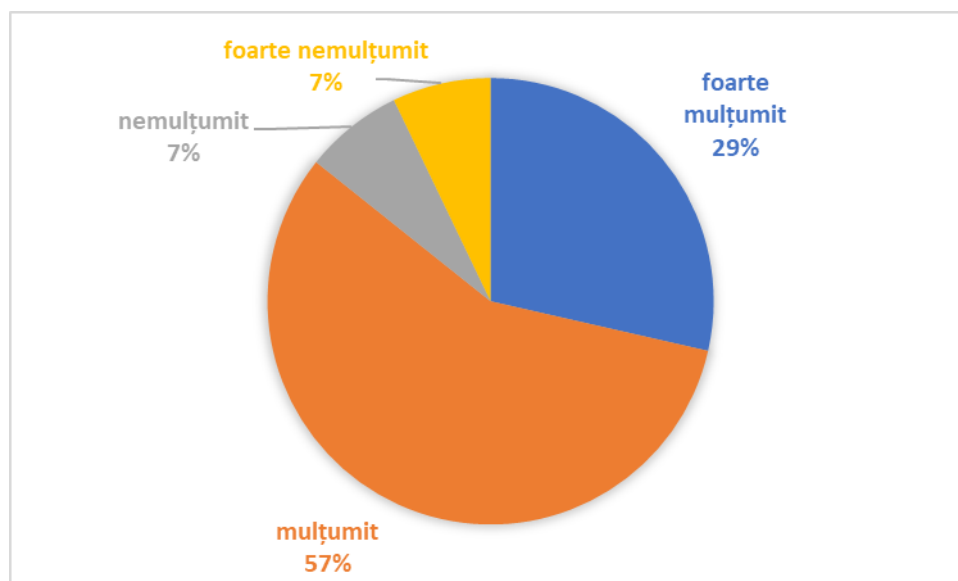
4. Gradul de mulțumire al populației referitor la infrastructura culturală

a. Cât de mulțumiți sunteți de starea infrastructurii culturale? (casă de cultură, muzeu, etc.)

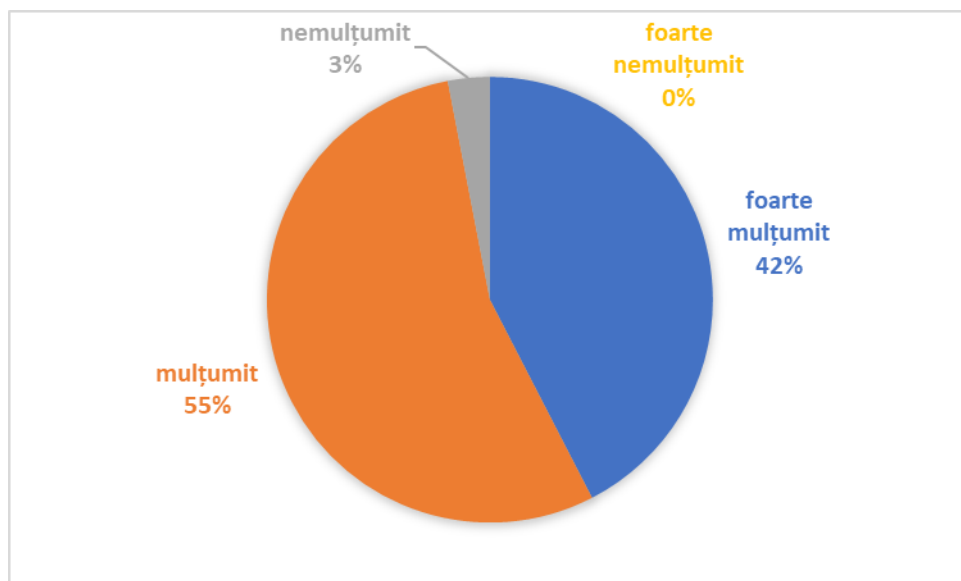
5. Gradul de mulțumire al populației referitor la serviciul de iluminatul public.

a. Cât de mulțumiți sunteți de iluminatul public din comuna Bălcăuți?

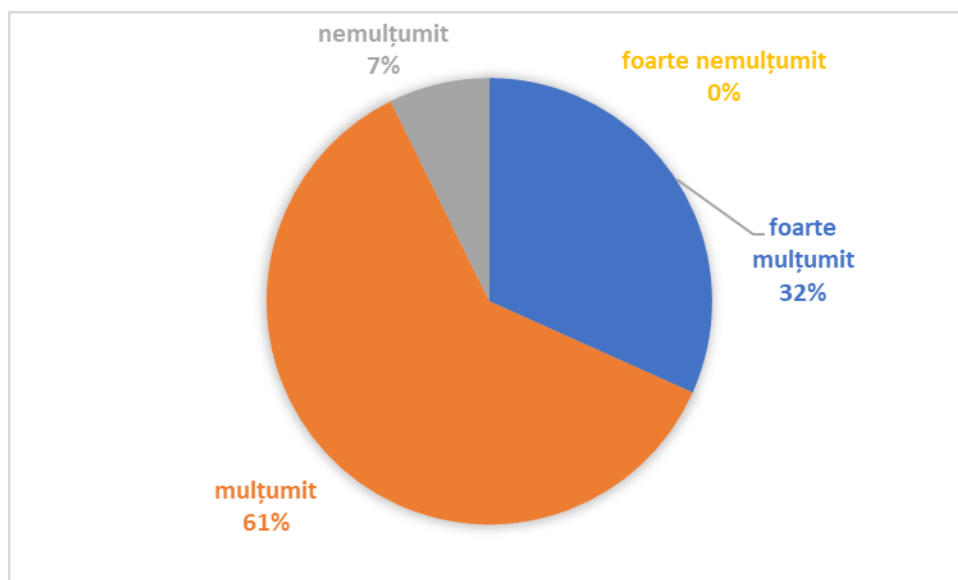

6. Gradul de mulțumire al populației referitor la infrastructura educațională.

- a. Cât de mulțumiți sunteți de starea clădirilor în care funcționează școlile și grădinițele din comuna Bălcăuți?

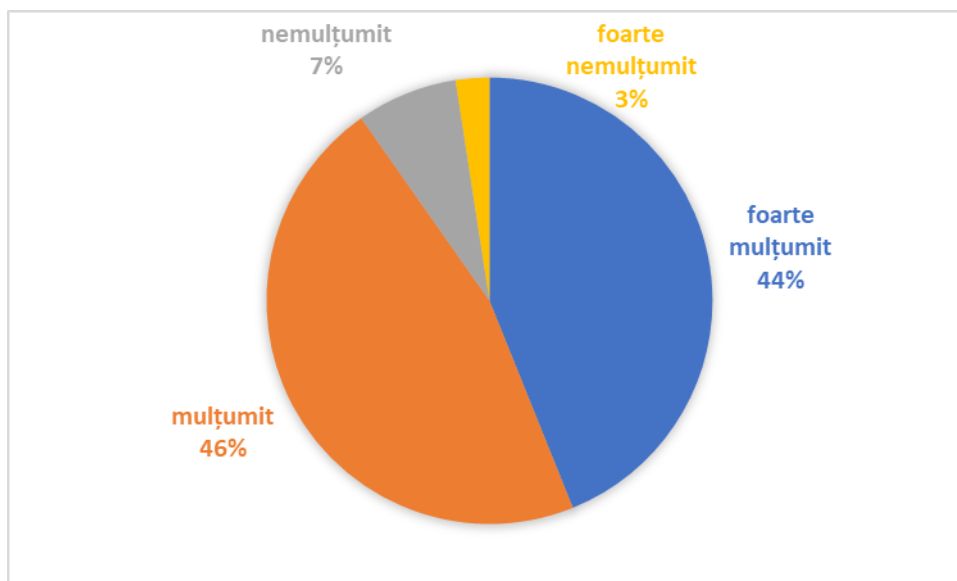

- b. Cât de mulțumiți sunteți de dotarea școlilor și grădinițelor din comuna Bălcăuți?

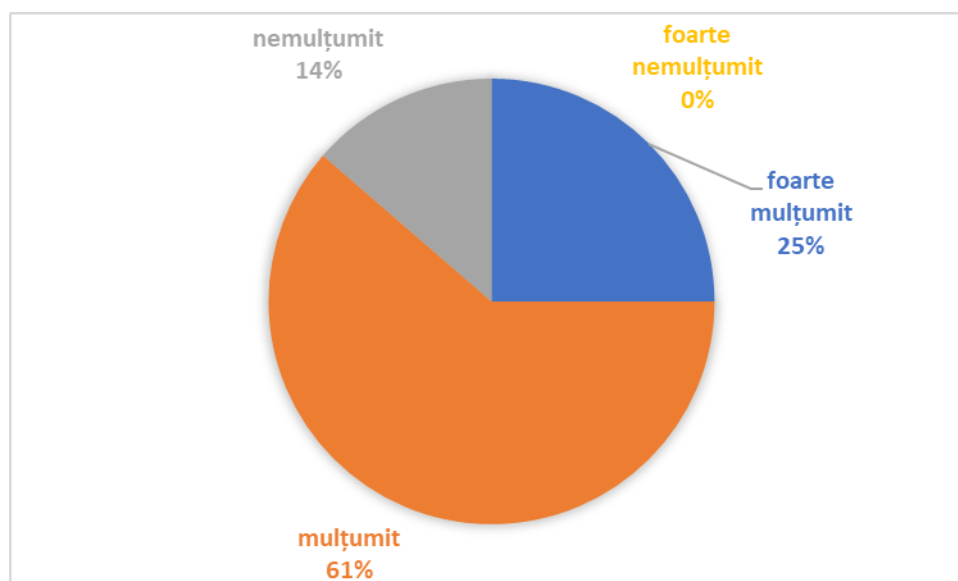
7. Gradul de mulțumire al populației referitor la infrastructura medicală.

a. Cât de mulțumiți sunteți de infrastructura medicală din comuna Bălcăuți?

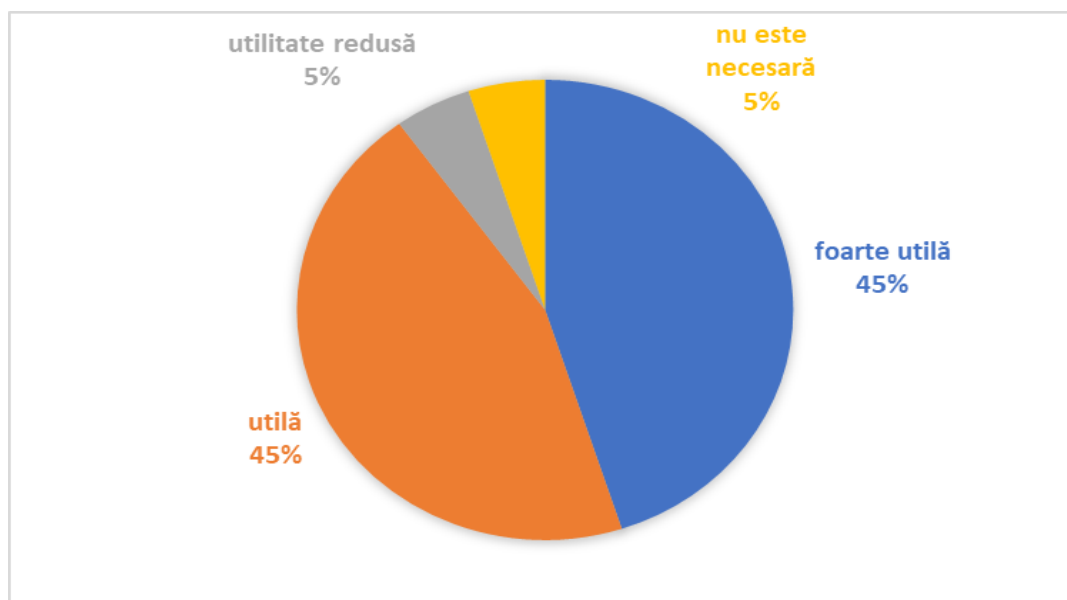

8. Gradul de mulțumire al populației referitor la serviciile sociale.

a. Cât de mulțumiți sunteți de serviciile sociale oferite de Primăria Bălcăuți?

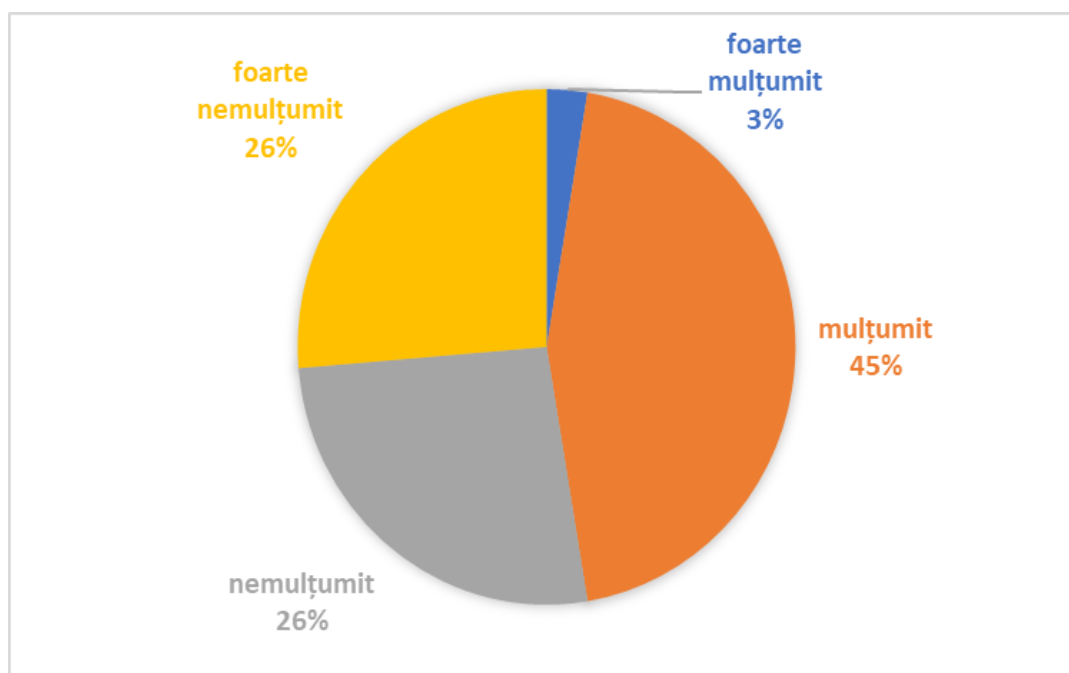

b. Cât de utilă este înființarea unei echipe mobile de asistență socială?

9. Percepția populației referitor la situația economică a comunei Bălcăuți

a. Cât de mulțumit sunteți de oferta de locuri de muncă la nivelul comunei Bălcăuți?

5.2 Concluzii

Chestionarul realizat precum și discuțiile directe cu cetățenii a permis implicarea largă a populației și a altor factori interesați în definirea obiectivelor de dezvoltare viitoare a Comunei Bălcăuți. Din acestea rezultă că o serie de investiții sunt extrem de importante pentru comunitate.

Investițiile care au fost considerate într-un procent foarte mare ca fiind foarte utile / necesare sunt următoarele:

- Reabilitarea / modernizarea drumurilor;
- Construirea de trotuare;
- Extinderea rețelei de apă și canalizare;
- Racordarea comunei la rețeaua națională de gaz metan;
- Construirea de parcuri;
- Construirea unei policlinici;
- Instalarea unui sistem de supraveghere video la nivel de comună.

Alte investiții care au fost considerate utile sau foarte utile de un număr mare de respondenți sunt:

- Înființarea unui after-school;
- Construirea unui centru sportiv;
- Construirea unei infrastructuri pentru agrement;
- Construirea unei creșe;
- Construirea unui centru de zi pentru persoane vârstnice ;
- Înființarea unei echipe mobile pentru asistență socială;
- Construirea de locuințe pentru specialiști din educație și sănătate;
- Construirea de locuințe sociale.

Secțiunea 6: Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Comuna este situată pe traseul unui drum județean important care face legătura cu municipiul Suceava (DJ 209 D) - O parte importantă din terenul comunei este ocupată de terenuri agricole - Populația comunei s-a menținut constantă în ultimii ani - DJ 209 D este modernizat în totalitate	- În comuna Bălcăuți nu există nici un after school - În comuna Bălcăuți nu există nici un centru de tineret - Clădirile educaționale din comuna Bălcăuți nu sunt dotate cu echipamente destinate reducerii emisiilor de CO2 : pompe de căldură, sisteme de ventilare cu recuperare de

- În comuna Bălcăuți se implementează un o serie de proiecte finanțate din fonduri europene - Toată comuna beneficiază de alimentare cu energie electrică - Iluminatul public acoperă tot teritoriul comunei - Pe teritoriul comunei există furnizori de servicii de telefonie fixă, telefonie mobilă, internet și televiziune prin cablu - Comuna Bălcăuți este deservită de un operator de colectare a deșeurilor - Pe raza comunei Bălcăuți funcționează școli și biblioteci care funcționează în clădiri bune - Pe raza comunei Bălcăuți există două cămine culturale -	căldură, sisteme de management al clădirilor, etc. - Clădirile publice necesită reabilitări și dotarea cu sisteme pentru reducerea CO2 - Drumurile locale sunt în cea mai mare parte nemodernizate - Lipsesc trotuarele și piste pentru biciclete - Nu există rețea de apă – canal - Iluminatul public necesită modernizări în vederea eficientizării consumului de curent electric și reducerea emisiilor de CO2 - Comuna Bălcăuți nu este conectată la rețeaua națională de furnizare a gazului metan - Pe teritoriul comunei Bălcăuți nu există nici un centru de zi pentru persoane vârstnice - Comuna Bălcăuți nu are echipă mobilă pentru acordarea asistenței sociale la domiciliu - Pe teritoriul comunei Bălcăuți nu există nici un adăpost de noapte și nici locuințe în regim de urgență - Comuna Bălcăuți nu dispune de locuințe sociale - Comuna Bălcăuți nu dispune de locuințe pentru tineri și nici locuințe pentru specialiști care să fie acordate prin administrația publică locală - Comuna Bălcăuți este afectată de fenomene meteo severe - Economia comunei Bălcăuți este slab dezvoltată activitățile economice fiind de amploare foarte mică - Comuna Bălcăuți nu dispune de infrastructuri de sprijinire a afacerilor
Oportunități	Amenințări
- Programele de finanțare cu fonduri europene constituie o foarte bună	- Economia locală slab dezvoltată nu generează suficiente locuri de muncă și nici resurse suficiente

oportunitate pentru atragerea de resurse financiare în vederea dezvoltării locale; – În perioada 2021- 2026 România va beneficia de resurse suplimentare de finanțare prin programul PNRR, în cadrul acestuia existând linii de finanțare destinate comunelor; – Guvernul României derulează o serie de programe naționale prin care sunt finanțate obiectivele autorităților locale (PNDL, ANL, programele Administrației Fondului de Mediu, etc.). – România nu și-a îndeplinit angajamentele europene privind extinderea rețelilor de apă canal și din acest motiv lansează permanent programe naționale cu acest obiectiv; – Grupurile de Acțiune Locală derulează programe prin care finanțează dezvoltarea locală; – Există posibilități de implicare a Consiliului Județean Suceava în calitate de partener în diverse proiecte; – Posibilitatea de a construi locuințe sociale prin ANL; – Posibilitatea de a construi locuințe pentru specialiști prin ANL; – Programele europene ce se vor derula în perioada 2021-2027 alocă resurse importante digitalizării aceasta fiind o importantă șansă pentru implementarea tehnologiilor noi în administrație publică, educație, sănătate, etc. – Programele europene ce se vor derula în perioada 2021-2027 alocă resurse importante pentru eficientizarea energetică a clădirilor publice aceasta fiind o importantă șansă pentru reabilitarea acestora și pentru reducerea costurilor de exploatare; – Existența asociațiilor de turism care pot deveni un important instrument pentru promovare;	pentru susținerea dezvoltării locale; – Politicile naționale nu prevăd programe speciale pentru sprijinirea localităților care au venituri extrem de reduse și cheltuieli foarte mari; – Regiunea Nord – Est este a doua cea mai săracă regiune din Europa iar acest lucru afectează negativ interesul firmelor de a investi în zonă; – Programele europene care se vor derula în perioada 2021 – 2027 nu alocă resurse importante pentru reabilitarea și modernizarea drumurilor; – Politicile actuale ale UE vizează înlocuirea combustibililor fosili (gen gaz metan) cu surse de energie regenerabilă iar acest fapt afectează negativ investițiile de extindere a rețelilor de gaz; – Nu există programe de finanțare pentru înființarea de parcuri industriale și construirea utilităților (drum, apa canal, curent electric, etc.) în cadrul acestor parcuri; – Investitorii evită Regiunea Nord Est din lipsă de informații și din lipsa unei comunicări consistente cu autoritățile locale din zonă; – Migrația populației spre alte țări poate duce la o depopulare rapidă a localității;
--	--

Comuna Bălcăuți

Orizont 2027

Secțiunea 7 : Viziune, obiectiv general, priorități și direcții de acțiune

7.1 Viziune și obiectiv general

Viziune:

Comuna Bălcăuți va deveni o localitate cu un standard ridicat al calității vieții, atractivă atât pentru locuitorii săi cât și pentru mediul de afaceri.

Obiectiv general:

Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor din Comuna Bălcăuți prin investiții în infrastructura de mobilitate urbană și infrastructura serviciilor publice și crearea unui mediu prietenos pentru dezvoltarea afacerilor.

7.2 Priorități tematice și obiective specifice

Prioritățile tematice au fost definite pe baza nevoilor identificate în comunitate. Fiecare prioritate tematică are mai multe obiective specifice

Prioritatea 1: Dezvoltarea infrastructurii de mobilitate locală și a rețelelor de utilități

Obiective specifice:

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
1.1	Reabilitarea drumurilor locale și construirea de parcuri.	- Kilometri de drum modernizat; - Număr de parcuri construite;
1.2	Construirea, reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de mobilitate nemotorizată (trotuare, piste pentru biciclete).	- Km de trotuare modernizate;

		- Km de trotuare construite; - Km de pistă pentru biciclete construite;
1.3	Construirea rețelei de alimentare cu apă și de canalizare.	- Km de extindere rețea de apă; - Km de extindere rețea de canalizare; - Nr de gospodării racordate la rețeaua de alimentare cu apă; - Nr de gospodării racordate la rețeaua de canalizare;
1.4	Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public.	- Km de rețea de iluminat extinsă; - Km de rețea de iluminat modernizată;
1.5	Conectarea comunei Bălcăuți la rețeaua națională de alimentare cu gaz metan.	- Număr de gospodării conectate;
1.6	Instalarea unui sistem de supraveghere video la nivel de comună..	- Sistem supraveghere video instalat; - Număr de locații / obiective monitorizate;

Prioritatea 2: Asistență socială de calitate și sprijin pentru categoriile vulnerabile

Obiective specifice:

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
2.1	Realizarea unei infrastructuri sociale destinată persoanelor vârstnice.	- Număr de infrastructuri create; - Număr de beneficiari;
2.2	Asigurarea unor condiții bune de locuire pentru grupurile vulnerabile și dezavantajate în locuințe sociale și locuințe protejate.	- Număr de locuințe construite; - Număr de beneficiari;
2.3	Asigurarea de locuințe pentru tineri.	- Număr de locuințe construite; - Număr de beneficiari;
2.4	Înființarea unei infrastructuri care să sprijine dezvoltarea socială și personală a tinerilor.	- Număr de infrastructuri create; - Număr de beneficiari;

Prioritatea 3: Eficiență energetică și energie verde

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
3.1	Eficientizarea energetică a clădirilor publice și dotarea cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile.	- Număr de clădiri eficiente energetic; - Număr de clădiri dotate cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile; - Număr de documente strategice elaborate.
3.2	Construirea de parcuri de producere a energiei electrice din surse regenerabile.	- Număr de parcuri de producere a energiei din surse regenerabile înființate.
3.3	Conștientizarea populației privind consumul energetic responsabil.	- Număr de campanii realizate; - Număr de cetățeni informați.

Prioritatea 4: Dezvoltarea infrastructurii educaționale și de sănătate

Obiective specifice:

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
4.1	Reabilitarea / extinderea / modernizarea clădirilor educaționale;	- Număr de clădiri reabilite / extinse / modernizate;
4.2	Dotarea școlilor cu mobilier, aparatură de laborator și echipamente utilizate în e-learning (educația la distanță);	- Număr de școli dotate cu mobilier / aparatură de laborator;
4.3	Înființarea de servicii educaționale noi și construirea infrastructurii aferente.	- Număr de servicii educaționale nou înființate; - Număr de clădiri construite;
4.4	Construirea de facilități sportive și locuri de joacă în cadrul școlilor.	- Număr de facilități sportive construite;

		- Număr de locuri de joacă construite;
4.5	Dotarea școlilor cu microbuz școlar.	- Număr de școli dotate cu microbuz școlar;
4.6	Construirea de locuințe pentru specialiști din învățământ și sănătate;	- Număr de locuințe construite;
4.7	Îmbunătățirea condițiilor de asigurare a serviciilor medicale prin construirea de infrastructuri specifice;	- Număr de infrastructuri construite; - Număr de cabinete medicale deservite; - Număr de persoane deservite;

Prioritatea 5: Dezvoltarea turismului și a infrastructurii pentru petrecerea timpului liber

Obiective specifice:

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
5.1	Construirea unei infrastructuri de agrement și practicare a sportului;	- Număr de obiective construite;
5.2	Reabilitarea parcurilor existente și creșterea numărului acestora inclusiv prin reabilitarea terenurilor degradate;	- Număr de parcuri reabilite / construite;
5.3	Crearea unei agende culturale anuale care să cuprindă evenimente cu caracter repetitiv și implementarea acesteia;	- Număr de evenimente culturale / festivaluri organizate;

Prioritatea 6: Sprijinirea mediului de afaceri local

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
6.1	Înființarea unor structuri de sprijinire a afacerilor.	- Nr de structuri de sprijinire a afacerilor înființate;
6.2	Informarea cetățenilor cu privire la oportunitățile de finanțare existente în vederea înființării / dezvoltării afacerilor sau a activităților agricole.	- Număr de sesiuni de instruire organizate; - Număr de persoane consiliate;

		- Număr de afaceri înființate / extinse;
--	--	--

Prioritatea 7 : Întărirea capacității administrative și digitalizarea serviciilor publice locale

Nr. crt.	Denumirea obiectivului specific	Indicator de realizare
7.1	Îmbunătățirea comunicării administrației publice cu cetățenii;	- Număr de soluții de e-guvernare implementate.
7.2	Perfecționarea continuă a angajaților Primăriei Bălcăuți;	- Număr de angajați instruiți;

Sectiunea 8 : Portofoliul de proiecte

Portofoliul de proiecte acoperă toate direcțiile de acțiune și obiectivele specifice identificate în urma analizei nevoilor. Pentru fiecare obiectiv specific în parte este propus unul sau mai multe proiecte. În momentul în care vor fi elaborate cererile de finanțare, în funcție de prevederile din ghidul solicitantului, vor putea fi elaborate și proiecte integrate care să însumeze două sau mai multe proiecte de bază existente în acest portofoliu. De exemplu, dacă ghidul solicitantului va permite, un proiect ar putea cuprinde de exemplu și reabilitarea de străzi dar și construcția de trotuare chiar dacă acestea sunt prezentate ca proiecte diferite în acest portofoliu.

Prioritatea 1: Dezvoltarea infrastructurii de mobilitate locală și a rețelelor de utilități OS 1.1

– Reabilitarea drumurilor locale și construirea de parcări.

Titlul proiectului	Reabilitarea drumurilor locale și construirea de parcări în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Reabilitarea a 15 de km de drumuri locale; Construirea a minim 4 parcări.
Descriere	În cadrul proiectului se va urmări reabilitarea unui segment important de drumuri locale și construirea de parcări. În total se vor moderniza 30 de km de drumuri locale. Acest proiect fiind foarte mare poate fi realizat și etapizat.
Buget estimativ	4.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 1.2 – Modernizarea și extinderea rețelelor de mobilitate nemotorizată (trotuare, piste pentru biciclete)

Titlul proiectului	Construirea de trotuare în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Construirea a 12 km de trotuare.

Descriere	Prin acest proiect se vor construi trotuare noi. De asemenea pe traseul pe care se vor construi trotuare va fi rezolvată problema colectării apei pluviale. Rețeaua de trotuare va fi extinsă cu minim 12 de km.
Buget estimativ	1.800.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Construirea de piste pentru biciclete în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Construirea a 10 de km de piste pentru biciclete.
Descriere	Prin acest proiect se vor construi piste pentru biciclete. Acestea pot fi realizate în interiorul localităților acolo unde terenul permite precum și ca elemente de legătură între sate. Se vor construi minim 10 de km de piste pentru biciclete.
Buget estimativ	1.200.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 1.3 – Extinderea rețelei de alimentare cu apă și de canalizare.

Titlul proiectului	Extinderea rețelei de alimentare cu apă și de canalizare în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Extinderea rețelei de alimentare cu apă și de canalizare cu 20 de km; Conectarea a minim 500 de noi beneficiari la rețeaua de apă și canalizare.
Descriere	Prin acest proiect se va construi rețeaua de alimentare cu apă și rețeaua de canalizare.
Buget estimativ	10.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Instalare de sisteme individuale de canalizare / epurare ape uzate în gospodării din Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Minim 50 de sisteme individuale de canalizare / epurare ape uzate instalate.
Descriere	Uneori extinderea rețelei de canalizare este extrem de costisitoare. În aceste cazuri este recomandată instalarea de sisteme individuale de canalizare și epurare a apei. Prin acest proiect se propune sprijinirea a 50 de gospodării să-și instaleze sisteme individuale de epurare a apei uzate.
Buget estimativ	250.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 1.4 – Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public și de alimentare cu energie electrică

Titlul proiectului	Înființare / Extindere / modernizare rețea de iluminat public în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Extinderea rețelei de iluminat public cu 2 km; Modernizarea întregii rețele de iluminat public.
Descriere	Prin acest proiect se va extinde rețeaua de iluminat public cu 2 km. De asemenea întreaga rețea de iluminat public va fi modernizată prin montarea de corpuri de iluminat cu LED și panouri fotovoltaice și instalarea unui sistem de telegestiune.
Buget estimativ	1.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 1.5 – Conectarea Comunei Bălcăuți la rețeaua națională de alimentare cu gaz metan.

Titlul proiectului	Conectarea Comunei Bălcăuți la rețeaua națională de alimentare cu gaz metan
Obiectiv	Conectarea Comunei Bălcăuți la rețeaua națională de alimentare cu gaz metan; Minim 500 de gospodării conectate.
Descriere	Prin acest proiect Comuna Bălcăuți va fi conectată la rețeaua națională de alimentare cu gaz metan. Fiind un proiect foarte costisitor va putea fi realizat doar cu fonduri guvernamentale sau fonduri europene.
Buget estimativ	20.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 1.7 – Instalarea unui sistem de supraveghere video la nivel de comună.

Titlul proiectului	Instalarea unui sistem de supraveghere video la nivelul Comunei Bălcăuți
Obiectiv	Un sistem de supraveghere video la nivel de comună realizat; Minim 20 de locații publice monitorizate.
Descriere	Prin acest proiect în Comuna Bălcăuți va fi realizat un sistem de supraveghere video. Acesta va acopericele două sate ale comunei. Sistemul va avea minim 40 de camere.
Buget estimativ	350.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Prioritatea 2: Asistență socială de calitate și sprijin pentru grupurile vulnerabile și grupurile dezavantajate

OS 2.1 – Realizarea unei infrastructuri sociale destinată persoanelor vârstnice.

Titlul proiectului	Construirea unei rețele de centre de zi tip club pentru persoane vârstnice în Comuna Bălcăuți.
--------------------	--

Obiectiv	2 centre de zi pentru persoane vârstnice cpnstruite și dotate; Minim 50 de beneficiari deserviți.
Descriere	Prin acest proiect se va realiza în fiecare sat al Comunei Bălcăuți câte un centru de zi pentru persoane vârstnice. Această rețea de centre de zi va fi coordonată de Primăria Bălcăuți și va contribui la îmbunătățirea accesului persoanelor vârstnice la servicii sociale. Centrul de zi va deservi toată populația de vârstă a 3-a și va oferi atât servicii de consiliere și sociale cât și activități culturale și de socializare. În cadrul centrelor de zi va fi amenajat și un cabinet medical care va fi la dispoziția echipei mobile sau a medicilor din comunitate în vederea oferirii de asistență medicală persoanelor vârstnice.
Buget estimativ	1.200.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Titlul proiectului	Înființarea și dotarea unei echipe mobile în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	O echipă mobilă înființată și dotată; Minim 50 de persoane beneficiare.
Descriere	Prin acest proiect se va înființa și va fi dotată o echipă mobilă care va oferi asistență socială la domiciliu. Echipa mobilă poate avea un sediu propriu sau poate avea sediul într-un centru de zi pentru persoane vârstnice. Ca dotare este necesar în mod special o autoutilitară care să poată transporta și persoane și mărfuri. În cadrul echipei va exista și personal calificat pentru asigurarea asistenței medicale comunitare.
Buget estimativ	500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 2.2 – Asigurarea unor condiții bune de locuire pentru grupurile vulnerabile și dezavantajate în locuințe sociale și locuințe protejate.

Titlul proiectului	Construirea de locuințe sociale pentru populația Comunei Bălcăuți
Obiectiv	Minim 24 de locuințe sociale construite; Minim 24 de persoane beneficiare.
Descriere	Prin acest proiect se vor realiza pe teritoriul Comunei Bălcăuți 24 locuințe sociale care vor fi destinate populației locale. Au acces la locuința socială, în vederea închirierii, familiile sau persoanele cu un venit mediu net lunar pe persoana, realizat în ultimele 12 luni, sub nivelul castigului salarial mediu net lunar pe total economie, comunicat de Institutul National de Statistica în ultimul Buletin statistic anterior lunii în care se analizează cererea, precum și anterior lunii în care se repartizează locuința. Repartizarea acestora se realizează pe baza unui regulament elaborat conform prevederilor legale.
Buget estimativ	1.200.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Titlul proiectului	Construirea de locuințe de necesitate și locuințe protejate în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	8 locuințe de necesitate / locuințe protejate construite;
Descriere	Locuințele de necesitate sunt destinate cazării temporare a persoanelor sau familiilor care și-au pierdut locuința în urma unor accidente sau catastrofe naturale iar locuințele de necesitate sunt destinate cazării temporare a victimelor violenței în familie și altor grupuri vulnerabile. Prin acest proiect se propune realizarea a 10 locuințe de necesitate / locuințe protejate care vor fi la dispoziția întregii populații a Comunei Bălcăuți.
Buget estimativ	600.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 2.3 – Asigurarea de locuințe pentru tineri.

Titlul proiectului	Construirea de locuințe pentru tineri în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	24 de locuințe pentru tineri construite; Minim 24 de persoane beneficiare.
Descriere	Prin acest proiect se vor construi locuințe care se adresează tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani la data depunerii cererii pentru repartizarea unei locuințe construite prin ANL și destinate închirierii, persoane care nu își permit să cumpere sau să închirieze o locuință de pe piața liberă. Primăria Bălcăuți trebuie să întocmească documentația tehnică iar lucrările sunt finanțate prin ANL. Proiectul își propune construirea a 24 de locuințe.
Buget estimativ	100.000 euro
Surse de finanțare	Agentia Națională pentru Locuințe

OS 2.4 – Înființarea unei infrastructuri care să sprijine dezvoltarea socială și personală a tinerilor.

Titlul proiectului	Înființarea unui centru comunitar de învățare permanentă în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	1 centru comunitar pentru învățare permanentă construit și dotat; Minim 200 de tineri ce vor beneficia de infrastructura creată.
Descriere	Centrul comunitar de învățare permanentă este entitate publică în subordinea autorităților administrației publice locale care implementează la nivelul comunității, politicile și strategiile în domeniul învățării pe tot parcursul vieții pentru dezvoltarea comunității și îmbunătățirea calității vieții oamenilor. Pentru a îndeplini atribuțiile stabilite prin lege în domeniul învățării pe tot parcursul vieții, oferta de cursuri a Centrelor acoperă trei paliere majore: a) alfabetizare, educație remedială și sprijin educațional adecvat; b) formarea și dezvoltarea competențelor profesionale; c) dezvoltare personală și comunitară și petrecerea timpului liber. În aceeași clădire cu aceste centre se pot organiza și activități after-school dacă programele de finanțare vor permite acest lucru.
Buget estimativ	1.500.000 euro

Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.
--------------------	---

Prioritatea 3 : Protejarea mediului și reducerea emisiilor de CO2

OS 3.1 - Eficientizarea energetică a clădirilor publice și dotarea cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile

Titlul proiectului	Realizarea unei strategii de eficiență energetică și a unui plan de acțiune în domeniul eficienței energetice la nivelul Comunei Bălcăuți
Obiectiv	1 strategie de eficiență energetică elaborată; 1 plan de acțiune în domeniul eficienței energetice elaborat.
Descriere	Prin acest proiect se propune Realizarea unei strategii de eficiență energetică și a unui plan de acțiune în domeniul eficienței energetice la nivelul Comunei Bălcăuți. Vor fi identificate toate probleme existente în comunitate în ceea ce privește eficiența energetică și consumul responsabil de energie și se vor propune soluții pentru remedierea acestora. Toate proiectele privind reabilitarea de clădiri și construirea de clădiri noi vor implementa soluții specifice standardului nZEB (nearly zero energy building)
Buget estimativ	50.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Eficientizarea energetică a clădirilor publice și dotarea cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Minim 2 clădiri eficientizate energetic; Minim 2 clădiri dotate cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile.
Descriere	Prin acest proiect se propune eficientizarea energetică a clădirilor publice prin termoizolarea peretilor exteriori și a plașeelor, înlocuirea tâmplăriei, înlocuirea corpurilor de iluminat cu corpuri LED inclusiv corpuri de iluminat cu senzori de mișcare, implementarea de sisteme de încălzire și ventilare eficiente energetic. De asemenea se propune dotarea acestor clădiri cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile (panouri fotovoltaice, panouri solare, pompe de căldură, etc.) și sisteme de management energetic.
Buget estimativ	2.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Creșterea eficienței energetice la Școala Gimnazială Negostina, comuna Bălcăuți, județul Suceava
Obiectiv specific	OS 3.1 - Eficientizarea energetică a clădirilor publice și dotarea cu sisteme de producere a energiei din surse regenerabile

Obiectiv	Îmbunătățirea performanței energetice a clădirii cu funcțiunea de școală gimnazială din sat Negostina, comuna Bălcăuți, județul Suceava Reducerea consumului anual de energie primară Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
Descriere	Prin acest proiect se propun lucrări ce vizează creșterea eficienței energetice la Școala Gimnazială Negostina: soluții de renovare pentru partea opacă a anvelopei termice a clădirii, soluții pentru tâmplăria exterioară, cât și soluții de modernizare a instalațiilor de încălzire/răcire, a instalațiilor de apă caldă de consum, a instalațiilor de ventilare și a instalațiilor, cât și sistem de iluminat și panouri fotovoltaice.
Buget estimativ	2.300.000 euro
Surse de finanțare	Programul Regional Nord-Est 2021-2027

OS 3.2 – Implementarea de soluții de producere a energiei din resurse regenerabile.

Titlul proiectului	Construirea unui parc solar / eolian cu puterea de 0,9 MWH în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	1 parc solar / eolian de 0,9 MWH construit
Descriere	Pentru valorificarea potențialului local în domeniul energiilor regenerabile se propune realizarea unui parc solar / eolian cu puterea de 0,9 Mwh. Este recomandată această putere deoarece parcurile ce produc până în 1 Mwh nu au nevoie de licență de producător și sunt mult mai ușor de gestionat. Pentru cele care au peste 1 Mwh este necesară înființarea unei structuri dedicate care să monitorizeze și să întrețină obiectivul. Curentul electric produs poate fi utilizat pentru iluminatul public sau pentru alimentarea instituțiilor publice. De asemenea poate fi livrat în sistemul național de furnizare a energiei electrice.
Buget estimativ	2.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 3.3 - Conștientizarea populației privind consumul energetic responsabil

Titlul proiectului	Conștientizarea populației din Comunei Bălcăuți privind consumul energetic responsabil
Obiectiv	Minim 5 campanii de conștientizare derulate; Minim 500 de cetățeni informați.
Descriere	Prin acest proiect se vor realiza campanii publice de promovare a consumului energetic responsabil. Populația va fi informată cu privire la modalitățile prin care își poate reduce consumul energetic în gospodărie și implicit cheltuielile în acest scop. Va fi organizată câte o campanie în fiecare an.
Buget estimativ	150.000 euro

Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.
--------------------	--

OS 3.4 - Îmbunătățirea calității mediului înconjurător prin activități de ecologizare și achiziționarea de dotări specifice salubrității și implementarea colectării selective

Titlul proiectului	Desființarea depozitelor de gunoi clandestine de pe teritoriul localității Bălcăuți
Obiectiv	Minim 1 activitate de ecologizare / desființare depozite clandestine de deșeuri implementată.
Descriere	Prin acest proiect vor fi ecologizate gropile de gunoi clandestine înființate în păduri și în alte locuri neautorizate.
Buget estimativ	500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Construirea de containere îngropate pentru colectarea deșeurilor în zonele intens circulate din Comuna Bălcăuți
Obiectiv	Instalarea a minim 20 de containere îngropate pe raza localității Bălcăuți.
Descriere	Prin acest proiect în zonele intens circulate vor fi construite containere îngropate pentru colectarea deșeurilor. Acestea vor
	avea senzor de umplere astfel încât să poată fi golite la timp. În total vor fi amplasate 20 de containere în comuna Bălcăuți.
Buget estimativ	750.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Achiziționare de coșuri de gunoi stradale, containere de suprafață și echipamente pentru salubritatea străzilor din localitatea Bălcăuți
Obiectiv	Minim 300 coșuri de gunoi stradale achiziționate; Minim 100 de containere de suprafață achiziționate; Minim 1 mașină multifuncțională pentru cosit vegetație achiziționată; 1 cisternă achiziționată;
Descriere	Prin acest proiect vor fi achiziționate coșuri de gunoi stradale astfel încât să crească densitatea acestora, containere de suprafață și echipamente pentru salubritatea străzilor și spațiilor publice (mașină de măturat stradal, mașină multifuncțională pentru cosit șanțuri și tuns vegetația, cisternă pentru udat străzile nemodernizate pe timp de vară, aspirator pentru trotuare și pentru colectarea frunzelor, etc.).
Buget estimativ	2.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Achiziționare de pubele pentru populația localității Bălcăuți și implementarea colectării selective
Obiectiv	Minim 3000 de pubele de minim 120 de litri achiziționate și distribuite populației.
Descriere	Prin acest proiect vor fi achiziționate pubele de culori diferite care vor fi distribuite populației în vederea colectării selective a deșeurilor. Încurajarea colectării selective se poate realiza apoi prin practicarea de tarife de colectare diferențiate între deșeurile selectate și cele predate amestecat.
Buget estimativ	250.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.
Titlul proiectului	Sprijinirea micilor proprietari de animale din comuna Bălcăuți să-și depoziteze gunoiul de grajd în condiții conforme
Obiectiv	Minim 2 platforme comunitare pentru depozitarea gunoiului de grajd construite.
Descriere	În comuna Bălcăuți numărul micilor crescători de animale este destul de ridicat. Aceștia au însă o situație economică precară și uneori sunt și persoane vârstnice așa încât nu-și permit investiții în construcția de platforme conforme pentru depozitarea gunoiului de grajd. Prin acest proiect se propune construirea a patru platforme comunitare pentru depozitarea gunoiului de grajd.
Buget estimativ	1.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 3.5 - Întărirea capacității de răspuns a administrației publice locale în caz de dezastre;

Titlul proiectului	Construirea și dotarea unei baze pentru gestionarea situațiilor de urgență în comuna Bălcăuți
Obiectiv	1 bază pentru gestionarea situațiilor de urgență construită; Minim 5 utilaje și / sau echipamente de intervenție achiziționate.
Descriere	Prin acest proiect se propune construirea și dotarea unei baze pentru gestionarea situațiilor de urgență. Clădirea va fi tip hală și va cuprinde zona pentru angajați (vestiare, toaletă, loc pentru luat masa etc.), zona de parcare pentru utilaje, zona pentru reparații și întreținere utilaje și zona de magazii. Ca dotări vor fi achiziționate utilaje care să permită intervenția în caz de urgență și în cazul în care se produc fenomene meteorologice extreme: buldo-excavator, autogreder, camion, sărăriță, plug de zăpadă, barcă, motopompe, etc.
Buget estimativ	3.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Instalarea de sisteme de monitorizare a calității aerului în comuna Bălcăuți
Obiectiv	5 stații de monitorizarea aerului instalate.

Descriere	Prin acest proiect se propune instalarea de sisteme de monitorizarea aerului în centrele de localitate, în zonele în care se desfășoară activități intense.
Buget estimativ	300.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Titlul proiectului	Valorificarea terenurilor neproductive și stabilizarea zonelor în care există pericolul producerii de alunecări de teren prin împădurire
Obiectiv	Minim 1 acțiune de împădurire realizată; Minim 2 hectare de teren vor fi împădurite / reîmpădurite.
Descriere	Prin acest proiect se propune împădurirea a 5 hectare de teren. În cazul terenurilor cu pânza freatică situată foarte aproape de suprafață se poate planta salcie energetică care apoi să fie recoltată și transformată în peleți.
Buget estimativ	200.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 3.6 - Conștientizarea cetățenilor cu privire la responsabilitățile ce le revin în domeniul protecției mediului;

Titlul proiectului	Comuna Bălcăuți – comună verde
Obiectiv	Minim 5 campanii de conștientizare organizate. Minim 2000 de persoane informate.
Descriere	Proiectul prevede organizarea anual a câte unei campanii de conștientizare cu privire la responsabilitățile cetățenilor în ceea ce privește buna gospodărire a localităților și protejarea mediului. Conform legislației în vigoare cetățenii au obligații cu privire la protecția mediului (Legea 137 din 1995) dar și cu privire la buna gospodărire a localităților (OG 21 din 2002). Păstrarea unui mediu curat va contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunei.
Buget estimativ	25.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Prioritatea 4: Îmbunătățirea accesului la educație și a calității infrastructurii educaționale.

OS 4.1 – Reabilitarea / extinderea / modernizarea clădirilor educaționale.

Titlul proiectului	Reabilitarea / extinderea clădirilor educaționale din Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	Minim 2 clădiri educaționale reabilite / extinse.
Descriere	Clădirile școlilor vor fi reabilite / eficientizate energetic / dotate cu echipamente moderne în vederea reducerii emisiilor de CO2. De asemenea acolo unde este necesar se vor face extinderi.
Buget estimativ	5.000.000 euro

Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.
--------------------	---

Titlul proiectului	Dotarea școlilor din Comuna Bălcăuți cu sistem de supraveghere video
Obiectiv	2 școli dotate cu sistem de supraveghere video.
Descriere	Prin acest proiect toate școlile vor fi dotate cu sistem de supraveghere video interior și exterior.
Buget estimativ	80.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 4.2 – Dotarea școlilor cu mobilier, aparatură de laborator și echipamente utilizate în e-learning (educația la distanță);

Titlul proiectului	Dotarea școlilor din Comuna Bălcăuți cu mobilier, aparatură de laborator și echipamente utilizate în e-learning (educația la distanță)
Obiectiv	2 școli dotate.
Descriere	Prin acest proiect toate școlile și grădinițele din Comuna Bălcăuți și din satele aparținătoare vor fi dotate cu mobilier nou, aparatură de laborator și echipamente utilizate în educația la distanță. Acest lucru va duce la creșterea semnificativă a calității serviciilor educaționale.
Buget estimativ	800.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 4.3 – Înființarea de servicii educaționale noi și construirea infrastructurii aferente.

Titlul proiectului	Înființarea a unei grădinițe cu program prelungit în Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	1 serviciu educațional nou înființat (grădiniță cu program prelungit); 1 clădire construită și dotată.
Descriere	Prin acest proiect va fi înființată o grădiniță cu program prelungit care va funcționa în cadrul rețelei educaționale locale. Va fi construită și dotată cu clădire care va găzdui această grădiniță.
Buget estimativ	1.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Titlul proiectului	Înființarea a două centre after school în Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	2 centre after school construite și dotate.
Descriere	Prin acest proiect va fi înființat câte un centru after school în fiecare sat din Comuna Bălcăuți. Vor fi construite și dotate clădiri care vor servi acestui scop.
Buget estimativ	1.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 4.4 – Construirea de facilități sportive și locuri de joacă în cadrul școlilor.

Titlul proiectului	Construirea de facilități sportive și locuri de joacă în cadrul școlilor din Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	2 terenuri de sport construite; 2 locuri de joacă construite / extinse / modernizate.
Descriere	Prin acest proiect vor fi construite două terenuri de sport cu dimensiuni aproximative 24m x 44m, dotate cu vestiare și șapte locuri de joacă și două locuri de joacă. Fiecare sat al comunei va beneficia de câte un teren de sport și un loc de joacă.
Buget estimativ	1.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 4.5 – Dotarea școlilor cu microbuz școlar.

Titlul proiectului	Dotarea școlilor din Comuna Bălcăuți cu microbuze școlare electrice.
Obiectiv	2 școli dotate cu microbuze școlare electrice.
Descriere	Prin acest proiect toate școlile vor fi dotate cu microbuze școlare. În total vor fi achiziționate două microbuze școlare și vor fi amenajate două garaje.
Buget estimativ	1.200.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 4.6 – Construirea de locuințe pentru specialiști din învățământ și sănătate.

Titlul proiectului	Construirea de locuințe pentru specialiști din învățământ
Obiectiv	12 locuințe pentru specialiști din învățământ și sănătate construite.
Descriere	Prin acest proiect vor fi construite 12 locuințe pentru specialiștii din învățământ și sănătate. Acestea vor contribui la atragerea de specialiști tineri și la convingerea tinerilor localnici care lucrează în învățământ să rămână în Comuna Bălcăuți.
Buget estimativ	800.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 4.7 – Îmbunătățirea condițiilor de asigurare a serviciilor medicale prin construirea de infrastructuri specifice;

Titlul proiectului	Înființarea și dotarea a două cabinete medicale școlare în Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	2 cabinete medicale școlare înființate.

Descriere	Prin acest proiect vor fi înființate și dotate două cabinete medicale școlare. Activitățile de medicină școlară au rolul de a asigura o dezvoltare psihosomatică armonioasă a preșcolarilor și prin aplicarea metodelor de prevenție adecvate. În localitatea Bălcăuți va fi înființat și un cabinet școlar stomatologic.
Buget estimativ	1.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Prioritatea 5: Dezvoltarea turismului și a infrastructurii pentru petrecerea timpului liber

OS 5.1 - Construirea unei infrastructuri de agrement și practicare a sportului.

Titlul proiectului	Construirea unei baze de agrement în Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	1 bază de agrement înființată în Comuna Bălcăuți.
Descriere	Prin acest proiect se va realiza o bază de agrement în Comuna Bălcăuți. Aceasta va cuprinde printre altele: zonă verde amenajată, alei pietonale și spații verzi, locuri de joacă pentru copii, teren de minifotbal (20x40) cu nocturnă și cu vestiare, teren de tenis, zonă cu grătare, parcări, etc.
Buget estimativ	2.500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.
Titlul proiectului	Construirea unei baze sportive în Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	1 bază sportivă construită și dotată.
Descriere	Prin acest proiect se va realiza o bază sportivă în Comuna Bălcăuți. Aceasta va cuprinde: un stadion modern cu tribune, vestiare și nocturnă, terenuri de minifotbal (20 x 40) acoperite și dotate cu nocturnă, parcare, etc.
Buget estimativ	4.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Titlul proiectului	Construirea de terenuri de sport publice în satele Comunei Bălcăuți.
Obiectiv	2 terenuri de minifotbal construite.
Descriere	Prin acest proiect se vor construi două terenuri de minifotbal, vestiare, mici tribune și parcări pentru acestea. Aceste terenuri trebuie integrate într-o zonă verde tip parc existentă sau care va fi înființată pentru a se crea câte o mică oază de recreere pentru populația din fiecare sat.
Buget estimativ	800.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Titlul proiectului	Achiziționare de dotări pentru organizarea de evenimente culturale în aer liber în Comuna Bălcăuți
Obiectiv	2 scene mobile achiziționate 2 sisteme de sonorizare și lumini achiziționate 4 containere tip vestiar achiziționate 2 containere toaletă achiziționate 2 corturi profesionale achiziționate
Descriere	Prin acest proiect se vor achiziționa dotări care vor permite organizarea de evenimente culturale în aer liber. Se vor achiziționa o scena mobilă mare (dimensiune orientativă 10x9) și o scenă mobilă mică tip remorcă (dimensiune orientativă 6x4) și 2 sisteme de sonorizare și lumini. De asemenea se vor achiziționa containere tip vestiar (câte 2 de fiecare scenă – vor fi utilizate de artiști pentru echipare / dezechipare, 1 la intrare pe scenă și 1 la ieșire), containere toaletă (câte 1 de fiecare scenă) și corturi profesionale (vor fi utilizate de artiști).
Buget estimativ	1.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 5.2 – Reabilitarea parcurilor existente și creșterea numărului acestora inclusiv prin reabilitarea terenurilor degradate.

Titlul proiectului	Creșterea numărului de parcuri inclusiv prin reabilitarea terenurilor degradate în Comuna Bălcăuți.
Obiectiv	Minim 1 parc reabilitat și dotat; Minim 2 parcuri construite și dotate.
Descriere	Prin acest proiect vor fi reabilitate parcurile existente și se va construi câte un parc în fiecare localitate componentă a Comunei Bălcăuți. Acestea vor fi dotate cu mobilier urban și locuri de joacă pentru copii.
Buget estimativ	800.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 5.3 - Crearea și derularea unei agende culturale anuale care să cuprindă evenimente cu caracter repetitiv și implementarea acesteia

Titlul proiectului	Definirea unei agende cultural-sportive anuale cu caracter permanent a Comunei Bălcăuți.
Obiectiv	1 agenda cultural-sportivă anuală definită; Minim 4 evenimente culturale organizate anual; Minim 3 evenimente sportive organizate anual.
Descriere	Pentru atragerea de turiști comuna Bălcăuți trebuie să elaboreze o agendă de evenimente care să se repete an de an și care să atragă persoane din afara comunei. Această agendă poate cuprinde evenimente culturale de genul: - Evenimente literare, - concert de muzică religioasă, - Târg al tradițiilor populare, - Festivaluri ale minorităților etnice, - Etc. De asemenea, va cuprinde evenimente sportive de genul: - concursuri de cros, - mountain bike, - fotbal.
Buget estimativ	500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Prioritatea 6: Sprijinirea mediului de afaceri local

OS 6.1 – Înființarea unor structuri de sprijinire a afacerilor.

Titlul proiectului	Realizarea unui centru pentru sprijinirea afaceri în Comuna Bălcăuți
Indicatori de proiect	1 centru de afaceri construit și dotat.
Descriere	Prin acest proiect se va realiza un centru de afaceri care va găzdui firmele locale. Centrul de afaceri va oferi clienților birouri, mici spații de producție și mici săli de ședință.
Buget estimativ	2.000.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

Titlul proiectului	Reabilitarea și modernizarea pieței agro-alimentare a Comunei Bălcăuți
Indicatori de proiect	1 piață agro-alimentară reabilitată și modernizată.
Descriere	Prin acest proiect se va reabilita și moderniza piața agro-alimentară a comunei. Se va construi o clădire în care vor fi instalate standurile de vânzare. De asemenea vor exista mici spații de depozitare. Va fi amenajată o parcare în fața pieței.
Buget estimativ	500.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene.

OS 6.2 – Informarea cetățenilor cu privire la oportunitățile de finanțare existente în vederea înființării / dezvoltării afacerilor sau a activităților agricole.

Titlul proiectului	Organizarea în fiecare an a câte 2 sesiuni de informare pe tema oportunităților de finanțare destinate mediului de afaceri și agriculturii
Indicatori de proiect	2 sesiuni de informare / an organizate; Minim 10 de participanți / sesiune; Minim 5 afaceri locale înființate / extinse.
Descriere	Prin acest proiect se vor realiza în fiecare an câte două sesiuni de informare pe tema surselor de finanțare destinate mediului de afaceri și agriculturii.
Buget estimativ	30.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Prioritatea 7 : Întărirea capacității administrative și digitalizarea serviciilor publice locale

OS 7.1 - Îmbunătățirea comunicării administrației publice cu cetățenii.

Titlul proiectului	Implementarea de soluții de e-guvernare în Primăria Bălcăuți
Indicatori de proiect	Minim 5 soluții de e-guvernare implementate
Descriere	Prin acest proiect se propune implementarea de soluții de e-guvernare care să îmbunătățească calitatea serviciilor publice oferite cetățenilor. Servicii publice care pot fi oferite online: - Plata taxelor și impozitelor, a ticketelor de parcare, a amenzilor contravenționale, a licențelor și a altor taxe; - Posibilitatea de a descărca formulare tipărite necesare în interacțiunea cu autoritățile; - Posibilitatea de a completa online formulare pentru diverse nevoi; - Alerte în timp real și informări publice; - Semnalarea online a problemelor identificate de cetățeni; Etc.
Buget estimativ	350.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

OS 7.2 – Perfecționarea continuă a angajaților din Primăria Bălcăuți

Titlul proiectului	Perfecționarea continuă a angajaților din Primăria Bălcăuți
Indicatori de proiect	Minim 25 de angajați beneficiari de cursuri de instruire / perfecționare.
Descriere	Prin acest proiect se propune organizarea de cursuri de perfecționare pentru angajații Primăriei Bălcăuți. Astfel aceștia vor dobândi cunoștințe noi specifice domeniului în care lucrează ceea ce va duce la creșterea calității serviciilor publice oferite.
Buget estimativ	50.000 euro
Surse de finanțare	Programe de finanțare naționale, programe europene, buget local.

Secțiunea 9: Implementarea și monitorizarea strategiei pentru dezvoltare locală

9.1 Implementarea strategiei pentru dezvoltare locală.

Implementarea strategiei pentru dezvoltare locală se va realiza prin intermediul proiectelor individuale din cuprinsul acesteia. Elaborarea și implementarea proiectelor va fi realizată de unitatea de implementare a proiectelor din cadrul aparatului de specialitate al primarului în parteneriat cu experți externi și partenerii locali economico-sociali. Aceasta fi interdisciplinară și va cuprinde persoane instruite în domeniul implementării de proiecte europene, persoane calificate în domeniul contabil precum și persoane cu abilități tehnice.

Pentru proiectele de infrastructură se vor contracta dacă este necesar și experți externi care să acopere domeniile în care angajații Primăriei Bălcăuți nu au expertiza necesară. De asemenea, în ceea ce privește proiectele din sfera socială, în componența echipei de proiect trebuie să se regăsească experți/specialiști în acest domeniu de activitate.

În activitatea de implementare a proiectelor din cadrul strategiei vor fi implicați și aleșii locali, experți externi și parteneri economico sociali.

În activitățile de scriere, depunere și implementare a cererilor de finanțare vor fi implicate următoarele categorii:

- Echipa de proiect;
- Experții externi;
- Aleșii locali (consiliul local și primarul)
- Partenerii economici și sociali.

Echipa de proiect va avea următoarele atribuțiuni:

- Elaborează documentația necesară depunerii cererilor de finanțare;
- Colaborează cu experții externi în vederea realizării documentelor care depășesc expertiza membrilor echipei de proiect;
- Asigură comunicarea cu autoritatea de management pentru fiecare proiect în parte, atât în etapa de evaluare cât și în etapa de implementare a proiectelor.
- Organizează și desfășoară activități de implementare a proiectului;
- Asigură managementul financiar și tehnic pentru activitățile de proiect;
- Întocmesc raportările de evaluare intermediare și finale solicitate de finanțator;
- Prezintă Structurii de Implementare a SIDU, la cererea acesteia, stadiul implementării proiectului;
- Urmărește înscrierea în costuri, parametrii precum și în graficul de execuție a proiectului și a SIDU.

Experții externi vor avea următoarele atribuțiuni:

- Vor realiza documentele tehnice necesare depunerii cererilor de finanțare: studiu geotehnic, studiu topografic, elaborarea studiului de fezabilitate, elaborarea DALI, elaborarea proiectului tehnic, etc.
- Vor oferi servicii specializate vederea implementării cu succes a proiectelor: consultanță în managementul de proiect, consultanță în achiziții publice, etc.

Aleșii locali vor avea următoarele atribuțiuni:

- Consiliul local:
 - Va aproba inițierea proiectelor;
 - Va aproba documentațiile tehnice pentru fiecare proiect în parte;
 - Va aproba indicatorii tehnico-economici pentru fiecare proiect în parte.
- Primarul localității:
 - Va coordona activitatea echipei de proiect;
 - Va iniția hotărârile de consiliu local în vederea aprobării documentației specifice pentru depunerea cererilor de finanțare și implementarea proiectelor;
 - Va semna documentele de proiect în calitate de reprezentant legal al autorității publice locale;
 - Va monitoriza activitatea de implementare a proiectelor.

Rolul partenerilor economici și sociali:

- Vor sprijini echipa de proiect în etapa de elaborare a cererilor de finanțare atunci când este cazul;
- Vor sprijini echipa de proiect în etapa de implementare a proiectelor atunci când este cazul;

9.2 Implicarea partenerilor în elaborarea și implementarea strategiei pentru dezvoltare locală

În activitatea de elaborare a strategiei pentru dezvoltare locală a Comunei Bălcăuți au fost implicați atât actorii locali relevanți din domeniul educației și sănătății cât și agenții economici și populația locală în ansamblu. Din păcate societatea civilă este slab dezvoltată în această localitate. De asemenea și mediul economic este slab dezvoltat. Cu toate acestea, în urma realizării sondajului de opinie precum și a unor discuții directe între administrația publică și reprezentanți ai mediului de afaceri și ai societății civile, a fost identificat un set de probleme precum și soluțiile cele mai potrivite pentru rezolvarea acestora.

În etapa de implementare a strategiei partenerii economici și sociali vor fi consultați atunci când intervențiile propuse vor viza domeniile lor de activitate. Astfel în cazul intervențiilor menite să sprijine mediul de afaceri vor exista consultări ce mediul de afaceri cu privire la dimensiunea și structura clădirilor ce vor fi construite, condiții de acces și utilizare pentru cei interesați, etc. În cazul investițiilor în infrastructuri educaționale și de sănătate, în etapa de

elaborare a cererii de finanțare vor fi consultați actorii relevanți din acest domeniu urmând să fie implicați și în etapa de implementare.

9.3 Monitorizarea implementării strategiei pentru dezvoltare locală a Comunei Bălcăuți

În vederea monitorizării modului de implementare a strategiei pentru dezvoltare locală Bălcăuți va fi înființat un comitet de monitorizare din care vor face parte primarul localității, reprezentanți ai consiliului local, reprezentanți ai echipei de implementare și reprezentanți ai partenerilor economici și sociali. Comitetul de monitorizare se reunește cel puțin o dată pe an și examinează toate chestiunile care afectează progresele făcute de program în realizarea obiectivelor sale.

Comitetul de monitorizare examinează:

- (a) progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea strategiei pentru dezvoltare locală și realizarea indicatorilor;
- (b) orice probleme care influențează performanța programului și măsurile luate pentru a le remedia;
- (c) contribuția programului la abordarea problemelor identificate la nivelul comunei Bălcăuți;
- (d) punerea în aplicare a acțiunilor în legătură cu comunicarea și vizibilitatea;

Manualul privind strategiile de dezvoltare urbană durabilă publicat de comisia europeană apreciază că monitorizarea strategiei pentru dezvoltare locală asigură următoarele trei beneficii:

- Oferă în timp util autorităților urbane informații privind progresele realizate, ceea ce permite identificarea rapidă a problemelor și deplasarea accentului pe prioritățile strategice atunci când este necesar. În acest sens, sistemele de monitorizare sunt esențiale ca „sisteme de alertă timpurie”.
- Acoperă nevoile de date ale evaluării strategiei pentru dezvoltare locală. Pentru a realiza evaluarea strategiei pentru dezvoltare locală, factorii de decizie, părțile interesate și beneficiarii au nevoie de informații privind eficacitatea strategiei. Monitorizarea furnizează dovezi în acest scop.
- Consolidează transparența și legitimitatea. Colaborarea amplă cu diferite organizații, grupuri și cetățeni în procesul de proiectare și de implementare a proceselor de monitorizare crește gradul de conștientizare și consolidează angajamentul comunităților locale față de strategiile pentru dezvoltare locală.

Comitetul de monitorizare va realiza anual o evaluare a gradului de implementare aSDL Bălcăuți. În cadrul acestei evaluări vor fi monitorizați următorii indicatori:

Indicatori de realizare a obiectivelor:

1. Număr de proiecte aflate în etapa de elaborare a cererii de finanțare, în implementare și finalizate din total proiecte / obiectiv specific și din total proiecte / SDL. Evaluarea se va face pe fiecare obiectiv specific în parte și pe total strategie;

2. Număr de obiective specifice care au beneficiat de intervenții din total obiective specifice / prioritate. Evaluarea se va face pe fiecare prioritate în parte;
3. Număr de priorități care au beneficiat de intervenții din total priorități. Evaluarea se va face pe total strategie;

Indicatorul nr. 1 va prezenta gradul de îndeplinire al fiecărui obiectiv specific în parte. Un obiectiv specific poate fi atins prin implementarea proiectelor aferente acestuia (unul sau mai multe) așa cum au fost menționate în portofoliul de proiecte.

Indicatorul nr. 2 va prezenta gradul de realizare al fiecărei priorități de acțiune în parte. O prioritate cuprinde mai multe obiective.

Indicatorul nr. 3 va prezenta nivelul de implementare al SIDU din punct de vedere cantitativ (număr priorități, număr de obiective specifice, număr de proiecte care au beneficiat de intervenții).

Indicatori de integrare spațială:

1. Număr total de proiecte / localitate componentă a Comunei Bălcăuți în parte. Statistica se va face pe fiecare localitate în parte.
2. Număr de proiecte sociale / localitate componentă a Comunei Bălcăuți în parte. Statistica se va face pe fiecare localitate în parte.
3. Număr de proiecte de dezvoltare economică și dezvoltare a infrastructurii / localitate componentă a Comunei Bălcăuți în parte. Statistica se va face pe fiecare localitate în parte.
4. Număr de proiecte în domeniul protecției mediului, construire de spații verzi și zone de agrement / localitate componentă a Comunei Bălcăuți în parte. Statistica se va face pe fiecare localitate în parte.

Indicatorul nr. 1 va prezenta o statistică a numărului de proiecte implementate în fiecare localitate componentă a Comunei Bălcăuți în parte. Un proiect poate cuprinde obiective ce vor fi realizate în mai multe localități. În acest caz fiecare localitate în care se vor realiza intervenții va fi menționată ca beneficiar. Scopul acestui indicator este de a monitoriza implementarea echilibrată a proiectelor pe întreg teritoriul Comunei Bălcăuți.

Indicatoarele 2,3 și 4 prezintă statistica implementării de proiecte pe fiecare localitate în parte și pe fiecare domeniu al dezvoltării urbane integrate în parte (economic, social, mediu). Acești indicatori vor contribui la o monitorizare a omogenității dezvoltării teritoriale a Comunei Bălcăuți.

Indicatorii de integrare spațială permit monitorizarea distribuției teritoriale a proiectelor implementate. Acest lucru va permite depistarea precoce a discrepanțelor de dezvoltare teritorială și intervenția imediată în cazul apariției acestora.

Pe lângă realizarea acestei statistici care va reflecta progresele înregistrate în implementarea SDL Bălcăuți, comitetul de monitorizare va prezenta și un raport cu privire la:

- Problemele cu care s-a confruntat administrația publică locală în activitatea de implementare a strategiei și modul în care au fost rezolvate. Problemele pot fi de diverse tipuri: financiare, legale, insuficiența personalului, lipsa specialiștilor, etc.
- O descriere a măsurilor de răspuns implementate sau propuse spre implementare pentru fiecare provocare identificată în Comuna Bălcăuți (economică, socială, mediu și schimbări climatice, demografică).

Rapoartele anuale de evaluare vor fi prezentate sub formă de informări în cadrul Consiliului Local Bălcăuți.

Secțiunea 10: Surse de finanțare – fonduri europene și naționale

Fonduri europene

Programele europene aferente perioadei 2021 – 2027 sunt în prezent în consultare fiind disponibile drafturile acestora.

Începând cu perioada de programare 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est va îndeplini funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional Nord Est. Procesul de elaborare a Programului Operațional Regional Nord-Est 2021-2027 se desfășoară în strânsă colaborare cu partenerii locali, având drept premise necesitățile reale ale regiunii. Elaborarea Programului Operațional Regional 2021-2027 – Nord-Est presupune corelarea acestuia, atât cu documentele de planificare existente la nivel regional, cât și cu regulamentele existente la nivel european, intervențiile propuse urmând să fie concentrate pe cele 5 obiective principale de politică (OP) ale Comisiei Europene:

1. Europa mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă)
2. Europa mai verde, fără emisii de carbon
3. Europa mai conectată (mobilitate și conectivitate TIC regională)
4. Europa mai socială (implementarea Pilonului european al drepturilor sociale)
5. Europa mai aproape de cetățeni (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coasta prin inițiative locale)

10.1 POR Nord – Est 2021 – 2027.

Draft valabil la data elaborării SDL Bălcăuți.

Regiunea NE isi propune pentru anul 2030 urmatoarele elemente de ordin strategic:

- **viziunea: regiunea NE va fi un spatiu competitiv, durabil, rezilient si incluziv, unde iti vei dori sa locuiesti, sa lucrezi si sa investesti!**
- **obiectivul general: derularea in regiune a unei dezvoltari echilibrate bazate pe un proces de crestere economica inteligent, durabil si incluziv, care sa**

conduca la cresterea calitatii vietii si reducerea decalajelor de dezvoltare intra si inter regionale.

Pentru atingerea obiectivului general sunt avute in vedere sase obiective strategice si opt prioritati, dupa cum urmeaza:

- obiectivul strategic nr.1 - Imbunatatirea competitivitatii regionale prin cresterea productivitatii in domenii cu potential de crestere si specializare inteligenta, prin stimularea capacitatilor de inovare si cercetare si promovarea utilizarii tehnologiilor avansate si a serviciilor tehnologiei informatiei si comunicatiilor, adresat prin prioritatile nr 1: NE - o regiune mai competitiva, mai inovativa si nr. 2: NE - o regiune mai digitalizata;
- obiectivul strategic nr.2 - Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor prin promovarea eficientei energetice, infrastructurii verzi si reducerea emisiilor de carbon in mediul urban, adresat prin prioritatile nr.3: NE - o regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul si nr. 4: NE - o regiune cu o mobilitate urbana mai durabila;
- obiectivul strategic nr. 3 - Cresterea accesibilitatii, conectivitatii si sigurantei prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne si durabile, adresat prin prioritatea nr. 5: NE - o regiune mai accesibila;
- obiectivul strategic nr. 4 – Cresterea accesului si participarii la un invatamant de calitate, corelat cu cerintele pietii muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educationale moderne, adresat prin prioritatea nr. 6: NE - o regiune educata;
- obiectivul strategic nr. 5 – Sprijinirea dezvoltarii locale integrate prin valorificarea si promovarea potentialului local existent, adresat prin prioritatea nr.7: NE - o regiune mai atractiva;
- obiectivul strategic nr. 6 – Dezvoltarea capacitatii administrative pentru managementul si controlul POR la nivel regional, adresat prin prioritatea nr.8 – asistenta tehnica.

Prioritatea 1: Nord-Est – O regiune mai competitiva, mai inovativa

a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

Principalele actiuni care se urmaresc in cadrul acestui obiectiv specific sunt legate de consolidarea capacitatii, cresterea performantei si atractivitatii sistemului regional de inovare, prin actiuni menite sa sprijine implementarea specializarii inteligente, incurajarea colaborarii dintre cercetare si industrie, dezvoltarea si valorificarea infrastructurilor de cercetare- inovare, inclusiv prin stimularea participarii organizatiilor CDI in proiecte internationale.

De asemenea, masurile au in vedere, intarirea capacitatii de inovare a IMM prin colaborarea cu entitati de cercetare- dezvoltare, de transfer tehnologic, cu mediul academic si clustere, care vor contribui la consolidarea ecosistemului de inovare regional si la intensificarea activitatilor inovative in lanturile de valoare relevante pentru cresterea economica a regiunii.

Tipuri de operatiuni ce vor fi finantate:

1. Integrarea organizatiilor CDI din sistemul national in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3.

Se vor sprijini proiecte care asigura:

- participarea in calitate de partener asociat, la implementarea unor proiecte inovative aprobate in cadrul programului Orizont Europa (activitati de cercetare, demonstrare, validare si inovare, informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI);
- participarea la activitatile platformelor tematice de specializare inteligenta (Platformele S3), inclusiv formarea de aliante strategice interregionale pentru pregatirea si depunerea de proiecte pentru programul Orizont Europa, componenta investitii interregionale inovative (informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatiei de proiect);
- aderarea la structuri asociative/parteneriale transnationale si participare la activitati pregatitoare pentru depunere de proiecte in cadrul initiativelor Institutului European pentru Inovare si Tehnologie(EIT) - Comunitatile pentru Inovare si Cunoastere (KICs), Reteaua Europeana a Regiunilor pentru Inovare si Cercetare (ERRIN), (contributie anuala in calitate de membru asociat, activitati de informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatii de proiect), etc.

2. Consolidarea ecosistemului de CDI regional, prin operatiuni de:

- CDI si investitii pentru dezvoltarea infrastructurilor proprii in organizatiile CDI si universitatile publice, orientate spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenorială.
- CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice din regiune in vederea pregatirii ofertei de cercetare pentru piata (transfer de know-how, marketing, obtinerea, validarea si protejarea brevetelor, etc)

3. Dezvoltarea capacitatii de inovare a intreprinderilor

- proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, pentru implementarea specializarii inteligente, conform nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala;
- Proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, necesare pentru transferul de cunoastere in IMM;
- Proiecte ale IMM-urilor de tipul „proof-of-concept”;
- Proiecte inovative ale IMM-urilor care primesc marca Seal of Excellence in Programul Orizont Europa;
- Investitii pentru dezvoltarea si validarea unui produs minim viabil(MVP) si lansarea acestuia pe piata dedicate startup-urilor/spin-off-urilor;

4. Dezvoltarea inovativa a clusterelor

Sunt vizate operatiuni care integreaza activitati de tipul:

- proiecte de cercetare, dezvoltare, inovare derulate de catre entitatea de management (EMC) in beneficiul cresterii competitivitatii companiilor membre; entitatea de management va defini in proiect modalitatea de asigurare a accesului membrilor clusterului la rezultatele proiectului, inclusiv regulile pentru exploatarea drepturilor de proprietate intelectuala;

- întărirea capacității entității de management a clusterului de a gestiona și exploata lanțul de valoare (inclusiv internaționalizare și conectare la platforme/rețele colaborative). Această operațiune este obligatorie pentru toate proiectele.

a (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

Tipurile de operațiuni avute în vedere sunt:

1. Investiții pentru facilitarea creșterii și dezvoltării tehnologice a companiilor. Sunt vizate proiecte care vor include activități de tipul:
 - investiții în microîntreprinderi și IMM-uri pentru dezvoltarea capacității tehnologice;
 - achiziția de noi tehnologii, automatizare, robotica, inteligența artificială, implementare soluții pentru personalizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă);
 - implementare soluții pentru recuperarea, reutilizarea și revalorificarea unor materii prime, materiale, și produse prin reintroducerea în procesul de fabricație principal sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activități economice necesare integrării în lanțuri de valoare, etc; inclusiv investiții pentru adaptarea fluxului tehnologic și a capacității de producție la situații de criză cauzate de provocări societale majore (ex: pandemia Covid-19);
 - certificare produse/servicii; design industrial; marketing și branding; achiziția/exploatarea unor drepturi de proprietate intelectuală.
2. Dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea și maturizarea start-up/spin-off în domenii de specializare inteligentă prin investiții în crearea, dezvoltarea de incubatoare și acceleratoare de afaceri, pentru promovarea serviciilor și beneficiilor oferite de acestea.

a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat

1. Dezvoltarea competențelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologică și economie circulară

Pentru a asigura sustenabilitatea investițiilor în IMM prevăzute la OS(i) și OS(iii), toate proiectele vor putea sprijini achiziția unor servicii pentru:

- acumularea de cunoștințe pentru tranziție industrială și specializare inteligentă prin atragerea de personal calificat în cercetare-inovare sau prin organizarea de stagii de pregătire și internship în colaborare cu universitățile
- formare de competente avansate necesare exploatării noilor tehnologii
- participarea în activități de internaționalizare, prin dezvoltarea unor strategii de export, a unor instrumente de marketing, participarea la târgurile de tehnologie europene, evenimente de brokeraj și matchmaking tehnologic, aderarea și participarea la activitățile unor rețele colaborative, etc regionale/nationale/europene.

2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale

Pentru a asigura sustenabilitatea investițiilor prevăzute la OS(iii) pentru incubatoarele și acceleratoarele de afaceri proiectele susținute vor include achiziția unor servicii pentru:

- formarea competentelor personalului acestora care sa poata oferi sprijin personalizat relevant clientilor si potentialilor viitori antreprenori
- asistenta si consultanta pentru dezvoltarea programelor potrivite de accelerare si incubare

3. Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, adecvate sustinerii specializarii inteligente.

Sunt vizate selectarea prin apel competitiv a proiectelor care vizeaza:

- formarea de competente in randul angajatilor EITT acreditate, pentru livrarea si promovarea unor servicii de calitate si pentru retelizare nationala si internationala in domeniile de specializare RIS3 NE
- asistenta si consultanta acordata echipelor de cercetatori din cadrul universitatilor publice pentru a identifica rezultate ale cercetarii cu potential de piata si a dezvolta strategii de comercializare ale acestora, de a gestiona parteneriate si negocieri cu industria.

4. Crearea unei platforme de management a competentelor regionale pentru specializare inteligenta

2.A.1. Prioritatea 2: Nord-Est – O regiune mai digitalizata

a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor

Operatiuni vizate:

1. Transformarea digitala a IMM-urilor orientata catre cresterea intensitatii digitale, prin:

- investitii pentru sprijinirea utilizarii de instrumente, echipamente si servicii digitale care sa conduca la realizarea de pagini proprii de internet, promovare digitala (internet), gazduire tip „cloud”, e-facturare, e- comert, digitalizarea comunicarii cu consumatorul si/sau clientul, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, etc.;

1. Crearea de servicii publice digitale noi sau semnificativ imbunatatite, orientate integrat atat catre mediul privat cat si catre cetateni si comunitatea locala, prin:

- dezvoltarea, testarea si implementarea de aplicatii si solutii tip e-guvernare noi sau semnificativ imbunatatite, orientate catre imbunatatirea mediului de afaceri si antreprenoriatului, cat si reducerii substantiale a sarcinii administrative a cetateanului, etc;
- dezvoltarea platformelor de date deschise in formate standardizate, prietenoase pentru dezvoltarea de servicii publice orientate/solicitate catre/de cetateni si firme, inclusiv harti geospatiale.

Prin interventiile realizate se va urmari o crestere a participarii comunitatilor locale in procesele decizionale.

2.A.1 Prioritatea 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul

b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera

Operatiuni vizate:

- investitii in cladirile rezidentiale in vederea cresterii eficientei energetice inclusiv, dupa caz, masuri de consolidare structurala, in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate;
- investitii in cladirile publice in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice inclusiv dupa caz, masuri de consolidare structurala, in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.

Actiunile pentru fiecare dintre cele doua operatiuni pot cuprinde:

- imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii (ex. pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol, etc.), sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii (dupa caz) – in mod obligatoriu;
- crearea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de ventilare si climatizare (inclusiv sisteme de racire pasiva), inlocuire, dupa caz, a instalatiilor producere si utilizare agent termic pentru incalzire si a apei calde menajere, cu surse regenerabile la scara mica, in combinatie cu pachetul de renovare energetica;
- implementarea sistemelor inteligente de management energetic pentru imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea, instalarea, intretinerea si exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea si monitorizarea oricarui tip de energie pentru asigurarea conditiilor de confort interior);
- amenajarea de acoperisuri si fatade verzi;
- orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivului specific (inlocuirea/modernizarea lifturilor, inlocuirea circuitelor electrice, dotarea cladirilor cu sisteme de iluminat inteligente, etc.).

b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii

Operatiuni vizate:

- Investitii care promoveaza infrastructura verde in zonele urbane, respectiv modernizarea si extinderea spatiilor verzi, inclusiv prin reconversia functionala a spatiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate, cat si amenajari de paduri – parc;

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- Creare, amenajare de spatii verzi: defrisarea vegetatiei existente, modelarea terenului, plantarea cu plante perene/gazonarea suprafetelor, plantare arbori si arbusti, amenajare alei cu structura non-invaziva, foisoare, puncte de observare pasari, pasuni de albine, hoteluri de albine, inclusiv sisteme de irigatii si de iluminat

inteligent pentru spatiile amenajate, toalete ecologice, mobilier urban aferent (din materiale ecologice), managementul informatizat al fondului de arbori, etc.

- Amenajare de paduri-parc: zone de acces, alei cu structura non-invaziva (materiale ecologice), trasee pentru biciclete, platforme de popas, coridoare ecologice, sisteme de irigatii/sisteme de iluminat inteligent pentru spatiile amenajate, toalete ecologice; mobilier urban aferent (din materiale ecologice), dupa caz – reimpaduriri, managementul informatizat al fondului de arbori, etc.

2.A.1 Prioritatea 4: Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbana mai durabila

b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile

Operatiuni vizate:

- implementarea mobilitatii urbane durabile prin crearea, dezvoltarea transportului public in comun nepoluant, prin:
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate de transportul public in comun nepoluant;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea cailor de rulare pentru tramvaie;
 - Modernizare, achizitionare de material rulant electric (tramvaie), troleibuze si autobuze electrice, inclusiv asigurarea accesibilitatii in mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati;
 - Amenajarea statiilor de incarcare electrica pentru autobuzerle electrice in punctele terminus ale traseelor;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea depourilor/autobazelor aferente transportului public in comun nepoluant, inclusiv infrastructura tehnica aferenta;
 - Crearea, modernizarea, reabilitarea statiilor de transport public de calatori, inclusiv asigurarea accesibilitatii pentru persoanele cu dizabilitati;
 - Sisteme informationale inteligente pentru transportul public in comun: furnizarea de informatii privind timpii de sosire si de plecare, harti de transport si grafice orare, alternativele si legaturile cu alte linii de transport prin afisare digitala si mesaje vocale, posibilitati de intermodalitate, aplicatii pentru planificarea calatoriilor, inclusiv sisteme e-ticketing;
 - Amenajarea de parcarri in punctele terminus ale liniilor de transport in comun, in zona de acces in municipiu/oras pentru a incuraja continuarea calatoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun;
 - Crearea, modernizarea, extinderea sistemelor de management inteligent al traficului, precum si a altor sisteme de transport inteligente;
 - Dezvoltarea solutiilor inteligente pentru managementul parcarilor;
 - Dezvoltarea facilitatilor de tip parking integrate cu infrastructuri pentru deplasari nemotorizate;
 - Amenajarea de aliniamente de arbori si arbusti.
- implementarea mobilitatii urbane durabile prin crearea, dezvoltarea de moduri alternative de transport nepoluat, prin:

- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea pistelor si traseelor pentru biciclete, a parcarilor pentru biciclete, inclusiv sistemelor de inchiriere de biciclete;
- Crearea, modernizarea, extinderea de zone si trasee pietonale si semi-pietonale partajate (pentru pietoni, biciclisti si deplasari motorizate pentru riverani), inclusiv prin reconversia strazilor;
- Dezvoltarea sistemelor de reducere, interzicere a circulatiei autoturismelor in anumite zone;
- Crearea, extinderea de trotuare si spatii dedicate transportului nemotorizat si amenajari urbane pentru pietoni, inclusiv alinamente de arbori si arbusti;
- Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe strazile urbane, pentru prioritizarea transportului public de calatori, cu bicicleta si pietonal, accesibilizarea infrastructurii de transport pentru persoanele cu dizabilitati.

2.A.1. Prioritatea 5: Nord-Est – O regiune mai accesibila

c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

Operatiuni vizate:

- modernizarea, construirea de legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T;
- dezvoltarea de solutii pentru descongestionarea/fluidizarea traficului; fiind sprijinite:
 - modernizarea, construirea drumurilor judetene care se constituie in legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres;
 - constructia variantelor ocolitoare cu statut de drum judetean ce vor face parte din drumul judetean, construirea/realizarea de elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalisticii aferente;
 - constructia variantelor ocolitoare urbane, construirea/realizarea de elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalisticii aferente;
 - construirea, modernizarea, reabilitarea de pasaje/noduri rutiere si construirea pasarelelor pietonale;

In plus, ca parte a proiectelor de modernizare/fluidizare trafic, vor fi avute in vedere si urmatoarele actiuni:

- construirea/modernizarea de statii si alveole (in cazul in care proiectul vizeaza un drum judetean/traseu deservit de transportul public de calatori) pentru transport public pe traseul drumului judetean;
- realizarea de statii de incarcare electrica;
- realizarea de investitii pentru cresterea sigurantei rutiere: masuri de siguranta pasiva (atenuatori de impact si parapete de ghidare), semnalizarea acustica si vizuala a sectoarelor de drum periculoase si obstacolelor prin utilizarea energiei

verzi, construire de pasaje denivelate, construire/amenajare de sensuri giratorii, masuri de prevenire a incidentelor/accidentelor cauzate de fauna salbatica (pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.),etc;

- realizarea de investitii destinate sigurantei rutiere pentru pietoni si biciclisti;
- realizarea de aliniamente de arbori situate de-a lungul cailor de transport si parapeti pentru protectie, aparari de maluri si consolidari de versanti, realizarea de investitii suplimentare pentru protectia drumului respectiv fata de efectele generate de conditii meteorologice extreme, efect al schimbarilor climatice.
- reducerea impactului asupra ariilor protejate prin realizarea/refacerea coridoarelor ecologice, in scopul asigurarii conectivitatii laterale pentru speciile de carnivore mari, ungulate salbatice, dar si amfibieni, reptile sau mamifere mici (ex. pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.).

2.A.1. Prioritatea 6: Nord-Est – O regiune educata

d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;

Operatiuni vizate:

- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant timpuriu (anteprescolar si prescolar), invatamant primar si gimnazial;
- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant secundar superior, filiera vocationala si tehnologica si invatamant profesional, inclusiv cel dual;
- dezvoltarea infrastructurii de invatamant universitar.

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate) infrastructurii educationale pentru educatia timpurie anteprescolara (crese) si prescolara (gradinite) in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul general obligatoriu in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic (liceu tehnologice si scoli profesionale) si cel vocational, in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea si dotarea infrastructurii sportive asociate unitatilor de invatamant, inclusiv a centrelor de pregatire sportiva (inclusiv olimpice), stabilite pe langa scoli sau institutii de invatamant);

- reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale universitare, inclusiv case de cultura ale studentilor;
- achizitionare de microbuze/autobuze/autocare scolare electrice (echipate pentru transportul elevilor cu dizabilitati locomotorii) pentru transportul elevilor domiciliati in localitatile rurale din zonele limitrofe comunelor, oraselor, municipiilor, precum si din zonele rurale izolate, inclusiv infrastructura de incarcare electrica la nivel de unitate scolara - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investitie in infrastructura educationala;
- crearea si dezvoltarea de platforme digitale de comunicare si schimb de documente (inclusiv lectii digitalizate), baze de date si biblioteci virtuale pentru elevi si studenti, parinti si scoala, live streaming, dotarea cu echipamente si infrastructura de proiectare si mapare video - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investitie in infrastructura educationala;

Prioritatea 7: Nord-Est – O regiune mai atractiva

e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;

Sunt avute in vedere, in functie de provocarile si oportunitatile existente la nivelul fiecărei localitati utilizarea intr-un mod integrat a operatiunilor dedicate:

A. Revitalizarii si regenerarii urbane fizica, cu actiuni orientate catre:

- (re)amenajare, reabilitare, modernizare spatii publice, centre istorice, pietre, zone pietonale, parcuri inteligente (ca parte a unui proiect integrat de regenerare/revitalizare urbana si doar justificate prin disparitia zonelor de parcare existente, urmare a reconfigurarii spatiilor deschise, subiect al proiectelor de revitalizare/regenerare urbana), spatii de joaca, etc.;
- crearea, extinderea, modernizarea, reabilitarea de parcuri, scuaruri, gradini publice, alte zone cu spatii verzi, pergole, alei, reabilitarea monumentelor de for public (statui), inclusiv dotare cu mobilier urban, iluminat inteligent, etc.;
- dezvoltarea de sisteme integrate tip strazi inteligente avand sisteme de supraveghere video inteligente cu senzori IoT, mobilier urban inteligent, iluminat inteligent, etc.

si,

B. Fructificarii potentialului economic local, cultural, balnear, turistic, creativ, cu actiuni orientate catre:

1. Cultura si turism cultural

- restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice;
- dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil;
- adaptarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru gazduirea de evenimente, activitati cultural-creative
- construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea, dotarea cladirilor cu functii culturale, centrelor culturale muzeelor, teatrelor, biblioteci;
- conservarea, protectia si valorificarea durabila a patrimoniului cultural si dezvoltarea de noi servicii culturale;
- reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat, catre obiective, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcare pentru biciclete;

2. Turism balnear

- constructia, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare si a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sanatate si intretinere, balneo, activitati de recreere, activitati sportive etc);
- constructia, reabilitarea, modernizarea retelelor de captare si / sau transport a izvoarelor minerale si saline cu potential terapeutic;
- reabilitarea instalatiilor de alimentare cu apa minerala de la surse la bazele de tratament;
- restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea cladirilor declarate monumente istorice care se afla in statiuni balneoclimatice;
- reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat, catre bazele de tratament, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcare pentru biciclete ;

3. Turism de agrement

- crearea, amenajarea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii specifice activitatilor de agrement acvatic pe lacuri, rauri: miniporturi turistice, debarcadere, pontoane pentru agrement nautic;
- amenajarea in scop turistic a plajelor, falezelor;
- amenajarea perimetre lacurilor/rauri cu piste de alegare si ciclist;

- crearea, extinderea, modernizare infrastructurii de agrement, inclusiv utilitati aferente tip parcuri tematice, dezvoltate in jurul unui subiect asociat unor evenimente, personalitati culturale, personaje sau perioade istorice, tip parcuri stiintifice - educationale (zone stiintifice tematice, expozate interactive, zona de spectacole, ateliere, etc); parcuri de aventuri (instalatie tiroliana, panouri de escalada, roller-coaster, centru/zona de agrement, etc); aquaparcuri (instalatie de tobogane de apa, de rafting, tunele, saune, baie turceasca, bazine, locuri de joaca pentru copii, etc);
 - reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat catre obiective, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcare pentru biciclete;
4. Sprijinirea industriilor cultural - creative care pun in valoare specificul cultural local, prin sustinerea intreprinzatorilor care activeaza in mestesuguri, artizanat, arte vizuale, inclusiv actiuni de promovare a acestora.

10.2 Planul Național de Redresare și Reziliență Draft

valabil la data elaborării SDL Bălcăuți

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este conceput așa încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume.

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu Obiectivul general al MRR1, așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, Art.4.

Astfel, obiectivul general al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țăntelor în materie de reforme și investiții.

Structura PNRR.

Nr. pilon	Denumire pilon	Nr. Comp.	Denumire componentă

I.	Tranziția verde	1	Sistemul de management al apei
		2	Împădurim România și protejăm biodiversitatea
		3	Managementul deșeurilor
		4	Transportul sustenabil
		5	Fondul pentru valul renovării
		6	Energie
II.	Transformare digitală	1	Cloud guvernamental și sisteme publice digitale
III.	Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	1	Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii
		2	Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
IV.	Coeziune socială și teritorială	1	Fondul local pentru tranziție verde și digitală
		2	Turism și cultură
V.	Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	1	Sănătate
		2	Reforme sociale
		3	Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali
VI.	Politici pentru noua generație	1	România educată

Ca aspect general, toate componentele au fost dezvoltate pe o bază sectorială, fiind cumulate acolo unde acest lucru a fost posibil cu domenii adiacente/complementare. Prin excepție, este o componentă cu o abordare integrată a măsurilor, respectiv fondul local pentru tranziția verde și digitală. De asemenea, unele componente, ca de exemplu cele privind fiscalitatea, mediul de afaceri, cloud-ul guvernamental, eficiența energetică, implică măsuri transversale ce susțin reformele și investițiile din cadrul mai multor componente. Astfel, pe lângă cele anterior menționate, mai jos sunt dezvoltate argumentele necesare pentru demonstrarea interconectării componentelor planului.

Componenta privind sistemul de management al apei - Reformele și investițiile incluse vizează deficiențele din sectorul apei, în special în ceea ce privește accesul la apă și la canalizare, cantitatea și calitatea apei potabile. Reformele propuse sunt legate în special de dezvoltarea capacității operaționale și financiare a operatorilor de apă canal de a exploata și întreține în mod durabil infrastructura de apă și apă uzată. Reformele sunt susținute de investiții în extinderea și modernizarea infrastructurii de apă potabilă și de apă uzată, monitorizarea calității apei potabile și modernizarea laboratoarelor pentru o mai bună monitorizare a substanțelor deversate în ape. Întărirea rolului Autorității de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) vine să sprijine reformele și investițiile propuse, în special în activitatea de asigurare a calității apelor și respectarea măsurilor privind extracția, tratarea, stocarea, distribuția apei potabile și colectarea și tratarea apelor reziduale. Măsurile sunt susținute de măsurile de digitalizare aferente.

Componenta de păduri și biodiversitate - Reformele și investițiile propuse sunt interconectate având în vedere complementaritatea domeniilor comasate (fondul de împăduriri și biodiversitate) cu scopul de a armoniza practicile specifice pentru asigurarea tranziției către o Europă neutră din punct de vedere climatic. Sunt propuse modificări legislative ale Codului Silvic, ale reglementărilor privind împădurirea terenurile agricole degradate, coroborat cu menținerea biodiversității, refacerea zonelor afectate din punct de vedere ecologic. Promovarea gestionării durabile a pădurilor și împădurirea, sporirea multifuncționalității și a rolului pădurilor ca absorbant de carbon, protejarea pădurilor și refacerea ecosistemelor forestiere pentru a atinge o stare bună a habitatelor și a speciilor și pentru a consolida reziliența la impactul schimbărilor climatice asupra pădurilor. Reformele și investițiile sunt susținute de baze de date digitale privind inventarierea perimetrelor de ameliorare a terenurilor degradate și a suprafețelor cu noi păduri, precum și de măsurile privind îmbunătățirea activității Romsilva.

În ceea ce privește biodiversitatea se are în vedere reconstrucția habitatelor de pajiști în ariile naturale protejate, măsură susținută de actualizarea planurilor de management pentru arii protejate și de punerea în aplicare a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030. Complementar, sunt avute în vedere și măsuri privind crearea de noi arii naturale urbane și a rețelei naționale de arii naturale urbane, realizându-se, astfel, și interconectarea cu componenta privind fondul local pentru tranziția verde și digital, anticipând subcapitolul următor privind susținerea reciprocă a componentelor și interconectarea lor.

Componenta privind managementul deșeurilor – are în vedere măsuri legate de dezvoltarea unui management al deșeurilor eficient prin modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale (pentru SMID-uri și pentru localități neasociate) prin dezvoltarea de “insule ecologice”, digitalizate, pentru colectarea selectivă a deșeurilor la nivel local, prin includerea în circuitul economic a materiilor prime secundare provenite din materialele recuperate de la populație sub formă de deșeuri, și stimularea economiei circulare. Măsurile sunt susținute și de creșterea capacității de monitorizare și control în ceea ce privește transportul deșeurilor. Măsurile de stimulare ale economiei circulare sunt corelate cu componenta de eficiență energetică Valul Renovării unde se are în vedere crearea unui centru pilot pentru colectarea și reutilizarea materialelor de construcție istorice provenite din demolări legale. Cele anterior menționate sunt susținute

de măsuri privind creșterea nivelului de monitorizare și control al calității mediului și de dezvoltare a unui sistem de management eficient al deșeurilor municipale.

Componenta privind transportul sustenabil – cuprinde, în principal, reforme și investiții pentru a dezvolta o infrastructură de transport durabilă și ecologică, cu standarde de siguranță adecvate, stimulând în același timp tranziția către un transport ecologic la nivel național. În scopul susținerii acestui obiectiv reformele se axează în principal pe dezvoltarea cadrului strategic, legal și procedural pentru dezvoltarea transportului sustenabil, fiind propuse investiții în zona de infrastructură de cale ferată, de digitalizare a sistemelor de trafic și de sisteme de frânare care să conducă la economie de energie. Reformele și investițiile sunt susținute prin reformarea companiilor de stat menite să implementeze proiectele respective, stimulând aplicarea principiilor guvernantei corporatiste. Investițiile în sectorul rutier vin în sprijinul redresării economice și stimulării mediului economic, asigurând o mai mare interconectivitate a regiunilor României, fiind coroborate cu măsuri de diminuare a poluării ca urmare a intensificării traficului.

Componenta Valul Renovării și Eficiența Energetică - asigură modernizarea și sustenabilitatea fondului construit printr-o abordare integrată a consolidării seismice, eficienței energetice, reducerii riscului la incendiu, ameliorarea calității aerului interior și tranziția spre clădiri inteligente. Obiectivul este susținut de realizarea unui cadru normativ strategic și de reglementare simplificat care să sprijine implementarea investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente. Componenta conține inclusiv măsuri de monitorizare a performanțelor fondului construit prin realizarea registrului digital al clădirilor și implementarea treptată a pașaportului energetic al clădirilor și asigură măsuri de instruire pentru forța de muncă specializată pentru tipurile de intervenții avute în vedere. De asemenea, nu trebuie neglijată partea de economie circulară pentru reabilitarea clădirilor istorice prin crearea unui centru - pilot pentru colectarea și reutilizarea materialelor de construcție istorice provenite din demolări legale. În plus, componenta asigură cadrul normativ necesar pentru toate tipurile de intervenții asupra infrastructurilor specifice din cadrul celorlalte componente, pentru a anticipa subsecțiunea următoare.

Componenta de energie verde – asigură condițiile legislative pentru creșterea capacităților de interconectare a rețelei de transport de energie, a flexibilității și capacității de echilibrare a acesteia, creând inclusiv cadrul de reglementare necesar investițiilor în capacități noi de producere de energie regenerabilă, revizuind inclusiv cadrul strategic în domeniul energiei și schimbărilor climatice. Investițiile implică măsuri legate de decarbonizarea sectorului energetic și creșterea nivelului de energii regenerabile în cadrul mixului energetic, precum și investiții de digitalizare specifice. Aceste elemente sunt susținute de creșterea gradului de implementare la nivel sectorial a măsurilor de guvernare corporativă și capacitate instituțională. Reformele și investițiile contribuie la obiectivele de eficiență energetică coroborat cu măsurile incluse în cadrul componentei privind fondul construit.

Componenta Digital – asigură cadrul legislativ, procedural necesar pentru digitalizarea serviciilor publice printr-o abordare standardizată și prin asigurarea măsurilor de securitate și de interconectare adecvate. În acest sens, se are în vedere crearea unui cloud guvernamental și centre de date interoperabile, cu o arhitectura a datelor unitară, precum și crearea unui cadru legal de guvernare a serviciilor de cloud pentru zona guvernamentală

care să clarifice roluri, responsabilități, reguli de alocare a resurselor. Componenta este trans-sectorială asigurând cadrul standardizat necesar pentru dezvoltarea serviciilor publice digitale cuprinse în cadrul tuturor celorlalte componente din cadrul planului (de exemplu: birocatarea mediului de afaceri, registrele digitalizate, digitalizarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală).

Componenta de reformă fiscală - este orientată pe consolidarea sistemului financiar-fiscal și creșterea capacității de colectare a veniturilor la bugetul de stat, precum și îmbunătățirea administrării vamale. Reformele de asemenea vizează zona de impozitare, unde este urmărită alinierea sistemului de impozitare cu actuala și viitoarea etapă de dezvoltare economică a României prin îmbunătățirea structurii veniturilor fiscale, eliminarea distorsiunilor și lacunelor din sistemul fiscal. De asemenea componenta conține măsuri privind consolidarea mediului de afaceri, asigurarea stabilității și predictibilității acestuia, precum și creșterea competitivității prin inovație. O altă parte importantă a componentei este orientată pe reforma sistemului de pensii prin consolidarea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile și elaborarea/aplicarea unui nou cadru legislativ care să corecteze inechitățile din sistemul de pensii.

Componenta privind mediul de afaceri, Cercetare-Dezvoltare, Companii de stat - are în vedere reforme legate de debirocatarea mediului de afaceri prin digitizarea unor servicii publice și renunțarea la unele sarcini administrative redundante. Reforma este susținută de o serie de investiții menite să direcționeze investițiile mediului privat către contribuția la schimbările climatice și tranziția digitală, coroborate cu investiții în activitatea productivă și crearea de noi locuri de muncă, diversificând instrumentele de acces la finanțare pentru întreprinderi în funcție de nevoile și gradul acestora de dezvoltare. Mediu de afaceri este în strânsă legătură cu activitatea de cercetare, dezvoltare inovare, unde se încearcă stimularea unei relații bidirecționale pentru creșterea nivelului de maturitate tehnologică și implicit realizarea de transferuri și activități de inovare. Reforma companiilor de stat este o altă dimensiune a mediului de afaceri, unde obiectivele strategice ale statutului trebuie să fie consolidate cu principiile guvernantei corporatiste pentru stimularea competitivității economice. Reformele și investițiile destinate mediului de afaceri sunt susținute astfel și de componenta privind cloud-ul guvernamental și de reformele fiscale legate de conformarea voluntară și creșterea gradului de colectare.

Componenta privind fondul local verde – implică reforme și investiții integrate dedicate mediului urban/local, cu accent pe mobilitate urbană, reabilitarea spațiilor verzi în vederea asigurării reducerii poluării din cadrul aglomerațiilor urbane. Intervențiile propuse sunt subsumate cadrului de reformă legat de Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor care ține cont de realitatea actuală și care consolidează cooperarea la nivel interjurisdicțional, cu scopul abordării intervențiilor în mod integrat, inclusiv la nivel de zone funcționale urbane. Intervențiile sunt susținute de măsurile de digitalizare a instrumentelor de planificare urbană la nivelul autorităților publice locale și elaborarea /actualizarea documentațiilor de urbanism în format digital, cu scopul sistematizării digitale. De altfel, reformele legislative propuse în domeniul urbanismului susțin toate celelalte intervenții din cadrul componentelor care se realizează în mediul urban. Caracterul integrat la componentei este dat implicit de caracterul similar al reformei în domeniul urbanismului. Cu

toate acestea și măsurile propuse de intervenție vizează zone/cartiere care necesită intervenții din perspectiva reducerii disparităților teritoriale. Dezvoltarea de consorții administrative pentru creșterea capacității administrației publice locale de inter-relaționare și de accelerare a realizării investițiilor este o măsură ce susține modul de implementare a investițiilor propuse.

Componenta Turism și Cultură - este orientată pe valorificarea patrimoniului cultural, construit și natural prin turism. Se cuprinse măsuri referitoare la dezvoltarea teritorială durabilă și sporirea gradului de coeziune, creșterea calității vieții și dezvoltare economică în zonele rurale și defavorizate, precum și la crearea de piață de desfacere pentru produsele locale și creșterea nivelului de branding local.

Componenta Sănătate – are în vedere creșterea accesului la servicii medicale de prevenție, diagnostic și tratament precoce, precum și reducerea disparităților rural/urban privind accesul la servicii medicale. Astfel, se au în vedere investiții pentru creșterea siguranței și calității actului medical, prin reforma managementului fondurilor sistemului public de asigurări de sănătate și al fondurilor pentru investiții în sănătate. Reformele sunt susținute de investiții legate de operaționalizarea și dotarea de centre medicale comunitare, de investiții în infrastructura medicală spitalicească, cu scopul conformării la normele de siguranță la incendiu, la seism și la cele igienico-sanitare de realizarea unui sistem integrat de e-health. Toate aceste elemente sunt susținute de programe de formare pentru competențe digitale, pentru management profesionist, pentru creșterea accesibilității la programele de formare pentru competențe profesionale medicale și cele asociate actului medical.

Componenta Reforma socială - prevede un set de reforme care să conducă la creșterea gradului de integrare și de acces la serviciile sociale și de inserție socio-profesională a unor categorii defavorizate. Sunt avute în vedere acțiuni de dezvoltare a unor politici active de stimulare a formalizării muncii și de creștere a impactului și calității serviciilor de asistență socială și de ocupare coroborat cu stimularea accesului pe piața forței de muncă. Vor fi dezvoltate astfel formule flexibile de lucru și a unor măsuri de activare în zona economiei sociale.

Componenta privind administrația publică și eficiența justiției - vizează îmbunătățirea guvernantei în condițiile unui sistem de luare a deciziei predictibil, fundamentat și participativ, asigurarea furnizării de servicii publice de calitate de către un corp de funcționari publici profesioniști și bine pregătiți care să răspundă adecvat la provocările, nevoile și așteptările cetățenilor și mediului de afaceri, consolidând rezistența și, acolo unde este necesar, adaptate la tranziția verde și digitală. În ceea ce privește eficiența justiției intervențiile au ca obiectiv consolidarea statului de drept și independența sistemului judiciar prin întărirea independenței magistraților, eficientizarea funcționării instituțiilor din sistemul judiciar. Se urmărește de asemenea, întărirea cadrului legal și normativ privind integritatea, precum și intensificarea luptei împotriva corupției. Totodată, în cadrul componentei sunt incluse măsuri referitoare la eficientizarea și simplificarea procesului de achiziții publice.

Componenta Educație - implică reforme și investiții privind creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale și a dotării

aferente, în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și inclusiv. Astfel, sunt avute în vedere investiții pentru crearea/modernizarea infrastructurii existente și dotarea acesteia, asigurarea cadrului legal privind digitalizarea serviciilor educaționale, luând în considerare situația sectorului ca urmare a crizei COVID 19, măsuri de stimulare a învățământului tehnic și în sistem dual. Investițiile în infrastructură și dotări se îmbină cu reformele de tip soft pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar, pentru crearea de competențe digitale adecvate profesorilor și elevilor, pentru adaptarea curricula la nevoile pieței și pentru implicarea mediului de privat în parteneriate durabile pentru stimularea învățământului în sistem dual etc.

Descrierea investițiilor.

Pilon I. Tranziția verde

Componenta I.1 – Sistemul de management al apei

Investiții:

I.1 Extinderea sistemelor de apă și canal în localități aflate în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți (l.e), prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu Directivele europene

I.2 Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate

I.3 Sprijinirea conectării populației cu venituri mici la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existente.

I.4 Adaptarea la schimbările climatice prin automatizarea și digitalizarea echipamentelor de evacuare și stocare a apei la acumulări existente pentru asigurarea debitului ecologic și creșterea siguranței alimentării cu apă a populației și reducerea riscului la inundații

I.5 Dotarea adecvată a administrațiilor bazinale pentru monitorizarea infrastructurii, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență

I.6 Realizarea cadastrului apelor

I.7 Adaptarea la schimbările climatice a infrastructurii de îmbunătățiri funciare - sistemele de desecare-drenaj care deservește unele zone expuse riscului de inundații.

Pentru investițiile aferente reformei 2 este prevăzută o alocare de 876,4 mil. euro din care: 480 de mil. pentru I.4, 35 de mil. pentru I.5, 30 mil. pentru I.6, 323,4 mil pentru I.7, precum și 8 mil. euro pentru consolidarea capacității Administrative a ANAR și elaborarea noului mecanism economic

I.8 Extinderea rețelei naționale de observații din cadrul Sistemului Meteorologic Integrat Național (SIMIN)

Buget: 1.884.400.000 Euro

Componenta I.2 – Împădurim România și protejăm biodiversitatea

Investiții:

Păduri

I.1 – Investiții în noi suprafețe ocupate de păduri, inclusiv păduri urbane

I.2 – Investiții în refacerea și regenerarea naturală a unor ecosisteme forestiere degradate, inclusiv habitate forestiere incluse în rețeaua Natura 2000

I.3 – Investiții în pepiniere și tehnologii moderne de producere a puieților

I.4 – Investiții în tehnologii moderne de extragere a lemnului afectat de factori destabilizatori

I.5 – Investiții în sisteme integrate de reducere a riscurilor generate de viituri torențiale în bazinele forestiere expuse unor astfel de fenomene.

Biodiversitate

I.6 - Actualizarea planurilor de management existente pentru arii naturale protejate și fundamentarea implementării Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030

I.7 - Investiții integrate de reconstrucție ecologică a habitatelor și conservarea speciilor aferente pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă

Buget: 1.372.000.000 EUR.

Componenta I.3 Managementul deșeurilor

Investiții:

I.1 Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune.

I.2 Dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoiului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile.

I.3 Dezvoltarea capacității tehnice și a competențelor în materie de economie circulară și de climă la nivelul instituțiilor publice centrale și locale.

Buget: 1.204.000.000 EUR

Componenta I.4 – Transport sustenabil

Investiții:

I1 - Dezvoltarea infrastructurii rutiere aferente rețelei TEN-T centrale, a unor proiecte care asigură conectivitatea centrelor urbane mari la rețeaua TEN-T, precum și a infrastructurii necesare implementării noilor măsuri de taxare și control, a sistemelor de management al traficului rutier și asigurarea siguranței rutiere;

I2 – Modernizarea liniilor de cale ferată inclusiv implementarea Sistemului European de Management al Traficului Feroviar (ERTMS), nivel 2, centralizarea stațiilor; reînnoirea și electrificarea liniilor de cale ferată pentru secțiunile selectate (reprezentând faza 1 din procesul de modernizare);

I3 – Achiziționare de material rulant sustenabil și modernizarea materialului rulant existent; I4

– Dezvoltarea rețelei de transport cu metroul în Municipiile București și Cluj-Napoca; Buget:

7.620.000.000 euro

Componenta I.5: Fondul pentru Valul Renovării

Investiții:

I1 - Instituirea unui fond "renovation wave" care să finanțeze adecvat, printr-un program de investiții, lucrări de îmbunătățire a fondului construit existent:

Axa 1 - schema de granturi pentru reziliență și eficiența energetică în clădiri rezidențiale multifamiliale;

Axa 2 - schema de granturi pentru reziliență și eficiență energetică în clădiri publice (sedii administrative, clădiri care deservește servicii publice, inclusiv clădirilor istorice pe baza unei metodologii de intervenție care prezervă valoarea culturală).

I2 - Realizarea Registrului național al clădirilor, sistem informatic georeferențiat (logbook conform strategiei Renovation wave) și implementarea treptată a pașaportului energetic al clădirilor

I3 - Consolidarea capacității profesionale a specialiștilor și lucrătorilor în domeniul construcțiilor pentru realizarea de construcții cu performanțe energetice sporite – dezvoltarea de centre regionale de pregătire și formare profesională și organizarea de sesiuni de instruire

I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice Buget

estimat: 2.200.000 euro

Componenta I.6 – Energie

Investiții:

Investiția 1: Digitalizarea și tranziția către surse regenerabile de energie atât a consumurilor proprii ale operatorilor din rețea și altor operatori critici, cât și investiții în noi capacități pentru producția de electricitate din surse regenerabile

Investiția 2: Infrastructura de distribuție de gaz natural în combinație cu hidrogen

Investiția 3: Proiecte demonstrative integrate în domeniul hidrogenului verde, cercetare-dezvoltare în domeniu și facilitarea IPCEI

Investiția 4: Lanț industrial de producție și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și cercetare-dezvoltare în domeniu.

Investiția 5: Schemă de stimulare a eficienței energetice în industrie

Investiția 6: Infrastructură încărcare vehicule electrice

Buget: 1.623.500.000 EUR

Pilonul II – Transformarea digitală

Componenta II.1 - Cloud guvernamental și sisteme publice digitale

Investiții:

A. Servicii publice digitale pentru cetățeni și firme

A.2 Investiții privind realizarea infrastructurii cloudului guvernamental

A.3 Investiții pentru dezvoltarea/migrarea în cloud (cloud ready), upgradarea și creșterea gradului de interoperabilitate al tehnologiilor digitale folosite în prezent la nivelul instituțiilor publice și dezvoltarea de noi aplicații cloud-native pentru livrarea de servicii digitale guvernamentale.

A.4 Investiții pentru realizarea unui sistem integrat de eHealth și telemedicină

A.5 Digitalizarea sistemului judiciar

A.6 Investiții pentru digitalizare în domeniul mediului

A.7 Investiții pentru digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale

A.8 Investiții pentru realizarea interoperabilității sistemului informatic SMIS2014+ cu alte sisteme informatice naționale utilizând instrumente și tehnologii TIC de tip Big Data

A.9 Investiții pentru implementarea formularelor electronice eForms în domeniul achizițiilor publice

A.10 Investiții pentru transformare digitală și automatizare RPA în administrația publică

A.11 Crearea unui program de finanțare pentru adoptarea cărții de identitate electronice și a semnăturii digitale calificate (qualified electronic signature)

A.12. Digitalizarea celui de-al treilea sector

B. Conectivitate digitală

B.2 Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe

C. Securitate cibernetică

C.2 Investiții pentru asigurarea unui nivel adecvat de securitate cibernetică pentru entități publice și private

C.3 Investiții pentru creșterea rezilienței și securității cibernetice a infrastructurii de servicii de tip ISP asigurate pentru autoritățile publice din România

C.4 Investiții în sisteme de securitate pentru protecția spectrului guvernamental

C.5 Investiții pentru crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie

D. Competențe digitale, Capital Uman și utilizarea Internetului

D.2 Program de formare competențe digitale avansate pentru funcționarii publici

D.3 Scheme de granturi dedicate upskilling-ului/reskillingului angajaților

D.4 Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni HUB-uri de dezvoltare a competențelor digitale

Buget: 1.892.000.000 euro

Pilonul 3 - Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

Componenta III.1 - Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii

Investiții:

I.1.1 Creșterea conformării voluntare a contribuabililor prin dezvoltarea serviciilor digitale:

I.1.2 Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor

I.1.3 Asigurarea capacității de răspuns pentru provocările informaționale actuale și

I.2 Modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice

I.3 Îmbunătățirea managementului cheltuielilor publice în vederea eficientizării și prioritizării acestora

I.4 Consolidarea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile prin utilizarea de instrumente complexe de modelare economică

I.5 Revizuirea cadrului fiscal.

I.6.1 Crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare

I.6.2 Dezvoltarea capacității instituționale pentru gestionarea unui Fond de capital de risc

I.7 Susținerea procesului de evaluare a dosarelor de pensii aflate în plată

I.8 Eficiență operațională și servicii electronice avansate pentru sistemul național de pensii prin digitalizare

Buget: 481.800.000 euro

Componenta III.2 - Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare

Investiții:

Investiția 1. Realizarea de platforme digitale pentru punerea în aplicare a reformelor privind transparentizarea legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri.

Investiția 2.1 Instrumente financiare pentru sectorul privat

Investiția 2.2 Scheme de ajutor pentru sectorul privat

Investiția 3. Investiții inovative în microelectronică (consorțiu IPCEI)

Investiția 4. Cercetare, dezvoltare și inovare

Buget: 2.359.200.000 euro

Pilonul IV - Coeziune socială și teritorială

Componenta IV.1 - Fondul local pentru tranziția verde și digitală

Investiții:

I1. Intervenții pentru tranziția verde și digitală în municipiile reședință de județ

- Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ;
- Mobilitatea urbană durabilă - Schimbarea parcului de vehicule destinate transportului public (achiziția de vehicule curate);

- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – ITS;
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde - stații de încărcare vehicule electrice;
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru biciclete.

12. Intervenții pentru tranziția verde și digitală în municipii, altele decât cele reședință de județ

- Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ;
- Mobilitatea urbană durabilă - Schimbarea parcului de vehicule destinate transportului public (achiziția de vehicule curate);
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – ITS;
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde - stații de încărcare vehicule electrice;
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru biciclete.

13. Intervenții pentru tranziția verde și digitală în orașe

- Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ;
- Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice;
- Mobilitatea urbană durabilă - Schimbarea parcului de vehicule destinate transportului public (achiziția de vehicule curate);
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde - stații de încărcare vehicule electrice;
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – ITS;
- Mobilitatea urbană durabilă - Asigurarea infrastructurii pentru biciclete.

14. Intervenții pentru creșterea calității vieții în mediul rural

- Construirea de locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ;
- Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice;
- Crearea de piste pentru bicicliști;
- Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electrice;

- Achiziția de microbuze electrice/hidrogen în scopuri comunitare;
- Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – ITS și alte sisteme inteligente (pentru comunele care se află în zonele urbane funcționale, în zonele turistice și în zonele de frontieră).

I5. Elaborarea/actualizarea în format GIS a documentațiilor de amenajarea teritoriului și de urbanism de tip Plan de Amenajarea Teritoriului Județean/Plan de Amenajarea Teritoriului Zonal Metropolitan/Plan Urbanistic General/Plan Urbanistic Zonal/ a Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă

I6. Intervenții pentru implementarea la nivel național a traseelor cicloturistice

- Realizarea planului de acțiuni și a studiilor specifice pentru traseele cicloturistice Digitalizarea pistelor și traseelor velo
- Realizarea a 3.000 km de piste pe trasee velo naționale (de exemplu Via Transilvanica), inclusiv traseele EuroVelo
- Realizare infrastructură conexă pentru traseele cicloturistice

Buget: 2.120.000.000 euro

Componenta IV.2 - Turism și Cultură

Investiții

I1. Implementarea măsurilor Strategiei de turism cultural al României prin 12 trasee turistice

Refacerea peisajului cultural din Delta Dunării și alte destinații cu specific ecoturistic (ex. intervenții asupra clădirilor publice și private pentru recuperarea aspectului tradițional în concordanță și cu conceptul de tranziție verde) și recuperarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural tradițional prin realizarea rutei castelelor, rutei bisericilor fortificate, rutei mănăstirilor, rutei culelor din Oltenia, rutei curiilor din Transilvania și ruta pelerinilor, traseelor gastronomice tradiționale și extinderea la nivel național al Drumului vinului.

I2. Finanțarea lanțului muzeelor și memorialelor dedicate opresiunii și conflictelor I3.

Finanțarea centrelor științifice și tehnice

Modernizarea și crearea muzeelor memoriei: Muzeul identităților transilvănene (Mutra), Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului, Memorialul Revoluției Decembrie 1989/ Timișoara Capitală Europeană a Culturii, Închisoarea tăcerii de la Râmnicu Sărat, Memorialul Victimelor din Sighetul Marmăției, alte memoriale prin care România democratică și europeană onorează memoria victimelor totalitarismelor și educă generațiile tinere.

R2 Creșterea competitivității turismului românesc prin managementul participativ al destinațiilor turistice și operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației(OMD)

R3. Modele de finanțare pentru tranziția digitală a sectoarelor culturale și creative

1.1. Investiții în dezvoltarea de conținut și dezvoltare organizațională/de business pentru societăți de producție sau distribuție de film.

1.2. Transformarea digitală a sectorului culturii scrise și creșterea ofertei de cărți în format electronic

Buget: 200.000.000 EUR

Pilonul V - Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională

Componenta V.1 – Sănătate

Investiții:

Investiția 1: Investiții în infrastructura medicală prespitalicească

Investiția 2: Investiții în infrastructura spitalicească publică Buget:

2.455.000.000 euro

Componenta V.2 - Reforme sociale

Investiții:

Investiția 1 - Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii în situații de risc

Investiția 2 – Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități

Investiția 3 - Operaționalizarea sistemului instituțional și tehnic pentru implementarea Venitului Minim de Incluziune

Investiția 4 - Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă în domeniul lucrătorilor casnici

Investiția 5 – Implementarea unor scheme de granturi pentru sprijinirea economiei sociale

Cost estimat: 216 milioane EUR

Componenta V.3 - Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali

Direcții de acțiune:

- Asigurare eficienței și eficacității măsurilor și politicilor verzi, prin operaționalizarea unui mecanism de coordonare și implementare a Pactului Verde European în România, condus de SGG și Administrația Prezidențială;
- Reforma administrației publice prin promovarea și coordonarea unei politici publice coerente de dezvoltare durabilă la toate nivelurile și în toate sectoarele statului cu focus pe transformare digitală și creșterea relevanței/ utilizarea abordării științifice în politicile publice de dezvoltare durabilă.
- Dezvoltarea sistemului de management și coordonare al strategiilor guvernamentale pe termen lung prin ajustări procedurale și promovarea de noi mecanisme de coordonare;
- Îmbunătățirea sistemului de planificare a politicilor publice pe termen scurt și mediu prin alinierea planificării strategice cu programarea bugetară;
- Consolidarea sistemului de fundamentare/ analiza preliminară a impactului și asigurarea calității adecvate a procesului decizional;
- Eficientizarea gestionării fondurilor structurale prin simplificare administrativă;
- Introducerea conceptului de inovare în sectorul public, elaborarea unei strategii de guvernanță inovativă și anticipativă dedicată administrației publice prin integrarea în procesul decizional și prin promovarea de noi instrumente moderne de planificare în mediul guvernamental.
- Creșterea calității consultărilor publice și dezvoltarea implicării societății civile în procesul de luare a deciziilor prin consolidarea cadrului legislativ și procedural pentru coordonarea și implementarea eficientă a inițiativelor de guvernare deschisă (Open Government initiative)- Identificarea și implementarea unor soluții privind creșterea prestigiului funcției publice (realizarea unui studiu integrat privind managementul resurselor umane, elaborarea a 2 propuneri legislative privind managementul resurselor umane, pachet de intervenții publice în vederea diseminării și promovării)
;
- Managementul parcursului de carieră: (Organizarea etapizată a concursului național pentru celelalte categorii de funcții publice (pe modelul EPSO al instituțiilor europene), altele decât cele pilotate deja, se va face după efectuarea unei analize și pe baza experiențelor pozitive a modului în care s-a derulat faza pilot a concursului național (derulat începând cu semestrul 2 din 2022) pentru debutanți și înalți funcționari publici. Analiza va conține concluzii și recomandări pentru eventuala extindere a concursului la nivelul administrației publice, introducerea și extinderea cadrelor de competențe, profesionalizarea prin dezvoltarea competențelor digitale (ICDL, specializări cheie IT&C), de leadership și de talent management/recrutare).
- Analiza situației actuale și evaluarea sustenabilității politicii de salarizare;
- Stabilirea și agrearea principiilor noii politici de salarizare unitară;

- Dezvoltarea, aprobarea și implementarea noii legi.
- Consolidarea capacității DNA în lupta împotriva corupției, inclusiv prin asigurarea sprijinului logistic și recuperarea bunurilor și a prejudiciilor generate de infracțiuni, inclusiv prin extinderea mandatului instituțional al ANABI;
- Adoptarea și implementarea unei noi strategii naționale anticorupție.
- Modificarea cadrului legal pentru a permite implemenarea rapidă a contractelor de achiziții;
- Susținerea achizițiilor centralizate pentru anumite produse/zone prin configurarea și pilotarea a 8 UCA locale în cele opt județe identificate prin intermediul proiectului SIPOCA 625
- Profesionalizare în domeniul achizițiilor publice
- Crearea de structuri partenariale locale APL – societatea civilă care să favorizeze prezența unei diversități de ONGuri locale active alături de administrația publică în procesele obișnuite de decizie pentru comunitate, dar și pentru transfer de expertiză și input din partea cetățenilor în reformele din interiorul APL;
- Creșterea capacității organizațiilor societății civile de stimulare a cetățeniei active, de implicare profesionistă în planificarea și implementarea politicilor publice privind drepturile sociale adresate prin PNRR și monitorizarea reformelor asociate;

Cost estimat: 155 milioane euro

Pilonul VI - Politici pentru noua generație

Componenta VI.1 - România Educată Investiții:

I1. Schemă de granturi pentru construirea și operaționalizarea, de către operatori publici, a unui număr de 140 de creșe pentru îmbunătățirea accesului și a participării copiilor antepreșcolari la servicii standard de educație timpurie, cu scopul favorizării revenirii părinților în câmpul muncii.

I2. Schemă de granturi pentru înființarea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate în cele 41 de județe și în municipiul București.

I3. Program cadru de formare continuă a profesioniștilor care lucrează în serviciile de educație timpurie, cu precădere a celor care lucrează în servicii destinate copiilor cu vârste de la naștere la 3 ani.

I4. Schemă necompetitivă de granturi pentru unitățile de învățământ cu risc crescut de abandon școlar prin activități educaționale diversificate, măsuri remediale, programe sociale și monitorizarea activităților.

I5. Intervenții sistemice în vederea sprijinirii reformelor precum evaluări, analiza de impact, activități de mentorat și coaching pentru cadre didactice și directori ai unităților de învățământ, formare în utilizarea mediilor de învățare virtuale sau hibrid, instrumentelor de învățare, observarea la clasă etc.

I6. Scheme de sprijin pentru dezvoltarea a 10 consorții regionale (clustere de învățământ dual) între unitățile administrative teritoriale, unitățile de învățământ - licee și universități, camere de comerț și/sau agenți economici, alți parteneri relevanți, exclusiv pentru crearea condițiilor optime de pregătire a elevilor, și pentru dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale integrate, liceale și universitare (infrastructură socială care să deservească învățământul dual preuniversitar și universitar tehnologic)

I7. Dotarea laboratoarelor de informatică din unitățile de învățământ IPT I8.

Dotarea atelierelor școlare din unitățile de învățământ IPT

I9. Investiții pentru transformarea liceelor agricole în principalele locuri de profesionalizare a viitorilor fermieri antreprenori și salariați în domeniul agriculturii

I10. Program de formare continuă a personalului didactic, accesibil la nivel național, aliniat Cadrului european al competențelor digitale pentru cetățeni (DigComp), cu accent pe îmbunătățirea competențelor de pedagogie digitală ale cadrelor didactice

I11: Schemă de finanțare a echipamentelor și resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ

I.12. Școala ONLINE: realizarea de conținut și instrumente educaționale digitale, prin încurajarea inovării pentru adoptarea unor soluții educaționale creative, interactive și prin elaborarea și implementarea de programe accesibile de alfabetizare digitală pentru elevii cu dizabilități, sportivi, elevi spitalizați.

I.13. Schemă de finanțare pentru digitalizarea universităților

I14. Scheme de finanțare pentru sistemul educațional universitar pentru atingerea standardelor de siguranță și calitate

I15. Școli verzi: Scheme de finanțare pentru tranziția către un sistem de educație sustenabil și verde

I16. Asigurarea dotărilor sălilor de clasă și a laboratoarelor/cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar pentru atingerea standardelor de calitate, altele decât unitățile gimnaziale și de IPT finanțate prin granturi

I17. Schema de grant pentru consorții școlare rurale

I18. Măsuri de sprijin pentru reformarea guvernantei și asigurarea unui management de calitate la nivelul unităților de învățământ preuniversitar

Buget: 3.606.000.000 euro

10.3 Programe operaționale

10.3.1 Programul Operational Dezvoltare Durabila 2021-2027

Axa Prioritară 1. Tranzitie energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Axa Prioritară 1. Tranzitie energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare

<i>Obiectiv Specific FEDR/FC</i>
<i>(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</i>
Operațiuni
-Proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și masuri de sprijin adiacente.
-Proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și masuri de sprijin adiacente.
<i>Obiectiv specific FEDR/FC (iii) Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.</i>
Operațiuni
-Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice
-Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban
-Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA-
-Măsurile de creștere a adecvantei rețelei naționale de energie electrică

-Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier
-Implementarea de solutii privind stocarea energiei.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulara

<i>Obiectiv specific FEDR/FC (v) Promovarea managementului durabil al apei</i>
Operațiuni
Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă, respectiv: reabilitarea și construcția de stații de tratare, transport și distribuie a apei destinate consumului uman și apă uzată, respectiv: construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e., acordându-se prioritate aglomerărilor cu peste 10.000 l.e.), inclusiv prin consolidarea suplimentară și extinderea operatorilor regionali. Investițiile vor viza în proporție preponderent mai mare sectorul privind apa uzata. Totodată, se vor continua investițiile în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile Pe langa continuarea investițiilor integrate regionale PODD va finanța: – proiecte noi investiții – cu dimensiuni mai mici, si care adresează în proporție mai mare apa uzata – proiecte de investiții de mici dimensiuni /, care susțin consolidarea regionalizării în contextul extinderii/fuziunii OR (ex. SCADA integrat) – sisteme individuale – incepand cu 2025-2027, ulterior implementarii noului cadru metodologic pregatit de MMAP De asemenea, se are în vedere finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare.
<i>Obiectiv specific FEDR/FC (vi) Promovarea tranziției către o economie circulară.</i>
– Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri, respectiv:

- extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile
- extinderea capacităților de sortare și reciclare
- extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor
- realizarea de capacități de compostare pentru deșeurile verzi
- realizarea de instalații de digestie anaerobă
- instalații TMB cu bioușcare
- Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri.
- întărirea capacității de pregătire pentru implementarea economiei circulare la nivelul autorităților publice (MMAP, ANPM, UAT)

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate

<i>Obiectiv Specific FEDR/FC (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării</i>
Operațiuni
Biodiversitate Prin PODD se vor realiza investiții în rețeaua Natura 2000, respectiv: elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii; măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate. Totodata, se au in vedere acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice, precum si masuri și investiții în infrastructura verde si investiții in consolidarea capacității administrative a autorităților si entităților cu rol in managementul rețelei Natura 2000 si a altor arii naturale protejate.
Calitatea aerului ▪ dotarea RNMCA cu echipamente noi, prin înlocuirea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE

▪ achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor directivelor europene.
Decontaminarea siturilor - decontaminarea si ecologizarea siturilor contaminate si potential contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale si asigurarea calitatii factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

<i>Obiectiv specific FEDR/FC (iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor</i>
Operațiuni
• Managementul inundațiilor si reducerea impactului acestora și ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice asupra populației, proprietății și mediului • Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe • Reducerea impactului manifestării secetei si furtunilor asupra populației, proprietății și mediului • Măsuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere • Măsuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.

10.3.2 Programul Operațional TRANSPORT (POT) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier	
-------------------	---	--

Axa Prioritară 2.	Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială	
Axa prioritară 3.	Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată	
Axa prioritară 4.	Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată	
Axa prioritară 5.	Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov	
Axa prioritară 6.	Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată	
Axa prioritară 7 :	Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal	
Axa prioritară 8:	Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor	
Axa prioritară 9	Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport	
Axa prioritară 10	Asistență Tehnică	

Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, flexibile și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră;*

Operațiuni (orientativ)
Construcția de variante ocolitoare, drumuri de racordare a municipiilor cu sector autostrada, drumuri naționale cu impact regional

Axa prioritară 4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)
Achiziția materialului rulant necesar operării pe rețeaua feroviara

Axa prioritară 7. - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)
Investiții în modernizarea terminalelor intermodale
Dezvoltarea de terminale intermodale
Investiții în instalații și echipamente de transfer intermodal

Axa prioritară 9. - Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)
Măsuri hard și soft care contribuie la îmbunătățirea siguranței traficului și securității pe rețeaua rutieră
Eliminarea punctelor negre

10.3.3 Programul Operational CREȘTERE INTELIGENTĂ ȘI DIGITALIZARE (POCID) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare	
--------------------------	---	--

Axa Prioritară 2.	Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI	
Axa prioritară 3.	Creșterea competitivității economice prin digitalizare	
Axa prioritară 4.	Dezvoltarea infrastructurii Broadband	
Axa prioritară 5.	Instrumente financiare	
Axa prioritară 6.	Creșterea capacității administrative	

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Obiectiv Specific FEDR (i) *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)
Sinergii cu programe europene Suport pentru participarea în proiectele europene ERA Programe de cooperare bilaterală și transnațională
Infrastructuri de inovare (platforme tehnologice, open data, science park, Innovation hubs) Proiecte realizate de Consorții CDI pe teme majore - rezolvarea unor teme majore CDI definite de industrie (IMM, intrep. mari) și organizații CDI, inclusiv pe teme de specializare inteligentă Susținere servicii CDI de tip experiment desfasurate de catre o organizație de CDI/întreprinderi
“Business Driven Innovation” - Susținerea activității de CDI în întreprinderi, pe toate fazele de la idee la piata, asociat domeniilor de specializare inteligenta nationale, Solutii la provocarile mediului de afaceri oferite de organizatiile de cercetare (parteneriate organizații CDI și întreprinderi)

Axa Prioritara 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Obiectiv Specific FEDR (i) *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)
Mari infrastructuri CDI prioritizate prin Roadmap-ul infrastructurilor publice CDI din RO actualizat, inclusiv proiecte strategice: finanțare construcția/modernizarea/extinderea marilor infrastructuri CDI, inclusiv dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare;

Axa Prioritara 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Obiectiv Specific FEDR (ii) *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)
Finanțarea Infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale (fiscalitate, pensii) Evenimente de viață cuprinse în SNADR care nu au fost finanțate în 2014-2020 (ex, Pensionarea, Obținerea cărții de identitate, Înscrierea la școală/liceu/universitate, etc) Proiecte de digitalizare a serviciilor publice neincluse în evenimentele de viață identificate în SNADR 2020 Securitate cibernetică, interoperabilitate la nivelul serviciilor publice digitale Proiecte care vizează procesul guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.) Proiecte care vizează dezvoltarea de platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică (cf. Directiva 2019/1024, PSI) în vederea punerii lor la dispoziția publicului și a reutilizării lor (ex. : în economie)
Digitizare și interoperabilitate pentru educație, cultură și ocupare (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale – proiecte strategice)
Achiziționarea de sisteme de tip RFID (Radio-Frequency Identification) pentru gestiunea activității de producție sau livrare servicii Crearea de website-uri adaptate activității de e-comerț și cu un grad ridicat de interactivitate Finanțarea introducerii conexiunilor în banda largă de mare viteză în interiorul firmei

Finanțarea sistemelor de localizare specializate pentru activitatea firmelor (information tracking systems) Aplicațiile cu rol în managementul birourilor
Finanțarea de inițiative, proiecte și infrastructuri pentru consolidarea siguranței cibernetice și creșterea încrederii în mediul on line și conținut digital
Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotica, inteligența artificială) Design industrial Customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)

Axa Prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă

Obiectiv Specific FEDR *OP3 (i) Îmbunătățirea conectivității digitale*

Operațiuni (orientativ)
Sprijinirea zonelor albe Îmbunătățirea capacității autorităților și a beneficiarilor programului. Sprijin pentru noile servicii și noile tehnologii

Axa Prioritară 5. Instrumente financiare

Obiectiv Specific FEDR *(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)
Instrumente financiare

Axa Prioritară 6. Creșterea capacității administrative

Obiectiv Specific FEDR *(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat*

Operațiuni (orientativ)
Capacitate administrativă a actorilor implicați în Mecanismul de descoperire antreprenorială la nivel național Capacitate administrativă beneficiari

10.3.4 Programul Operational SĂNĂTATE (POS) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Continuarea investițiilor în spitale regionale	
Axa Prioritară 2.	Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu	
Axa prioritară 3.	Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității	
Axa prioritară 4.	Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii A. Investiții prioritare în infrastructură B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei	
Axa prioritară 5.	Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical	
Axa prioritară 6.	Informatizarea sistemului medical	
Axa prioritară 7 :	Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea metodelor moderne de investigare, intervenție, tratament	

Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitalele regionale

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Construcția și dotarea spitalelor regionale de urgență – Etapa II (inclusiv contractarea de servicii de supervizare, asistență tehnică, servicii auxiliare (financiar, audit))

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Elaborarea și implementarea planului de formare a personalului
Finanțarea elaborării și implementării planului de tranziție (de exemplu)
Modelul de finanțare al spitalelor regionale (care trebuie să fie reflectat în Contractul-cadru de servicii de sănătate și normele de aplicare corespunzătoare), inclusiv, fără a se limita la tarifele și standardele de costuri pentru serviciile spitalicești, de zi și ambulatorii
Politica de admitere și fluxurile de pacienți, reclassificarea spitalelor în funcție de nivelurile de îngrijire (printr-un ordin al ministrului)
Sprijin în elaborarea actelor normative necesare în implementarea și asigurarea funcționării la parametri optimi a spitalelor regionale (Hotărâri ale Guvernului pentru stabilirea spitalelor regionale (ex. buget, resurse, transferuri de personal), Hotărârea Guvernului pentru implementarea planului de restructurare, Modificări ale cadrului legal (de exemplu, protocoale de admitere, modificări organizatorice etc.), Ordinul ministrului pentru crearea Comitetului director pentru spitalele regionale; Ordinul privind măsurile de punere în aplicare a transferurilor de personal și de recrutare a personalului suplimentar)
Operaționalizare incluzând, dar fără a se limita la: inventarul echipamentelor noi și tehnologiei și echipamentelor transferate din spitalul vechi, planul de transfer (Resurse umane, Echipamente și mobilier, Activități), Planul de gestionare a spitalului, planul de gestionare a facilităților, strategia IT la nivelul spitalelor regionale, proceduri interne pentru spitale regionale

• Sprijin acordat echipei de implementare în vederea îndeplinirii sarcinilor care trebuie întreprinse la nivel local, ca parte a planului de proiect și a căii critice pentru tranziție)
Sprijin pentru echipa de implementare a proiectului
Alte măsuri necesare

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Dotarea si/sau modernizarea infrastructurii:
• cabinetelor medicilor de familie
• centrelor unde se desfășoară activitate de asistență medicală comunitară, inclusiv centre de permanență
• pentru medicina școlară (inclusiv asistența stomatologică școlară) - Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ
• dezvoltarea unei infrastructuri de calitate în școli, cu prioritate pentru mediul rural și pentru școlile cu infrastructură precară
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• unităților sanitare/ altor structuri care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Asigurarea continuității îngrijirilor din asistența medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară
remodelarea pachetului de servicii de asistență medicală primară, cu creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară pentru adulți și copii – inclusiv pentru cei din comunități/grupuri vulnerabile - diagnosticul, monitorizarea și tratamentul precoce al pacientului cronic (ex. HTA, diabet) în comunitate
redefinirea pachetului de asistență medicală primară și introducerea mecanismelor de plată bazată pe criterii de performanță
dezvoltarea de metodologii/standarde și a procedurilor de „parcurs terapeutic” pentru cele mai frecvente patologii cu care se confruntă MF
dezvoltarea serviciilor de asistență medicală comunitară, concomitent cu dezvoltarea competențelor și a paletelor de servicii oferite, prin introducerea specializării de asistent medical comunitar
Asigurarea distribuției teritoriale echitabile a serviciilor de asistență primară inclusiv prin identificarea și implementarea de intervenții sustenabile de atragere și reținere a medicilor în special în mediul rural, cu participarea financiară a autorităților locale
Dezvoltarea serviciilor medicale (în special cele preventive) furnizate în comunitate
Dezvoltarea de standarde de calitate și cost, proceduri și protocoale de lucru în sistem integrat pentru asistența medicală comunitară cu medicina de familie în localitățile rurale și urbane slab dezvoltate cu populație aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical, social și economic
Asigurarea continuității serviciilor oferite în regim ambulatoriu: remodelarea costurilor serviciilor medicale oferite în ambulatoriu și dezvoltarea serviciilor oferite în ambulatoriu
Dezvoltarea rețelei de medicină școlară, inclusiv a celei stomatologice, ca parte a asistenței medicale primare adresate copiilor și tinerilor, atât din mediul urban, cât și din mediul rural
Definirea cadrului strategic și de reglementare pentru asigurarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, care include: definirea viziunii pe termen lung privind asigurarea sănătății copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ; Evaluarea și completarea cadrului de reglementare (inventarul legislației actuale, asanarea, revizuirea, completarea acestora, dezvoltarea de norme actualizate privind condițiile de mediu din unitățile de învățământ, dezvoltarea unui pachet minimal de servicii pentru unitățile de învățământ în funcție de numărul de copii, costificarea pachetului de servicii); Dezvoltarea instrumentelor de practică pentru a asigura

sănătății copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ (dezvoltarea de curbe de creștere naționale, baremuri și instrumente de examinare).
• Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ ○ inventarierea situației actuale în școlile cu și fără personalitate juridică din urban și din rural ○ asigurarea accesului la servicii de sănătate preventive (inclusiv de stomatologie) pentru copii și tineri în centrele comunitare – pentru mediul rural – localități în care școlile au număr redus de elevi
Asigurarea de personal suficient din punct de vedere numeric și al pregătirii, pentru furnizarea echitabilă a serviciilor de sănătate în unități de învățământ, cu accent pe grupuri vulnerabile și pe mediul rural. ○ definirea categoriilor profesionale implicate în furnizarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, definirea responsabilității și a complementarității cu pachetul de servicii de bază pentru copii, furnizat de medicul de familie ○ definirea modalităților de furnizare și a modalităților de plată ○ evaluarea necesarului de servicii medicale pentru unitățile de învățământ ○ pregătirea personalului și asigurarea graduală a nevoii de servicii
Dezvoltarea continuă a competențelor și a cunoștințelor și abilităților furnizorilor din asistența medicală primară și asistența medicală comunitară în funcție de evoluția practicii medicale și a noilor tehnologii, în acord cu măsurile de transformare de la nivelul serviciilor din sistemul de sănătate

Axa Prioritară 3. Servicii de recuperare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
DOTAREA/ EXTINDEREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:

• unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, inclusiv rețeaua balneară pe profile de patologie de recuperare (inclusiv centre de recuperare medicală, recuperare neurologică și post-traumatică), paliative și îngrijiri pe termen lung
• unități sanitare acuite în vederea transformării acestora în unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Elaborare de politici publice ca si cadru normativ privind organizarea, funcționarea si finanțarea unitarilor sanitare care acorda asistența medicală de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung
Măsuri FSE de consolidare a capacității, inclusiv pregătire specifica a personalului
Dezvoltarea și implementarea de standarde de organizare și funcționare, metodologii, ghiduri de practică și proceduri de „parcurs terapeutic”, etc

Axa Prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
A. Investiții prioritare în infrastructură
DOTAREA/ EXTINDEREA/ CONSTRUIREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii: a. UNITĂȚILOR SANITARE: ○ traseul pacientului critic (ex. unități pentru tratarea accidentelor vasculare cerebrale, unități pentru tratarea pacientului cardiac in stare critica), blocuri operatorii, ATI (inclusiv stațiile de oxigen care deservesc aceste structuri) mari arși, neonatologie-prematuri;"

○ structuri de imagistică medicală (ex. CT, angiografe etc.). ○ laboratoare de analize medicale ○ rețeaua de genetică medicală, oncologie, tratament personalizat al cancerului, boli rare, screening prenatal etc)
b. altor structuri publice implicate în controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv a infecțiilor asociate actului medical;
c. altor entități sau actori relevanți din domeniul sănătății
d. laboratoarelor de anatomie patologică, toxicologie, antropologie; genetică medico-legală etc.

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
A. Investiții prioritare în infrastructură
Dezvoltarea și implementarea de programe de screening populațional pe termen mediu și lung (ex: afecțiuni cardiovasculare, cancer, boli transmisibile, netransmisibile, etc.)
Implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală);
Asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament de calitate, inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale
Diagnostic pre/postnatal al bolilor genetice, de consiliere genetică; instituționalizarea la nivel național a screening-urilor pentru boli cu potențial de depistare neonatală
Remodelarea circuitelor funcționale ale unităților sanitare pentru respectarea normelor privind reducerea riscului de transmitere a infecțiilor (AT+măsuri FSE de consolidare a capacității)
Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale
Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/ europene)

Măsuri de întărire a capacității, inclusiv prin asigurarea de personal medical competent și compensarea deficitului numeric de personal

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice B
DOTAREA/MODERNIZAREA infrastructurii:
laboratoarele de microbiologie din cadrul spitalelor evidențiate ca potențiali beneficiari în cadrul documentelor programatice naționale sau ale altor institutii
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• laborator de referință/ laboratoare de lucru regionale
• altor laboratoare / dotări specifice ex. tehnologii inovative de eliminare a infecțiilor nosocomiale

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice B
Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/europene)
Asigurarea competențelor necesare personalului medical si alt personal care va lucra cu infrastructura reabilitată
Efectuarea de studii/ analize pentru îmbunătățirea supravegherii și controlului infecțiilor nosocomiale, a bolilor transmisibile, etc.

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• Sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
• centre de transfuzie sanguină (ex Institutul Național de Hematologie și centrele de transfuzii care să permită controlul sângelui, inclusiv al bolilor rare
• infrastructura de prelevare, testare a sângelui și/sau procesare a plasme

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
Îmbunătățirea cadrului legislativ/ normativ în concordanță cu cerințele directivelor europene în domeniu și a procedurilor de operare/ asistență tehnică pentru definirea cadrului strategic de reorganizare și optimizare a sistemului național de transfuzii;
Definirea instrumentelor de lucru (norme, proceduri),
Inițierea procesului de autorizare a instituțiilor din sistemul transfuzional conform cerințelor comunitare
Creșterea capacității tehnice a resursei umane prin asigurarea competențelor necesare personalului medical și nemedical care va lucra cu infrastructura reabilitată, precum și prin dezvoltarea de instrumente și metodologii adecvate de pregătire

Axa Prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR (i) *dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)
Cercetare medicală, inovare și digitalizare a sectorului medical prin implementarea de soluții SMART în domeniului medical
Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de plasma sau derivate, producție de vaccinuri (modernizarea, reluarea producției de vaccin și dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”)
Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile
Infrastructură de cercetare în domeniul genomicii (Ex: Institutul Național de Genomică)

Axa Prioritară 6. Informatizarea sistemului medical

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR (ii) *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor*

Operațiuni (orientativ)
Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS)
Observatorul național pentru date în sănătate
Soluții digitale în infrastructura din sănătate (digitizare internă și externă a instituțiilor medicale)
Uniformizarea fluxurilor informaționale

Axa Prioritară 7. Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FSE *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională*

Operațiuni (orientativ)
Măsuri de tip FSE pentru implementarea operațiunilor în domeniul cercetării medicale la toate nivelurile, inclusiv medicina personalizată a cancerului (inclusiv pilotarea rezultatelor cercetării)
Măsuri de tip FSE pentru implementarea operațiunilor care vizează Informatizarea sistemului medical
Măsuri de formare/ specializare - utilizare echipamente medicale
Utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

10.3.5 Programul Operational CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii	
Axa Prioritară 2.	Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională	
Axa prioritară 3.	Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională	
Axa prioritară 4.	Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic	
Axa prioritară 5.	Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic	
Axa prioritară 6.	Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți	

Axa prioritară 7 :	Antreprenoriat și economie socială	
Axa prioritară 8:	Suținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii	
Axa prioritară 9	Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)	

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Obiectiv Specific FSE+ (i) *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Operațiuni (orientativ)
Realizarea de către centrele /cluburile de tineret publice sau private sau alți actori interesați a unor rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET și instruiți pentru furnizarea de servicii de outreach și activare a tinerilor, inclusiv NEET, și înregistrarea la furnizorii de servicii de ocupare publici sau privați, în vederea oferirii de servicii de ocupare
Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi de tineret care oferă activități specifice adaptate tinerilor (consiliere deschisă și individuală pentru tineri, ateliere de lucru, de creativitate, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, sociale, civice, mici stimulente pentru participare la instruire în ocupații diverse etc.), inclusiv activități de promovare a acestora
Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET (consiliere, inclusiv antreprenorială, mediere, prime de ocupare, subvenții angajatori, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de competențe, programe de a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii - transport, masă etc., subvenționarea costurilor aferente școlii de șoferi , stimularea tinerilor pre-ocupare prin stagii scurte la diferiți angajatori pentru a lua contact cu domeniul respectiv de activitate, stimularea angajatori post-ucenicie)
Stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă flexibile și pentru finanțarea investițiilor care să permită utilizarea acestor forme
Programul "Voluntar Sâmbătă" (acordare de granturi): - familiarizarea tinerilor cu rigorile solicitate la un loc de muncă, cu aspectele ce țin de practicarea unei meserii;

- dezvoltarea competențelor transversale: munca în echipă, respectarea termenelor, punctualitatea, încrederea în sine etc.
- obținerea experienței în muncă

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)
Operațiuni transversale (pentru toate nivelurile de educație)
v.3.1. Generalizarea la nivel de sistem a implementării mecanismului de monitorizare și avertizare pentru combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii adresat copiilor și tinerilor, care fie sunt în situație de risc de abandon școlar, fie sunt în afara sistemului educațional prin acțiuni precum: a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul școlii și din comunitate pentru implementarea mecanismului operațional de detectare și identificare a riscului și de prevenire, intervenție și compensare a abandonului școlar; b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari; c) implementarea planurilor de intervenție specifice stabilite la nivelul unităților de învățământ, prin intermediul unei scheme de granturi pentru unitățile care au copii / elevi / tineri în situație de risc de abandon școlar sau de părăsire timpurie a școlii. d) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național.
v.2.1.a Generalizarea implementării la nivel de sistem a mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară, prin: a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul unității de învățământ și din comunitate pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară; b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari; c) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național;

d) dezvoltarea, implementarea și actualizarea instrumentelor de lucru și a bazelor de date, astfel încât să fie asigurată colectarea consecventă și profesionistă a datelor, precum și adecvarea mecanismului la condițiile specifice ale școlii/ comunității/ etc

v.2.1. Îmbunătățirea accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES, prin măsuri precum:

a) diversificarea și accesibilizarea oportunităților de dezvoltare profesională (formare inițială și continuă, peer learning, rețele profesionale, mentorat etc) care să faciliteze individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor/copiilor/tinerilor, pentru:

- Cadrele didactice care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES;
- Personalul suport care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES;

b) formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;

c) dezvoltarea/achiziția de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic;

d) achiziția de soft-uri, echipamente și produse asistive pentru copiii/ elevii/tinerii cu dizabilități/CES;

e) accesibilizarea clădirilor/spațiilor în care se asigură educația copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități/ CES (rampe de acces, indicatoare, grupuri sanitare, mobilier etc);

f) campanii de informare și conștientizare pentru formarea unor atitudini favorabile incluziunii.

Educație timpurie

v.1.3. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC) prin diversificarea și flexibilizarea SERVICIILOR DE SUPORT SOCIO-EDUCAȚIONAL (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar), cu prioritate pentru copiii care provin din familii defavorizate:

- Elaborarea de strategii locale pentru educație timpurie, în parteneriat cu actorii de la nivel local implicați în educația și îngrijirea timpurie a copiilor, precum și pilotarea și/sau extinderea unor servicii complementare (centre de joacă, ludoteci etc.) pentru copiii de la naștere la 6 ani, în coordonarea metodologică a serviciilor standard (creșă și grădiniță);
- Asigurarea materialelor educaționale (ex.: produse de papetărie, jocuri educative, cărți de colorat, caiete de lucru, plastilină, acuarele etc.) pentru încurajarea participării la educație timpurie a copiilor de 5 ani care, conform noilor prevederi legale în vigoare, fac parte din învățământul obligatoriu;

- Granturi pentru ISJ/ISMB și CCD pentru pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare, inovatoare și eficiente, în clustere;
- Elaborarea și editarea de ghiduri cu bune practici pentru cele două niveluri: antepreșcolar și preșcolar pentru sprijinirea implementării noului curriculum pentru educație timpurie, precum și pentru implementarea unor metode și tehnici inovatoare;
- Oferirea de sprijin suplimentar de tipul: vouchere, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, acoperirea/ decontarea cheltuielilor de masă etc. pentru susținerea copiilor antepreșcolari și preșcolari care aparțin grupurilor vulnerabile
- Realizarea unei analize cost-beneficiu și a unei baze de date online cu informații standard pentru APL-uri și ISJ-uri, în vederea sprijinirii deciziei acestora cu privire la înființarea/extinderea serviciilor complementare pentru copiii de la naștere la 6 ani MASURA SISTEMICA - MEC

v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor antepreșcolari și preșcolari, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile (în special pentru persoane care au în grijă copii cu dizabilități sau ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

v.2.1. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC), CU ACCENT PE GRUPURILE VULNERABILE prin dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice din ÎETC, inclusiv dezvoltarea mentoratului didactic, cu focalizare pe teme de interes, cum ar fi: *lucrul cu copiii cu CES/dizabilitati, tratarea diferențiată, prevenirea și combaterea segregării, echitatea în educație, drepturile copilului, comunități care educă/învață* etc. pentru susținerea procesului de promovare a principiilor educației incluzive.

- Granturi pentru instituțiile IETC pentru DEZVOLTAREA DE RUTE/ TRASEE FLEXIBILE DE FORMARE, de dezvoltare profesională la nivel de unitate (inclusiv activități de Peer Learning, activități de formare profesională continuă la nivel de unitate, microcercetare educațională etc.) pentru îmbunătățirea competențelor personalului care oferă servicii de educație și îngrijire timpurie
- Granturi județene pentru programe de mentorat didactic în comunitățile vulnerabile;
- Elaborarea și editarea unor materiale suport, inclusiv realizarea de resurse deschise pentru predare-învățare-evaluare, pentru promovarea principiilor educației incluzive (v.2.2.);
- Realizarea și implementarea unui sistem de MONITORIZARE A FORMĂRII CONTINUE și a efectelor acesteia, prin raportare la rezultatele copiilor antepreșcolari și preșcolari, îndeosebi la rezultatele copiilor din grupurile

vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.) (v.2.4.) MASURĂ SISTEMICĂ – MEC
Învățământ primar și gimnazial
v.1.2. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA PROGRAMULUI „ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ”, complementar cu programul “Masă caldă” care să includă educație remedială pentru asigurarea dezvoltării competențelor cheie și a succesului școlar, suport educațional (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), consiliere și activități recreative și de socializare, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ
v.1.4. MĂSURI DE SPRIJIN pentru revenirea în sistemul de învățământ, pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum: – servicii de consiliere și orientare școlară și profesională etc. – asigurarea costurilor cu internatul, transport, burse, rechizite școlare etc. – dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui program național de accesibilizare a unităților de învățământ – asigurarea mentenanței mijloacelor de transport precum și a resursei umane care asigură transportul elevilor din mediul rural către școli.
v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (inclusiv pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).
v.3.2 Facilitarea finalizării nivelului de învățământ primar, respectiv secundar obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin dezvoltarea și extinderea PROGRAMULUI A DOUA ȘANSĂ, cu acțiuni precum: – informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la Program; – înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională; – furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei,

servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.);

- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților, prin ocuparea unui loc de muncă etc.)

Învățământ secundar superior

v.1.4. Măsuri de sprijin pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pe elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- dezvoltarea competențelor cheie și asigurarea succesului școlar, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, prin organizarea și finanțarea orelor/programelor remediale și a măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine, prin măsuri integrate, școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ;
- asigurarea accesului elevilor la o varietate de activități și servicii de consiliere și orientare profesională, pentru dezvoltarea personală a elevilor și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere;
- organizarea și finanțarea de programe de sprijin individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru copiii expuși riscului de abandon școlar, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte;
- finanțarea măsurilor de sprijin financiar pentru asigurarea participării la educație a elevilor proveniți din grupuri dezavantajate sau zone izolate (costuri cu internatul, transport, burse etc.);
- asigurarea resursei umane și a finanțării mentenanței mijloacelor de transport care asigură transportul elevilor din mediul rural izolat către școli/licee;

v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

- prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea

deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile;

- prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.

v.2.1. Crearea condițiilor pentru asigurarea unui sistem incluziv de educație, prin organizarea unor oportunități variate de dezvoltare profesională: formare (inițială și continuă), peer learning, rețele profesionale și mentorat pentru cadrele didactice, inclusiv prin furnizarea unor materiale suport pentru predare-învățare-evaluare

- dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.;
- formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;
- dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic.

Învățământ terțiar

v.1.6. Creșterea participării în învățământul superior a studenților din grupurile dezavantajate/ subreprezentate, prin PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI UNIVERSITAR și implementarea de activități specifice:

- GRANTURI PENTRU INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR, în vederea operaționalizării unor mecanisme instituționale de monitorizare a nevoilor studenților prin centrele consiliere și orientare profesională
- GRANTURI PENTRU DEZVOLTAREA CAPACITAȚII INSTITUȚIONALE A UNIVERSITĂȚILOR pentru a oferi servicii de consiliere relevante, mentorat, pentru dezvoltarea și aplicarea unor chestionare specifice, survey-uri online etc

SPRIJIN PENTRU STUDENȚII CU RISC DE ABANDON ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (burse, alte tipuri de măsuri de sprijin)

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ iv. *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale*

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
iv.1.4.2 Dezvoltare de resurse educaționale deschise și alte resurse moderne de învățare pentru elevi, profesori și echipele manageriale cu ajutorul noilor tehnologii în special pentru elevii din grupuri vulnerabile (elevi cu dizabilități/ CES, elevi care provin din medii dezavantajate socio-economic, elevi romi)
iv.1.1.2. Întărirea capacității de monitorizare și evaluare a calității sistemului de educație, prin adaptarea și interconectarea bazelor de date și dezvoltarea competențelor resursei umane cu responsabilități în domeniu
iv.3.1. Dezvoltarea unei oferte educaționale de calitate prin sprijinirea formării profesionale inițiale și continue a personalului didactic (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională) în domenii unde există un deficit curent și estimat de cadre didactice, cu accent pe RU din școlile din medii dezavantajate socio-economic
Învățământ secundar superior
iv.1. MASURA SISTEMICA: Asigurarea unui acces echitabil la o educație de calitate pentru toți elevii, prin: – elaborarea/revizuirea standardelor de calitate în educație și formare, pentru creșterea calității și o mai bună adaptare la evoluțiile înregistrate pe piața muncii; – creșterea relevanței, dezvoltarea și adaptarea permanentă a curriculumului național la nevoia de competențe a pieței muncii și la provocările progresului tehnologic; MASURI COMPETITIVE: – dezvoltarea de materiale suport și asigurarea accesului tuturor elevilor la resurse educaționale de învățare relevante, care sprijină dezvoltarea competențelor; – organizarea și finanțarea de programe de sprijin, inclusiv individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru toți copiii, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte;

Operațiuni (orientativ)
– dezvoltarea și implementarea de programe integrate de pregătire suplimentară, care să includă suport educațional, consiliere și activități recreative și de socializare etc.; – sprijinirea formării/ dezvoltării competențelor, inclusiv a celor transversale, și asigurarea succesului școlar, prin organizarea și finanțarea măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.); – asigurarea accesului la o varietate de activități și servicii de consiliere și orientare profesională, pentru cunoașterea resurselor personale ale elevilor, dezvoltarea personală a acestora și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere; – revizuirea și aplicarea sistematică a mecanismului de monitorizare și evaluare a calității educației la nivelul sistemului și al fiecărei unități de învățământ, inclusiv prin creșterea relevanței autoevaluării, a evaluării externe, prin implicarea în procesul de monitorizare și evaluare a factorilor interesați și colectarea feedback-ului acestora(elevi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității etc.); – organizarea și finanțarea de rețele, parteneriate, proiecte și programe care să sprijine elevii în cunoașterea oportunităților de continuare a educației la niveluri superioare sau de acces pe piața muncii.
iv.1.1.2. Adaptarea și interconectarea bazelor de date în vederea monitorizării și evaluării sistemului de învățământ precum și în vederea îmbunătățirii serviciilor publice din domeniu
iv.1.4.2 Echipare, resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice, inclusiv pentru persoane cu dizabilități
iv.3.1. Asigurarea accesului elevilor la un proces educativ realizat în condiții de înaltă calitate de cadre didactice calificate, prin sprijinirea dezvoltării profesionale a personalului didactic, prin: – dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.; – organizarea de trasee flexibile de formare a cadrelor didactice pentru aprofundarea sau extinderea competențelor profesionale (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională)

Operațiuni (orientativ)
– dezvoltarea unor programe de formare profesională dedicate adaptării tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor cu CES/dizabilități; – formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.; – dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev, evaluarea formativă și abordarea incluzivă a demersului didactic;
iv.3.2. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul preuniversitar (educație generală) prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională. <i>Notă explicativă:</i> În viitorului program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul educație școlară. La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial

v.1.2. Creșterea calității componenteii educaționale a programului „Școală după școală”: – peer learning și peer mentoring; – dezvoltarea consorțiilor școlare; – măsuri de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în contexte nonformale și informale; – elaborarea de materiale de învățare; – promovarea unor instrumente de monitorizare și evaluare, precum și elaborarea unor studii și analize care să identifice noi măsuri ameliorative pentru programele SDS; diseminare exemple de bune practici SDS
Învățământ terțiar
v.1.8. Măsuri de sprijin în vederea creșterii accesului la studiilor universitare: – DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR între unități de învățământ de nivel secundar superior și instituții de învățământ superior pentru oferirea unor servicii educaționale adaptate categoriilor de elevi în risc (inclusiv în aria consilierii și orientării școlare și profesionale a elevilor); Implementarea unui sistem de stimulare a instituțiilor de învățământ superior care implementează acțiuni specifice pentru atragerea elevilor din grupuri defavorizate (caravane, cursuri demonstrative în școlile din mediul rural, materiale de informare cu privire la facilitățile sociale pentru studenți etc.)
Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic
Obiectiv Specific FSE+ (iv) <i>Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale</i>
Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
iv.1.n. Flexibilizarea și diversificarea oportunităților de formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor, prin: – dezvoltarea/ revizuirea/ diversificarea curriculum la decizia școlii (inclusiv a materialelor suport pentru implementarea acestuia și pentru evaluarea rezultatelor învățării);

Operațiuni (orientativ)
– formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial în vederea facilitării dobândirii competențelor cheie, cu accent asupra competențelor digitale și a celor antreprenoriale; – dezvoltarea parteneriatelor între unități de învățământ și agenți economici/ organizații publice și private relevante
iv.1.4.1 Crearea și/sau furnizarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor cheie ale elevilor, în mod particular a competențelor digitale și antreprenoriale, astfel încât să fie asigurate premisele formării profesionale în acord cu cerințele și tendințele manifestate în societatea contemporană.
iv.2.1. Facilitarea accesului informat și a participării active la programe de educație și formare, în acord cu interesele elevilor, cât și cu nevoile pieței muncii, prin intervenții precum: – dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere și orientare profesională oferite de CJRAE/ CMBRAE (inclusiv prin formarea personalului propriu, suplimentarea și diversificarea resurselor umane etc.); – cooptarea angajatorilor, a partenerilor sociali, a organizațiilor nonguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională; – asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor materiale necesare pentru un proces eficient de consiliere; – dezvoltarea și furnizarea serviciilor de informare, consiliere și îndrumare pentru elevii din ÎPG și familiile acestora (părinți, tutori), astfel încât să fie în mod realist identificate interesele și ariile de performanță ale elevilor, cât și opțiunile de continuare a studiilor în vederea asigurării relevanței pregătirii pentru viitorul lor socio-profesional
Învățământ secundar superior
iv.1.1.3. Dezvoltarea/ modernizarea/ implementarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemului de învățământ preuniversitar
iv.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice, pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin: – dezvoltarea/ revizuirea/ adaptarea programelor școlare;

Operațiuni (orientativ)
– programe de formare a personalului didactic, cu accent pe didactica specialității, a personalului didactic auxiliar și a tutorilor din companii; – formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ; – pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare-evaluare inovatoare și eficiente; – dezvoltarea de parteneriate între unități de învățământ și agenți economici, organizații publice și private;
iv.1.3. Adaptarea programelor de studiu și a abordărilor didactice din învățământul secundar, la nevoile societale actuale, astfel încât competențele absolvenților să fie în concordanță cu cele cerute pe piața muncii. Implementarea unui mecanism de monitorizare a evoluțiilor probabile de studenți, a absolvenților de învățământ terțiar și a nevoilor pieței forței de muncă, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar
iv.1.4.1 Asigurarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor digitale, ale elevilor, studenților și cadrelor didactice pentru formarea profesională în acord cu tendințele manifestate în societatea contemporană.
iv.1.5. Modernizarea sistemului de predare-evaluare, în vederea formării competențelor cheie, precum și a celor profesionale și transferabile, pentru adaptarea sistemelor de educație și formare la nevoile pieței muncii, inclusiv prin recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, pentru o mai bună integrare pe piața muncii. Pilotarea unui mecanism eficient de recunoaștere a învățării în contexte non-formale și informale
iv.1.10 Sprijinirea dezvoltării și furnizării de resurse educaționale deschise (open educational resources) precum și susținerea dezvoltării de cursuri deschise online (MOOC- Massive Open Online Courses) în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă.
iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele elevilor și studenților, cât și cu nevoile pieței muncii – implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.
iv.2.2. Asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor materiale necesare activităților CJRAE/CMBRAE;

Operațiuni (orientativ)
iv.3.2 Formarea și dezvoltarea competențelor elevilor conform nevoilor identificate de piața muncii, prin formarea cadrelor didactice în vederea dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale
iv.3.3 Sprijinirea accesului tuturor elevilor la o educație incluzivă și de calitate, la formarea și dezvoltarea competențelor cheie, prin formarea cadrelor didactice în vederea implementării unui curriculum bazat pe competențe, a adaptării acestuia la nevoile și abilitățile elevilor, luând în considerare nevoile specifice ale copiilor din grupuri și medii dezavantajate
iv.1.1.a Asigurarea dotărilor/ echipamentelor necesare – laboratoare tehnice, transport, cloud educational (specializare inteligentă);
Învățământ terțiar
iv.1.3. ADAPTAREA PROGRAMELOR DE STUDIU și a abordărilor didactice din învățământul terțiar, la nevoile societale actuale, pentru adaptarea competențelor studenților și a absolvenților la dinamica pieței muncii. – Implementarea mecanismelor de monitorizare a: evoluțiilor numărului studenților, a absolvenților de învățământ terțiar, a nevoilor pieței forței de muncă și a inserției absolvenților pe piața muncii, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar și la nivelul instituțiilor de învățământ superior. Mecanismul va include analiza și evaluarea măsurilor și acțiunilor întreprinse în perioada anterioară de finanțare și continuarea procesului de adaptare și inter-operationalizarea bazelor de date din sistemul de învățământ superior necesare monitorizării inserției absolvenților de învățământ universitar pe piața muncii (dezvoltarea mecanismului de monitorizare a inserției absolvenților dezvoltat în proiectul comun MEC-MMPS). (MĂSURĂ SISTEMICĂ-CONDITIE FAVORIZANTĂ). Susținerea universităților în vederea: - realizării de rapoarte instituționale cu privire la angajabilitatea absolvenților, ținând cont de particularitățile fiecărui program de studiu. - adaptării programelor de studii la nevoia de competențe cerută de piața muncii (studii, analize, modificări de conținut ale procesului didactic etc.); - dezvoltării unor mecanisme suplimentare pentru previzionarea nevoii de forță calificată de muncă la nivel local și regional; - facilitării interacțiunii între angajatori și/sau a organizațiilor neguvernamentale și studenți, prin intermediul unor parteneriate între instituții de învățământ superior și aceste entități (mese rotunde, workshop-uri, târguri de joburi etc.)

Operațiuni (orientativ)
– Dezvoltarea unui mecanism care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între instituțiile de învățământ superior și mediul economic/parteneri sociali (MĂSURĂ SISTEMICĂ) – ASIGURAREA INSTRUMENTELOR PENTRU MONITORIZAREA SI EVALUAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR – inventarierea tuturor măsurilor și acțiunilor întreprinse, precum si adaptarea si inter-operationalizarea bazelor de date existente în perioada anterioară de finanțare; – implementarea/dezvoltarea la nivelul instituțiilor de învățământ superior a unor baze de date, servicii publice oferite comunității, comunicarea/schimb de date cu MEC, formarea personalului didactic auxiliar implicat in managementul școlarității
iv.1.8. DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA UNOR PROGRAME UNIVERSITARE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ROMÂNIA, LA SOLICITAREA AGENȚILOR ECONOMICI, pentru adaptarea ofertei universităților la solicitările pieței muncii. Sprijinirea instituțiilor de învățământ superior: – în procesul de dezvoltare a programelor de masterat aplicate/masterat didactic, doctorate profesionale, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă. – pentru desfășurarea de programe de formare în parteneriat cu agenți economici locali sau regionali, în baza unor nevoi identificate în piața muncii; – pentru atragerea de studenți/doctoranzi in domeniile relevante pentru piața forței de muncă prin diverse mecanisme: Burse, susținere mobilități etc. – pentru susținerea excelenței, prin oferirea de burse doctorale în domeniile de specializare inteligentă; dezvoltarea de cursuri deschise online în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă
iv.1.7. Sprijinirea mobilității internaționale ERASMUS+ pentru învățământul terțiar prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar tuturor studentilor pentru granturile de mobilitate, din fonduri suplimentare FSE+, pentru dobândirea unor experiențe noi de învățare. În scopul asigurării viitoarei sinergii Erasmus+/FSE+, mecanismul propus este unul necompetitiv; fiecare universitate care poseda Carta Erasmus+ in urma procesului de selectie derulat in Erasmus+, va putea solicita finantare suplimentara din FSE+ avand ca document justificativ decizia de finantare Erasmus+

Operațiuni (orientativ)
iv.1.9 Implementarea unui program pentru INTERNAȚIONALIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR în vederea creșterii calității, eficienței și relevanței acestuia prin: – sprijinirea atragerii de studenți din străinătate, în special în domeniile în care România are lipsă de specialiști – Granturi pentru instituțiile de învățământ superior membre ale rețelelor de universități europene/universități care doresc să accedă la astfel de rețele (mobilități studenți, proiecte colaborative privind dezvoltarea relațiilor cu mediul economic, proiecte „twining”, etc) – Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru competențe lingvistice/digitale pentru cadrele didactice
iv.2.1. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA SERVICIILOR DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PROFESIONALĂ (INCLUSIV FORMAREA PERSONALULUI DIN CENTRELE DE CONSILIERE), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele studenților, cât și cu nevoile pieței muncii: – realizare de studii, analize; – creșterea accesibilizării serviciilor de consiliere profesională a studenților din anii terminali (servicii online, teste și evaluări online etc.); – creșterea calității serviciilor oferite de centrele de consiliere, materializat concret prin: dotarea cu resurse materiale, resurse software, formarea personalului din centrele de consiliere; – implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc. – atragerea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională.
iv.3.2. Promovarea dezvoltării programelor de studii de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii, prin formarea și dezvoltarea competențelor studenților conform nevoilor identificate de piața muncii: – Formarea cadrelor didactice în vederea: • îmbunătățirii competențelor specifice și transversale, inclusiv a dezvoltării competențelor profesionale specifice domeniului IT, prin participare la: programe de schimb de bune practici, peer learning, cursuri, etc. • dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale;

Operațiuni (orientativ)
– Programe de dezvoltare a competențelor antreprenoriale (întreprinderi simulate, târguri IS, programe antreprenoriale în acord cu cerințele pieței și cu cele ale studenților, etc); Granturi pentru finanțarea unor scheme de antreprenariat (de tipul startup students); – Încheierea unor parteneriate sustenabile cu sectorul privat pentru facilitarea tranziției de la educație la un loc de muncă prin instituirea unui sistem funcțional de stagii de practică la potențiali angajatori, programe de internship/programe de învățare la locul de muncă etc., adresate studenților și cursanților colegiilor organizate la nivelul instituțiilor de învățământ superior (ISCED 4-7), inclusiv prin încurajarea implicării angajatorilor în programe de învățare la locul de muncă – Asigurarea unor resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice, inclusiv pentru persoane cu dizabilități (max 10%): echipamente, softuri, dezvoltări si integrării în procesul didactic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv Specific FSE+ (v) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți

Operațiuni (orientativ)
v.1.1 Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională prin acordarea de sprijin financiar pentru nevoile de cazare, masă și transport ale elevilor înscriși în învățământul profesional inclusiv dual (ÎP), din mediul rural și din medii defavorizate, populația romă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau deficiențe
v.1.5.a Identificarea nevoilor educaționale specifice elevilor din grupurile vulnerabile și centrarea pe elev a demersului educațional, pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin formarea personalului didactic pentru individualizarea învățării și utilizarea de tehnici didactice inovative și adaptate la nevoile grupurilor dezavantajate/ cu dizabilități, precum și extinderea/ generalizarea intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile, prin programe de sprijin individualizat
V.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri
Operațiuni (orientativ)

vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate). – prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile; – prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.
v.1.2. Sprijin acordat elevilor din clasa a IX-a, învățământ profesional și tehnic pentru creșterea nivelului de competență în citit, matematică și științe prin programe remediale inclusiv prin: - dezvoltarea de RED pentru elevii cu competențe scăzute în citit, matematică și științe - asigurarea condițiilor derulării programelor remediale: masă caldă, transport pentru elevi, materiale didactice, etc.
vi.1. Flexibilizarea traseelor de formare profesională a elevilor din IPT și facilitarea accesului pe piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de recunoaștere a rezultatelor învățării din învățământul secundar în învățământul terțiar non universitar
iv.1.1.1. IPT Generalizarea implementării mecanismului de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind formarea profesională la nivel de sistem, inclusiv prin formarea actorilor relevanți de la nivel regional/ județean/ local care contribuie la implementarea mecanismului și prin colectarea periodică și consecventă a datelor
– asigurarea calității programelor de pregătire practică ale elevilor prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de asigurare și monitorizare a calității învățării la locul de muncă (WBL) în IPT, inclusiv prin formarea monitorilor de calitate și prin dezvoltarea și operaționalizarea instrumentelor specifice inclusiv prin: - formarea personalului didactic din IPT, al ISJ și al operatorilor economici pentru Asigurarea calității învățării la locul de muncă - vizite de monitorizare a calității învățării la locul de muncă la operatorii economici parteneri ai unităților de învățământ care furnizează componenta de învățare la locul de muncă - elaborarea unui Ghid pentru personalul implicat în asigurarea monitorizării calității învățării la locul de muncă în companiile partenere
Operațiuni (orientativ)

- dezvoltarea și implementarea unei metodologii de acreditare a operatorilor economici implicați în pregătirea practică a elevilor din învățământul dual
- fundamentarea deciziilor de actualizări / modificări legislative/metodologice și a unor măsuri de îmbunătățire a relațiilor parteneriale, prin dezvoltarea și gestionarea bazei de date electronice a contractelor de parteneriat în ÎPT/ contractelor individuale de pregătire practică a elevilor la operatorii economici
- creșterea relevanței certificării calificărilor profesionale a elevilor pentru piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de certificare a rezultatelor învățării din formarea profesională inițială, relevant pentru piața muncii, prin implicarea activă și sustenabilă a mediului de afaceri inclusiv prin: - formarea personalului didactic, al SJ, al operatorilor economici pentru Asigurarea calității evaluării rezultatelor învățării - elaborarea unui Ghid pentru evaluarea rezultatelor învățării în vederea certificării calificării profesionale - asigurarea resurselor materiale necesare certificării calificărilor profesionale
- creșterea atractivității IPT pentru elevi prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională inițială
- creșterea calității și a validității proceselor de predare-învățare-evaluare prin stagii de formare pentru dezvoltarea caracterului practic – aplicativ al disciplinelor/modulelor și extinderea sistemului de colaborare a personalului didactic în cadrul rețelelor parteneriale între școlile din IPT
iv.1.4.3. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul profesional și tehnic prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională. <i>Notă explicativă:</i> În viitorul program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul învățământ profesional și tehnic (VET). La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarelor perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea
Operațiuni (orientativ)

solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+
iv.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și personalului didactic pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin:
- dezvoltarea/ revizuirea de calificări, cu accent pe calificări noi pentru specializări din domenii de înaltă tehnologie și competitivitate (de ex. IT&C, inteligență artificială, robotica, 3d printing, etc.) și care susțin dezvoltarea sustenabilă și economia verde, solicitate de piața muncii
- formarea cadrelor didactice pentru actualizarea competențelor profesionale în raport cu realitățile tehnologice de la operatorii economici și a tutorilor de la operatorii economici pentru dezvoltarea competențelor pedagogice, didactice și metodice în lucru cu elevi
- formarea personalului didactic asociat (specialiști de la operatorii economici, formați pe teme de metodica și didactica specialității)
- formarea managementului din unitățile de învățământ profesional și tehnic pe probleme specifice (relaționare cu piața muncii, marketingul ÎPT, management financiar și atragere de resurse)
- sprijinirea dezvoltării competențelor profesionale ale elevilor prin finanțarea stagiilor de practică;
- dezvoltarea competențelor transversale ale elevilor, cu accent pe cele de tip antreprenorial și digital, în vederea asigurării integrării socio-profesionale a acestora, inclusiv prin - formarea personalului didactic din ÎPT în domeniul dezvoltării integrate a competențelor transversale, cu accent pe cele antreprenoriale, digitale -dezvoltarea/implementarea programelor de dezvoltare a competențelor antreprenoriale la elevii din ÎPT
- asigurarea egalității de șanse la formare profesională de calitate prin elaborarea standardelor de dotare a unităților de învățământ în raport cu standardele aferente calificării
- facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și prin dotarea, prin program
Operațiuni (orientativ)

național, a atelierelor școală cu mijloace didactice și echipamente în concordanță cu standarde de dotare pentru calificările din formarea profesională inițială
iv.1.4.1. facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin dezvoltarea de manuale și auxiliare curriculare în format digital, softuri educaționale, resurse educaționale deschise împreună cu mediul economic și partenerii sociali
iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere, diriginți), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare profesională, în acord atât cu interesele elevilor cât și cu nevoile pieței muncii, cu implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv Specific FSE+ (i) *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Operațiuni (orientativ)
1.1 Servicii de Identificare, îndrumare, sprijin și management de caz pentru persoanele din grupurile dezavantajate în vederea facilitării accesului pe piața muncii (inclusiv prin echipe mobile locale de experți formate din 1 consilier/agent de ocupare +1 asistent social + 1 mediator scolar +1 mediator sanitar), în complementaritate cu serviciile de management de caz acordate pentru comunitățile marginalizate finanțate în cadrul OS iv prin Programul Operational Combaterea Sărăciei 1.2. Pachete de măsuri personalizate și adecvate nevoilor individuale, în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii, urmare a rezultatului profilării, prin – servicii personalizate de informare, consiliere și orientare (management de caz), – servicii de sprijin în găsirea unui loc de muncă/ mediere/plasare pe piața muncii , activare; – programe de formare profesională/ucenicie la locul de muncă/stagii/alte programe de pregătire (a doua șansă, alfabetizare etc.) în vederea îmbunătățirii nivelului de competențe – servicii de evaluare și certificare, după caz, a competențelor obținute în context informale sau nonformale; – servicii de acompaniere socio- profesională, alături de cele de ocupare, pentru categorii de persoane dezavantajate în piața muncii;
Operațiuni (orientativ)

- pachete de măsuri pentru stimularea mobilității forței de muncă, inclusiv stimulente financiare pentru relocare
3.1 Finanțarea de intervenții integrate, în zone cu deficit de forță de muncă calificată și migrație sezonieră, care să cuprindă cel puțin următoarele acțiuni: - identificarea dimensiunii fenomenului de deficit de forță de muncă și migrație sezonieră prin inițierea de studii; - identificarea persoanelor care se supun migrației sezoniere, motivarea acestora prin acțiuni specifice; - proiectarea serviciilor suport pentru reducerea deficitelor în parteneriat cu comunitatea locală, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate (angajatori, etc); - furnizarea de pachete de măsuri adaptate conform intervențiilor 1.2, inclusiv stimulente financiare pentru relocare
7.2 Sprijin acordat angajatorilor pentru amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă antepreșcolară, în vederea asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea de familie a femeilor angajate, (complementar cu intervențiile 1.5.3 de la Educație legate de serviciile educationale din nivelul anteprescolar și prescolar)
7.3 Stimularea angajatorilor în acceptarea unor scheme de program flexibil pentru a asigura accesul la ocupare și echilibrul dintre viața profesională și cea privată a angajaților

Axa prioritară 7 : Antreprenoriat și economie socială

Obiectiv Specific FSE+ (i) *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Operațiuni (orientativ)
4.1. "Săptămâna antreprenoriatului" - organizare de conferințe, forumuri sau reuniuni cu privire la oportunitățile de afaceri locale sau în sectoare de activitate.
4.2. Programe de sprijin antreprenorial (formare în competențe antreprenoriale, tutorat/mentorat, asistență/ consiliere, role models etc), inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate
4.3. Acordarea de granturi pentru inițierea de noi afaceri (scheme de tip strat-up Student, Diaspora, Rural, Restart, etc).
Operațiuni (orientativ)

4.4. Asistență și consultanță în afaceri post înființare, inclusiv prin programe de pregătire a managerilor sau a unor măsuri de îmbunătățire a accesului IMM-urilor la diversele modalități de digitalizare a activității lor (ex.: SME Digital Start Pack)
4.5. Promovarea conceptelor de economie socială și antreprenariat social, inclusiv a evenimentului “luna economiei sociale” – târguri de produse și servicii, conferințe, workshopuri, mese rotunde
4.6. Acordarea de granturi pentru înființarea de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție, inclusiv în domeniul oferirii de servicii sociale
4.7. Asistență și consultanță post înființare pentru întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție, pentru o perioadă de 6 luni de la inițiere afacere, inclusiv programe de pregătire a managerilor și punerea la dispoziție a unor spații și servicii de tip co-working

Axa prioritară 8: Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (ii). *Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii fortei de munca*

Operațiuni (orientativ)
5.1 Îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională, de anticipare a nevoii de competențe, de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională sau adăugarea de noi dezvoltări privind: - colectarea, prelucrarea, analiza datelor și diseminarea informațiilor relevante pentru piața muncii, în baza protocoalelor/parteneriatelor cu actorii relevanți - elaborarea prognozelor pe termen scurt, mediu și lung privind nevoia de competențe - adaptarea programelor de formare/educație la nevoia de competențe identificate - creșterea capacității instituțiilor relevante de a monitoriza și evalua politicile publice și de a utiliza sistemele informatice suport prin formarea de specialiști, seminarii, instruire, formare continuă - evaluarea politicilor și revizuirea în consecință
6.1 Consolidarea parteneriatului pentru formarea profesională continuă prin dezvoltarea capacității administrative a Comitetelor Sectoriale, inclusiv prin formarea profesională a specialiștilor
Operațiuni (orientativ)

6.2 Furnizarea de pachete integrate pentru partenerii sociali în scopul modernizării și îmbunătățirii funcționării dialogului social pentru piața muncii prin:

- Sprijinirea partenerilor sociali pentru a colecta și analiza informații cu privire la tendințele manifestate la nivel de național, de sector sau regional, în legătură cu aspecte precum: evoluții economice, condiții de muncă, organizarea muncii, necesar de formare, negocieri colective, etc.
- Sprijinirea partenerilor sociali în a încheia acorduri de cooperare bipartite la nivel de grup de unități, sectorial sau național, prin organizarea unor sesiuni de dezbateri / workshop-uri / conferințe, inclusiv în context European, pentru a identifica teme ce pot constitui baza revitalizării contractelor colective de muncă sectoriale.
- Creșterea calității reprezentării de către partenerii sociali prin furnizarea de programe de formare sau crearea unor oportunități pentru schimb de informații la nivelul partenerilor sociali, atât la nivel național, dar și inter-sectorial sau regional.
- Îmbunătățirea calității expertizei partenerilor sociali reprezentativi pentru a furniza servicii de calitate membrilor săi, precum și pentru a îmbunătăți implicarea efectivă a acestora în dialogul social, indiferent de nivel.
- Consolidarea expertizei partenerilor sociali în acord cu tematicile europene și naționale cu care se operează în contextul Semestrului European și Pilonului European al Drepturilor Sociale, inclusiv prin derularea unor activități de cercetare relevante.
- Dezvoltarea și implementarea de acorduri transnaționale și preluarea unor bune practici în ceea ce privește dialogul social și piața muncii la nivel European.
- Acțiuni de creștere a capacității partenerilor sociali pentru a contribui eficient la dezvoltarea și implementarea politicilor de ocupare (instrumente de lucru / procedurarea și standardizarea activității, consolidare expertiză în acord cu tematicile europene, adaptare tematici europene în dialogul social național).

6.3. Sprijin acordat partenerilor sociali pentru implementarea acordurilor europene cadru încheiate de partenerii de dialog social europeni (*framework agreements*)

6.4. Crearea și asigurarea transparenței unei baze de date naționale care să conțină informații privind rezultatele dialogului social (structurile partenerilor sociali, organizațiile sindicale și patronale reprezentative, contractele colective de muncă încheiate la diferite niveluri, acordurile bipartite).

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) *Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății*

Operațiuni (orientativ)
8.1 Stimularea angajatorilor în general și în si în mod special a celor de tip IMM pentru crearea unor condiții de muncă menite să le asigure lucrătorilor confortul fizic, psihic și social
8.2 Campanii de promovare pentru conștientizarea lucrătorilor cu privire la rolul activităților de SSM, în contextul apariției noilor forme de muncă, fenomenului îmbătrânirii forței de muncă, riscurilor noi și emergente și prevenirii accidentelor de munca si a bolilor profesionale
8.3 Finanțarea serviciilor de susținere a îmbătrânirii active prin implicarea lucrătorilor vârstnici de peste 60 de ani în programe de tip shadow/tutelă/tutoriat pentru formarea lucrătorilor noi
8.4. Stimularea / încurajarea inițiativelor de voluntariat în rândul vârstnicilor (în școli, instituții de cultură etc.)

Axa prioritară 9 Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (*prioritate comună Educație/Ocupare*)

Obiectiv Specific FSE+ (iv) *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale*

Operațiuni (orientativ)
iv.1.1.3. Dezvoltarea/modernizarea/ implementarea mecanismului de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemelor de FPI și FPC
Dezvoltarea/modernizarea/implementarea mecanismului de anticipare a nevoii de competențe pe piața muncii
Adaptarea ofertelor educaționale postuniversitare (programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare) la solicitările pieței muncii, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă
9.1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților, atât la nivel de sistem, cât și la nivel de furnizor, prin: - dezvoltarea și implementarea sistemelor interne de asigurare a calității de către furnizorii de formare profesională a adulților autorizați - dezvoltarea/îmbunătățirea capacității de monitorizare și raportare a datelor privind formarea profesională a adulților - formarea specialiștilor pentru asigurarea calității în formarea profesională a Adulților

Operațiuni (orientativ)
- îmbunătățirea programelor de formare și a instrumentelor de evaluare; 9.2 Dezvoltarea capacității Comisiilor județene pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională și a infrastructurii necesare monitorizării și raportării situației privind formarea profesională a adulților în România, inclusiv prin formarea Profesională a personalului, specialiștilor și evaluatorilor de furnizori și programe; 9.3 Formarea continuă a formatorilor / Instructorilor /coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă pentru dezvoltarea și furnizarea de programe de formare de calitate și flexibile, prin: - programe de actualizare/dezvoltare a competențelor profesionale ale formatorilor/instructorilor în domeniul de activitate în care lucrează, prin efectuarea de stagii la angajatori din domeniul respectiv - programe de formare în domeniul pedagogiei, andragogiei, tehnicilor de formare pentru coordonatorii de ucenicie; 9.4 Actualizare/revizuire/dezvoltare de noi standarde ocupaționale /calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)
v.1.1. Creșterea accesului și participării adulților la programe de formare pentru dezvoltarea/ creșterea nivelului competențelor cheie care să le asigure dezvoltarea personală și îmbunătățirea calității vieții, inclusiv prin: – finanțarea participării (acoperirea taxelor&costurilor de participare) la programe LLL, în special a celor de formare pentru creșterea nivelului competențelor digitale; – finanțarea evaluării și recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale. v.3.2. Facilitarea dobândirii unei calificări profesionale de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin acțiuni precum:

- informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la programe A doua șansă;
- înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională;
- furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.);
- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin ocuparea unui loc de muncă, prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților etc.)

10.3.6 Programul Operațional pentru Combaterea Săraciei 2021-2027 – Multifond: FSE+, FEDR

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunitatii (<i>intervenții adresate grupurilor de acțiune locală</i>) – OP 4
Axa Prioritară 2.	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5
Axa prioritară 3.	Comunități marginalizate
Axa prioritară 4.	Reducerea disparităților între copiii în risc de săracie și/sau excluziune socială și ceilalți copii
Axa prioritară 5.	Servicii pentru persoane vârstnice

Axa prioritară 6.	Sprijin pentru persoanele cu dizabilități
Axa prioritară 7 :	Sprijin pentru grupuri vulnerabile
Axa prioritară 8:	Ajutorarea persoanelor defavorizate

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locala plasata sub responsabilitatea comunitatii (*intervenții adresate grupurilor de actiune locala*) – OP 4

Obiectiv Specific FSE+ *oricare obiectiv specific de la (i) la (x)*

Obiectiv Specific FEDR (i) sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

(iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(iv) asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Operațiuni (orientativ)
Finanțarea strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității In functie de nevoile comunitatii, GAL – urile vor putea finanta (din FSE+) dezvoltarea de servicii sociale, educationale, de sanatate, de ocupare, sa favorizeze incluziunea sociala a grupurilor dezavantajate si (din FEDR) infrastructura sociala sau sportiva, educationala, de agrement sau turistica
Sprijin pregatitor pentru Beneficiarii DLRC (strategie GAL, animare etc)

Axa prioritară 2. Dezvoltare locala plasata sub responsabilitatea comunitatii – OP 5

Obiectiv Specific FEDR (i) promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Operațiuni (orientativ)
Finantarea infrastructurii de turism, mapare obiective turistice si patrimoniu cultural din cadrul strategiilor DLRC

Axa prioritară 3. Comunitati marginalizate – OP4

Obiectiv Specific FSE+ (viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

(ix) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

(viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

Obiectiv Specific FEDR (iii) Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Operațiuni (orientativ)
Integrarea socio-economica a 2000 de comunitati marginalizate (nr.estimat) prin implementarea unor masuri integrate: – -echipe comunitare compuse din: asistent social, asistent medical, ingrijitor de batrani, mediator scolar, consilier ocupare cu munca de teren, in functie de nevoile comunitatii (populatie scolara sau imbatranita, pre-existenta sau nu a acestor specialisti in comunitate etc) – -decontare salarii, transport, formare profesionala, truse suport tip FEDR prin asigurarea accesului la anumite utilitati, renovari.
Sprijin pentru realizarea diagnozei sociale si identificarea nevoilor pentru autoritățile locale din 2000 comunități marginalizate.
Sprijin pentru 100 de autoritati locale in vederea identificarii si reglementarii juridice/cadastrale a asezarilor informale
Sprijin louire pentru victime calamitati
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 4. Reducerea disparitatilor între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4

Obiectiv Specific FEDR d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Obiectiv Specific FSE+ (vii) favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;

(iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

Operațiuni (orientativ)
Sprijin tailor-made pentru familiile monoparentale sarace, în vederea îmbunătățirii angajabilității și autonomiei părintelui singur: – acordarea de vouchere before/after school – Acordarea de vouchere pentru activități de weekend ale copiilor (sport, creație, artă) – - finanțarea cursurilor de recalificare pentru părintele singur cu venituri mici, care dorește schimbarea domeniului profesional
– - construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare cel puțin 5 centre de zi pentru copii și adolescenții cu tulburări de comportament (violenta) – - servicii terapie pentru copii și adolescenții cu tulburări de comportament (violenta)
Organizarea de tabere pentru copii proveniți din familii sarace, pentru a le da posibilitatea să experimenteze învățarea prin activități culturale, sportive, recreative, să fie autonomi și să socializeze
Sprijinirea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială și a celor care au parasit sistemul, prin furnizarea de servicii integrate: - consiliere - orientare în carieră - dezvoltare personală și dezvoltarea de abilități de viață independentă - monitorizare post-intervenție în vederea asigurării sustenabilității măsurilor asigurarea locuinței gratuite prin plată în totalitate a chiriei pentru 12 luni și continuarea tranziției prin perceperea încă 12 luni a unei chirii sub prețul pieței imobiliare
Consolidarea serviciilor destinate prevenirii separării copilului de părinți (centre de zi unde copiii în pericol de separare de părinți să poată petrece ziua, în afara școlii, iar părinții primesc consiliere și îndrumare).

Pregătirea specialiștilor ce lucrează cu tinerii și copii.
--

Axa Prioritară 5 - Servicii pentru persoane vârstnice

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

<i>Operațiuni (orientativ)</i>

Incurajarea incluziunii active a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active

1. Dezvoltarea unor programe pentru încurajarea participării vârstnicilor la viața socială, prevenirea izolării, precum și pentru prevenirea instituționalizării (programe intergeneraționale, servicii terapie ocupațională etc)

2. Call center de urgență și dispozitive (brățări etc.) pentru asistarea persoanelor dependente (persoane în vârstă singure, persoane cu dizabilități) etc
--

Inițierea și dezvoltarea de noi servicii destinate vârstnicilor prin subvenționarea costurilor îngrijirii și al serviciilor conexe pentru bătrânii singuri, din mediul urban, în situații de dependență și cu un venit lunar inferior salariului minim pe economie.

Pregătirea specialiștilor/personalului ce lucrează cu persoanele în vârstă.

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Obiectiv Specific FSE+ (vii) Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității

(ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Obiectiv Specific FEDR d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

<i>Operațiuni (orientativ)</i>

Acordarea unui pachet integrat pentru sustinerea încadrării pe piata muncii SAU a creșterii angajabilitatii persoanelor cu dizabilități, asigurat printr-un mecanism competitiv, de către furnizori publici sau privati de servicii de ocupare: Campanie media Informare/diseminare Identificare angajatori si persoane cu dizabilitati Instrument de evaluare a abilitatilor profesionale si sociale, aplicat de catre o echipa de specialisti (consilier vocational, psiholog etc) Burse locuri munca, alte evenimente Masuri de acompaniament pre si post angajare, minim 6 luni
Masuri pentru asigurarea asistentei juridice pentru persoanele fara capacitate de exercitiu sau cu capacitate de exercitiu restransa, cu sau fara tutore legal (incadrate in grad de handicap mintal care au sau nu stabilita masura de ocrotire prin punere sub interdictie) prin : Finantarea a 50 (cel putin una pe judet) echipe formate din cate 2 persoane (un jurist si un terapeut sau un consilier vocational) care sa acorde asistenta, in urma unei evaluari persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa (copii), precum si persoanelor adulte incadrate in grad de handicap mintal cu capacitate de exercitiu restransa sau care au sau nu stabilita masura de ocrotire prin punere sub interdictie fara capacitate de exercitiu.
Dezvoltarea de servicii de îngrijire de zi destinate copilului cu dizabilități (fie in centre, fie mobile), în cadrul cărora să fie oferite servicii de abilitare/reabilitare, specializate pe tip de dizabilitate, în mod special a celor care provin din familii care nu dispun de resurse pentru a accesa aceste servicii Organizarea de cursuri destinate părinților copiilor cu dizabilități în vederea dezvoltării abilităților parentale specifice
Dezvoltarea serviciilor de îngrijire pe termen lung, in vederea prevenirii institutionalizarii persoanelor cu dizabilitati inclusiv prin: 1. Intervenții integrate pentru persoanele cu dizabilitati prin finantarea a 47 de echipe mobile (41 judete plus 6 sectoare in capitala), dupa modelul pilotat cu succes in judetul DOLJ, unde sunt doua echipe, una pentru adulti cu dizabilitati si una pentru copii cu dizabilitati, echipe care asigura la domiciliu serviciile specializate de abilitare/reabilitare : – echipa formata din 5 persoane dintre care un asistent social, un fizio-kinetoterapeut, un medic specialist, un psiholog si un sofer – leasing pentru 47 autoturisme – dotare medicala: instrumentar, dispozitive tehnice de prim ajutor, echipament minim pentru fizio-kinetoterapie

Cresterea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilitati prin asistarea lor prin tehnologie asistiva: aparate mobilitate, softuri de citire pentru nevazatori etc
Calificarea resursei umane existente si disponibile la nivel local/ in familie prin finantarea cursurilor pentru dobandirea calificarii de Asistent Personal Profesionist (360h per curs de calificare)
Dezvoltarea infrastructurii si serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilitati (centre de zi, locuinte protejate etc)
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Obiectiv Specific FEDR d (iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

d (iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)
Servicii integrate pentru incluziunea socio-profesionala a migrantilor 1. pachet integrat „ ADULT” – facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologica si de indrumare – organizare cursuri lb. romana – orientare si asistenta pentru demersuri administrative – profilare, conciliere si orientare in vederea accesului la servicii de ocupare – certificarea competentelor 2. Pachet integrat „ COPIL” – facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologica si de indrumare – organizare cursuri lb. romana – servicii educationale

1.Reabilitarea spatiilor disponibile pentru cazare temporară, aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Interne (MAI) sau a structurilor coordonate MAI. 2.Dezvoltarea infrastructurii centrelor de integrare din 12 orașe ale țării, reprezentative din punct de vedere al numărului de migranți, prin reabilitarea si modernizarea unor spații aflate în administrarea autorităților locale (există acte normative deja aprobate prin care autoritățile locale pot pune la dispozitia MAI cladiri neocupate, in scopul integrarii migrantilor.
Intervenții integrate pentru victimele traficului de persoane si victimele violentei domestice: cazare în centre atat pentru victime, cat si pentru minorii afloati in ingrijire, locuințe protejate/vouchere chirie, consiliere psihologică, consiliere profesională, consiliere juridică, suport material pentru asigurarea nevoilor de bază (îmbrăcăminte, hrană, materiale de uz sanitar, medicamente, transport)
Sprijin in vederea reabilitarii pentru persoanele dependente de alcool si droguri
Pachet de sprijin pentru persoanele proaspat eliberate din sistemul penitenciar, in vederea incluziunii sociale si reducerii recidivei, precum consiliere ocupationala, subventionare transport in comun etc
1. Interventie personalizata destinata persoanelor fara adapost (PFA) (Asistenta medicala primara, medicamente, consiliere psihologica, hrana si produse pentru asigurarea unei minime igiene corporale, adapost noapte asistenta sociala in obtinerea actelor de identitate, consiliere juridica situatii civile/penale etc). Asistenta va fi acordata avand in vedere metoda managementului de caz, in functie de nevoile și optiunile fiecărei persoane in parte. 2. Dezvoltarea rețelei de servicii sociale pentru PFA (adaposturi de noapte, de urgenta, echipe mobile, cantine sociale sau masa pe roti), inclusiv infiintarea de echipe mobile cu auto care asigura ingrijirea personala (ex. dusuri mobile)
Pregătirea suplimentara a specialiștilor ce lucreaza cu victimele violentei, dependentii de alcool si droguri etc.

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

Obiectiv Specific FSE+ (xi) Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

<i>Operațiuni (orientativ)</i>
– suport material (alimente, produse igiena, obiecte puericultura) – pachet sprijin scolar (rechizite, imbracaminte si incaltaminte sezon rece) – masa calda (masa pe roti, cantine sociale) – masuri acompaniament

10.4 Programe naționale

10.4.1 Programe implementate de Compania Națională de Investiții

Compania Națională de Investiții funcționează sub autoritatea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

A. Programul Național de construcții de interes public sal social

Cuprinde subprogramele:

- Unități sanitare din mediul urban;
- Instituții de învățământ superior de stat;
- Lucrări în primă urgență;
- Blocuri zone defavorizate;
- Săli de sport;
- Complexuri sportive;
- Bazine de înot;
- Patinoare artificiale;
- Așezăminte culturale;
- Săli de cinematograf;
- Alte tipuri de obiective (obiective privind infrastructura justiției, piețe agroalimentare, centre sociale sau de recuperare, reabilitare monumente istorice etc).

B. Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de tratare a apei potabile și a stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile cu o populație de până la 50.000 de locuitori.

C. Subprogramul unități sanitare din mediul urban.

- sprijinirea dezvoltării sistemului sanitar românesc;
- modernizarea și reabilitarea unităților sanitare existente în mediul urban;

- îmbunătățirea condițiilor de spitalizare în spitalele județene și municipale, asigurând accesul pacienților în unități sanitare care să respecte normele de igienă și să fie conforme standardelor.

D. Subprogramul lucrări de primă urgență

Subprogramul vizează:

- reabilitarea infrastructurii rutiere (podețe etc în special în cazul obiectivelor afectate de fenomene meteorologice deosebite precum inundațiile;
- executarea de lucrări în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ inundații alunecări de teren tasări și/ sau prăbușiri de teren etc;
- consolidarea unor clădiri sau obiective de importanță afectate de cutremure sau alunecări de teren (amintim aici biserici, unități de învățământ, diguri, ziduri de sprijin etc.

E. Subprogramul construire de blocuri în zone defavorizate

- reabilitarea construcțiilor cu destinația de locuințe, multietajate, aflate în proprietatea persoanelor fizice/juridice și care prezintă degradări grave la sistemul structural și deficiențe majore la sistemul termo/hidroizolare.

F. Subprogramul săli de sport

Subprogramul vizează:

- Construire săli de sport destinate uzului didactic după proiecte tip ale CNI (educație fizică școlară, capacitate de 102 locuri, 180 de locuri)
- Construire săli de sport destinate sportului de performanță
- Reabilitări și modernizări de săli de sport

G. Subprogramul complexuri sportive

Subprogramul vizează:

- construirea de noi complexuri sportive
- finalizarea structurilor începute
- reabilitarea complexurilor sau bazelor sportive existente

H. Subprogramul bazine de înot

Subprogramul vizează:

- construcția de bazine de înot (de polo sau olimpice)
- finalizarea structurilor începute
- reabilitarea și modernizarea bazinelor de înot existente

I. Subprogramul patinoare artificiale

Subprogramul vizează:

- construirea de patinoare artificiale noi
- finalizarea structurilor începute
- reabilitarea și modernizarea patinoarelor artificiale existente

J. Subprogramul așezăminte culturale

Subprogramul vizează:

- Construirea de așezăminte culturale după proiecte tip CNI sau proiectele beneficiarilor
- Extinderi consolidări reabilitări /modernizări dotări așezăminte culturale

K. Subprogramul săli de cinematograf

Subprogramul vizează:

- Reabilitarea și modernizarea sălilor de cinema cu scopul revitalizării acestora
- Construirea de sedii pentru cinematografe noi

L. Subprogramul alte tipuri de obiective

Subprogramul vizează:

- reabilitarea clădirilor de patrimoniu și monumentelor istorice
- construirea de sedii sociale destinate îngrijirii persoanelor cu handicap sau persoanelor vârstnice
- construirea de campusuri școlare
- reabilitarea piețelor agro alimentare
- obiective privind infrastructura justiției (sedii tribunale, parchete sau curți de apel)

10.4.2 Programe finanțate prin Agenția Fondului de Mediu

1. Programul de stimulare a înnoirii Parcului auto național 2020-2024 (Programul Rabla);
2. Programului privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic 2020-2024 (Rabla Plus);
3. Programul privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: stații de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in;
4. Programul privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire, beneficiari persoane fizice CASA VERDE CLASIC - PERSOANE FIZICE;
5. Programului privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire, beneficiari unități administrativ-teritoriale, instituții publice și unități de cult;
6. Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități;
7. Programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor;
8. Programul vizând protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare;

9. Programului privind îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, utilizând autovehicule mai puțin poluante în transportul public local de persoane;
10. Programul național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic;
11. Programul privind instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică, în vederea acoperirii necesarului de consum și livrării surplusului în rețeaua națională;
12. Programul privind instalarea de sisteme fotovoltaice pentru gospodăriile izolate neracordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice;
13. Programul vizând educația și conștientizarea publicului privind gestionarea deșeurilor;
14. Programului privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public;
15. Programul privind efectuarea de lucrări destinate creșterii eficienței energetice în locuințe unifamiliale, beneficiari persoane fizice;
16. Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ;

Programele de finanțare ale AFM se lansează periodic fiecare fiind prezentat în detaliu într-un ghid de finanțare. Investițiile ce pot fi efectuate și condițiile în care poate fi obținută finanțarea sunt specificate în fiecare ghid în parte.

10.4.3 Programe finanțate prin Agenția Națională de Locuințe

1. Locuințe pentru tineri – destinate închirierii.

Programul se adresează tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani la data depunerii cererii pentru repartizarea unei locuințe construite prin ANL și destinate închirierii, persoane care nu își permit să cumpere sau să închirieze o locuință de pe piața liberă.

Tinerii își pot depune cererile și dosarele la autoritățile publice locale pe a căror rază administrativ-teritorială se află aceste locuințe. Tinerii care și-au depus dosarele și au împlinit 35 de ani fără a beneficia de o astfel de locuință pot primi repartiții în cel mult 36 de luni de la împlinirea acestei vârste.

Fondurile utilizate pentru realizarea lucrărilor de construcție sunt asigurate de la bugetul de stat, credite interne/externe, sume rezultate din vânzarea locuințelor pentru tineri, realizate în anii anteriori, precum și din alte surse legal constituite.

2. Locuințe prin credit ipotecar.

Programul Locuințe prin credit ipotecar se adresează tuturor persoanelor care au împlinit vârsta de 18 ani și care doresc să cumpere o locuință construită prin ANL.

Pentru a putea cumpăra o locuință construită prin acest program, este nevoie de o finanțare, reprezentată de un avans (depus de solicitant) și de un credit ipotecar (contractat de la băncile partenere).

3. Renașterea satului românesc

Programul Renașterea satului românesc se adresează personalului didactic, medicilor, asistenților medicali și polițiștilor care își desfășoară activitatea în mediul rural. Beneficiarii acestui program sunt specialiștii care nu dețin, individual sau în comun, împreună cu soții/soțiile lor, o locuință în comuna în care își desfășoară activitatea, indiferent de modul în care a fost dobândită, cu excepția cotelor-părți din locuințele dobândite prin moștenire.

Agenția va construi în fiecare comună din România maximum 10 case pe care le va preda autorităților locale în a căror rază administrativ-teritorială se afla acestea. În cazul comunelor în care sunt înregistrate mai multe cereri, prin acest program se pot construi un număr de 15 case.

Casele construite prin acest program sunt locuințe de serviciu și nu pot fi vândute. Aceste unități locative sunt administrate de autoritățile locale, care vor asigura și utilitățile.

Locuințele vor fi construite cu finanțare de la bugetul de stat, în limita sumelor alocate cu aceasta destinație prin legea bugetului de stat.

4. Locuințe sociale pentru comunitățile de romi

Acest program urmărește:

- prevenirea și combaterea discriminării instituționale și sociale,
- păstrarea identității etniei romilor,
- asigurarea șanselor egale pentru atingerea unui standard decent de viață și stimularea participării etniei romilor la viața economică, socială, culturală, educațională și politică a societății.

Locuințele sociale pentru comunitățile de romi se construiesc prin intermediul ANL, cu finanțare de la bugetul de stat.

10.4.4 Programul național de investiții "Anghel Saligny"

În cadrul programului se pot realiza obiective de investiții care constau în realizarea de construcții noi sau de lucrări de construire, reconstruire, consolidare, reparație, modernizare, modificare, extindere, reabilitare, după caz, schimbare de destinație, protejare, restaurare, conservare la construcții existente și care se încadrează în cel puțin una dintre următoarele categorii de investiții:

- a. alimentări cu apă și stații de tratare a apei;

- b. sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, inclusiv canalizare pluvială și sisteme de captare a apelor pluviale;
- c. drumurile publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, precum și variante ocolitoare ale localităților;
- d. poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, inclusiv pentru biciclete și trotinete electrice;
- e. sisteme de distribuție a gazelor naturale, inclusiv a brânșamentelor, precum și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale.

Finanțarea programului se asigură din:

- a. sume din transferuri, alocate bugetelor locale, de la bugetul de stat, aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, la o poziție distinctă de cheltuieli;
- b. sume din bugetele locale alocate cu această destinație;
- c. alte surse legal constituite.

Sumele alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin prezentul program, sunt surse de finanțare complementare pentru bugetele locale.